Public Disclosure Authorized

Public Disclosure Authorized

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 14.04.2020 № 10-4

ЗВІТ
про результати аудиту ефективності впровадження проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що підтримується коштами Міжнародного банку реконструкції та розвитку

Київ 2020

Рахункова палата від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням (ст. 98 Конституції України).

Організацію, повноваження та порядок діяльності Рахункової палати визначає Закон України від 02.07.2015 № 576 «Про Рахункову палату».

Цей Закон встановлює, що повноваження, покладені на Рахункову палату Конституцією України, здійснюються через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) забезпечується Рахунковою палатою шляхом здійснення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів.

Рахункова палата застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), Європейської організації вищих органів фінансового контролю (EUROSAI) та Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI) в частині, що не суперечить Конституції та законам України.

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ……... 4

УЗАГАЛЬНЮЮЧІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ…… 8

1. ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ…… 19

2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ СТАНУ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТУ……..22

2.1. Оцінка стану реалізації рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту…… 22

2.2. Оцінка впливу змін у нормативно-організаційному забезпеченні у 2018, 2019 роках на впровадження Проєкту……25

2.3. Оцінка стану впровадження Проєкту на початок 2020 року……33

2.4. Оцінка стану фінансового забезпечення впровадження Проєкту……37

2.5. Оцінка своєчасності, економності, продуктивності та результативності використання коштів позики на впровадження частин 2, 3 Проєкту…….. 48

2.5.1. Оцінка стану реалізації заходів компонента А «Зміцнення інституцій і поліпшення управління інформацією» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»……50

2.5.2. Оцінка стану реалізації заходів компонента В «Розробка, створення та впровадження механізмів зміцнення нагляду та контролю» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»…… 61

2.5.3. Оцінка стану реалізації заходів компонента С «Удосконалення механізмів надання соціальної допомоги та соціальних послуг» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»……64

2.5.4. Оцінка стану реалізації заходів компонента D «Удосконалення комунікаційної, промоційної та просвітницької роботи» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»……67

2.5.5. Оцінка стану реалізації заходів компонента Е «Координація та управління проєктом» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»…… 69

2.5.6. Оцінка стану реалізації заходів частини 3 «Інвестиції на підтримку розвитку сімейних форм опіки для забезпечення підтримки дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з інвалідністю та соціально вразливих сімей у вибраних регіонах»…… 70

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

Скорочення	Повна назва
бек-офіс	окреме приміщення у центрі надання адміністративних послуг для оброблення документів з обладнаними робочими місцями для працівників
Боярський будинок дитини	комунальний заклад Київської обласної ради «Спеціалізований обласний будинок дитини м. Боярка»
виконком Тернівської райради	виконавчий орган Тернівської районної у м. Кривому Розі ради
Володарська СЗОШ	комунальний заклад Київської обласної ради «Володарська загальноосвітня санаторна школа-інтернат II-III ступенів»
ГУП	група управління проєктом «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», що забезпечує керування і його поточну реалізацію (включає персонал Мінсоцполітики та консультантів – фізичних осіб – підприємців), за винятком обов'язків, що їх виконуватиме Український фонд соціальних інвестицій
Департамент Кам'янської міськради	департамент соціальної політики Кам'янської міської ради
дециль	розподіл величин сукупності, за якої дев'ять значень дециля ділять її на десять рівних частин. Будь-яка з цих десяти частин становить 1/10 всієї сукупності
ДКТ	документація з конкурсних торгів
ДСДМС	державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям
E-SOCIAL	Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України
ЄСЕД	Єдина система електронного документообігу
Загальні вимоги	загальні вимоги до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджені наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим Мін'юстом 27.12.2010 за № 1353/18648
Закон № 996	Закон України від 16.07.99 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»
звітність до МБРР	фінансова звітність спеціального призначення, що подається до МБРР

Скорочення	Повна назва
Інструкція з підготовки бюджетного запиту	Інструкція з підготовки бюджетних запитів, затверджена наказом Мінфіну від 06.06.2012 № 687, зареєстрованим Мін'юстом 26.06.2012 за № 1057/21369
ІПВ	індикатори, пов'язані з виплатами за частиною 1 проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» (за результатами їх виконання кошти позики спрямовуються до загального фонду державного бюджету)
Казначейство, ДКСУ	Державна казначейська служба України
Керівництво МБРР із закупівель	Керівництво із закупівлі позичальниками Світового банку товарів, робіт і неконсультаційних послуг за позиками МБРР й кредитами та грантами, затверджене у січні 2011 року (переглянуте у липні 2014 року); Керівництво з відбору та залучення консультантів за позиками МБРР, кредитами та грантами позичальниками Світового банку, затверджене в січні 2011 року (переглянуте у липні 2014 року)
ККТ	комітет з конкурсних торгів
ключові індикатори	індикатори досягнення цілей проєкту у сфері розвитку
КПКВК 2501630	бюджетна програма за КПКВК 2501630 «Модернізація системи соціальної підтримки населення України»
лист МБРР	лист МБРР «Додаткові інструкції: вибірка коштів» від 09.07.2014 (зі змінами від 14.03.2018)
Мінсоцполітики	Міністерство соціальної політики України
Методичні рекомендації	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів суб'єктів державного сектору, затверджені наказом Мінфіну від 23.01.2015 № 11
МБРР, Світовий банк	Міжнародний банк реконструкції та розвитку
об'єкти Проєкту	управління праці та соціального захисту населення облдержадміністрацій, об'єднані територіальні громади, Пенсійний фонд України, які отримують матеріальні цінності за проєктом «Модернізація системи соціальної підтримки населення України»
ОПП	Операційний посібник проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», затверджений наказом Мінсоцполітики від 08.09.2014 № 631 (зі змінами, внесеними наказом Мінсоцполітики від 19.09.2018 № 1379)

Скорочення	Повна назва
ОТГ	об’єднана територіальна громада
ПКД	проєктно-кошторисна документація
План заходів Проєкту	План заходів з реалізації частин 2 та 3 інвестиційного проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» на 2014–2020 роки
План закупівель	План закупівель частин 2 та 3 проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» на 2014–2020 роки
Порядок № 44	Порядок складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов’язкового державного соціального і пенсійного страхування, затверджений наказом Мінфіну від 24.01.2012 № 44, зареєстрованим Мін’юстом 09.02.2012 за № 196/20509
Порядок № 70	Порядок підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.2016 № 70
Порядок № 228	Порядок складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228
Порядок № 309	Порядок реєстрації та обліку бюджетних зобов’язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України, затверджений наказом Мінфіну від 02.03.2012 № 309, зареєстрованим Мін’юстом 20.03.2012 за № 419/20732
Порядок № 1090	Порядок казначейського обслуговування коштів, передбачених у спеціальному фонді державного бюджету для виконання бюджетних програм, спрямованих на реалізацію проектів економічного та соціального розвитку, які підтримуються Міжнародним банком реконструкції та розвитку, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2007 № 1090
Правила	Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджені наказом Мінфіну

Скорочення	Повна назва
	від 29.12.2002 № 1098, зареєстрованим Мін'юстом 21.01.2003 за № 47/7368
ПФУ	Пенсійний фонд України
Проєкт	проєкт «Модернізація системи соціальної підтримки населення України»
рахунок відкритих асигнувань	рахунок відкритих асигнувань Мінсоцполітики за узагальненими показниками спеціального фонду державного бюджету, відкритий у Казначействі
рахунок № 9076	рахунок відкритих асигнувань спеціального фонду державного бюджету Мінсоцполітики, відкритий у Казначействі
розпорядження № 736-р	розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.10.2017 № 736-р «Деякі питання створення та забезпечення функціонування центрів надання адміністративних послуг, у тому числі послуг соціального характеру, в форматі «Прозорий офіс»
спецрахунок	спеціальний рахунок проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України», відкритий на ім'я Казначейства в ПАТ «Укрексімбанк»
ТЗ	технічне завдання
Угода	Угода про позику від 09.07.2014 № 8404-UA Проєкт «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» між Україною та МБРР
Управління у м. Кривому Розі	управління праці та соціального захисту населення виконавчого комітету Тернівської районної у м. Кривому Розі ради
Управління Хмельницької міськради	управління праці та соціального захисту населення Хмельницької міської ради
УФСІ	Український фонд соціальних інвестицій
фронт-офіс	окреме приміщення у центрі надання адміністративних послуг з обладнаними робочими місцями для адміністраторів (фронт-офіс) для прийому громадян
ЦОД	центр обробки даних

УЗАГАЛЬНЮЮЧІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ

Згідно з Угодою МБРР спільно з Мінсоцполітики **з 02.10.2014** розпочато реалізацію комплексу заходів Проєкту, **метою якого** є **покращення результатів діяльності системи соціальної допомоги та соціальних послуг** (до 01.10.2020)[1], загальним обсягом **300 млн дол. США.**

Проєкт містить три частини: частина 1 «Удосконалення надання соціальної допомоги найбільш уразливим верствам населення»», частина 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної допомоги і соціальних послуг» і частина 3 «Інвестиції на підтримку розвитку сімейних форм опіки для забезпечення підтримки дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів та соціально вразливих сімей у вибраних регіонах».

Враховуючи актуальність і соціальну значущість цього питання (кризові явища в економіці України, військові дії на сході, що спричинили суттєве збільшення населення, яке потребує соціальної підтримки, так і зростання видатків на цю мету, що за обмежених фінансових ресурсів держави потребують оптимізації), Рахункова палата відповідно до Закону України «Про Рахункову палату», Меморандуму про взаєморозуміння між Рахунковою палатою і МБРР від 18.12.2008 щодо проведення аудитів ефективності спільних з ним проєктів, Плану роботи Рахункової палати на 2020 рік провела аудит ефективності впровадження Проєкту.

Питання впровадження Проєкту перебуває на постійному контролі Рахункової палати, яка згідно з Угодою проводить аудит його ефективності за кожні два фінансові роки, а згідно з ОПП – фінансовий аудит. Так, **у 2018 році** проведено аудит ефективності впровадження Проєкту за 2016, 2017 роки (звіт від 11.09.2018 № 23-4[2], **у 2019 році** – фінансовий аудит за 2017, 2018 роки (звіт від 03.12.2019 № 36-2[3]), за результатами яких зроблено висновки щодо наявності проблемних питань, що перешкоджають своєчасному та ефективному використанню коштів позики, спрямованих на реалізацію Проєкту, та надано відповідні рекомендації.

За результатами аудиту 2020 року встановлено:

1. За п’ять років впровадження проєкту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» за рахунок позики МБРР загальним обсягом 300 млн дол. США Мінсоцполітики не забезпечено його успішної реалізації і досягнення головної мети – удосконалення існуючої громіздкої системи соціальної допомоги та соціальних послуг. Мінсоцполітики як відповідальний виконавець Проєкту і головний розпорядник бюджетних коштів за КПКВК 2501630 **у встановлених аудитом випадках управляло** ними з порушенням бюджетного законодавства, керівних

[1] Дата закриття Проєкту.

[2] http://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2018/23-4_2018/Zvit_23-4_2018.pdf

[3] http://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2019/36-2_2019/Zvit_36-2_2019.pdf

вимог МБРР щодо закупівель і ОПП, внаслідок чого **94,1 млн грн** використано **непродуктивно та не досягнено запланованих результатів**.

Через слабкий менеджмент Проєкту та організаційні недоліки на початок 2020 року **за частинами 2, 3 Проєкту не виконано більшості запланованих заходів, що призвело до використання лише 24,3 відс**. сум позики на визначену мету (**24,1 із 99,25 млн дол. США)** за 9 місяців до встановленого терміну закриття Проєкту **(01.10.2020)**. **За частиною 1 Проєкту до загального фонду державного бюджету надійшло 135 із передбачених позикою 200 млн дол. США (67,5 відс.)**, оскільки виконавцем Проєкту досягнуто тільки 10 із 17 індикаторів, які обумовлюють такі виплати. При цьому за шістьма із семи недосягнутих індикаторів терміни виконання прострочено, що унеможливило надходження до загального фонду державного бюджету **55 млн дол. США.**

Заходи Проєкту виконувалися непослідовно, із значними затримками. Переважну більшість заходів на початок 2020 року так і не завершено, деякі скасовано, а їх результати під час реформування системи соціального захисту можуть бути використані лише частково, за окремими із заходів щодо реформування інтернатних установ утворено істотний ризик невикористання результатів.

На початок 2020 року виконувалося 18 із 20 заходів, але завершено тільки 4. Основні заходи, розпочаті для реформування системи, на час аудиту не завершено. Зокрема, **пілотування лише 12 із 213 ділових процесів Єдиної інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України E-Social**, **яка мала забезпечити підвищення ефективності адміністрування соціальних виплат та послуг, заплановано у трьох регіонах з лютого 2020 року. Державна соціальна служба України,** створена у грудні 2018 року, **не розпочала функціонування**, **а перевірки отримувачів соціальних виплат, як і раніше, здійснюють соціальні інспектори – фахівці місцевих органів соціального захисту** населення із супроводу платних надавачів послуг. Апробовані за результатами пілотного проєкту «Рука допомоги» **стимулюючі механізми до працевлаштування та економічної незалежності малозабезпечених сімей вже понад рік після його завершення так і не поширено в країні. Із чотирьох пілотних регіонів лише в одному – Тернопільській області успішно реалізуються заходи з підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, однак жодного інтернатного закладу в цих пілотних регіонах не реформовано.** Розроблено тільки 12 із 42 планів трансформації інтернатних закладів для пілотних регіонів, договори на розроблення і впровадження яких є типовими і відрізняються лише кількістю закладів. **Зважаючи на зміну бачення шляхів трансформації інтернатних закладів, відсутність впроваджених планів трансформації та ознаки зловживань з боку виконавців договорів, Мінсоцполітики ініціювало розірвання трьох незавершених договорів за якими станом на 01.01.2020 сплачено 56,1 млн грн, що може призвести до втрат державного бюджету**. Причини –

контрпродуктивні управлінські рішення **та неналежне виконання посадовими особами Мінсоцполітики службових обов'язків** (заступники Міністра соціальної політики – координатори Проєкту Устименко С. О., Шамбір М. І.), **що завдало істотної шкоди охоронюваним законом державним інтересам** і містить ознаки кримінального правопорушення, передбаченого статтею 367 «Службова недбалість» Кримінального кодексу України.

Комп'ютерне обладнання та меблі для створення центрів надання соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс» майже половині об'єктів Проєкту поставлено до закінчення ремонтно-оздоблювальних робіт. У результаті **на момент аудиту повноцінно функціонують 18 із 22 фактично забезпечених обладнанням та меблями центрів, що становить третину загальної кількості міст та ОТГ, у яких нормативно передбачено їх створення.** Станом на 01.01.2020 **комп'ютерним обладнанням забезпечено 273 із 1045 ОТГ, створених, за даними Мін'юсту, на цю дату, але розширення їх переліку призупинено у кінці 2019 року, оскільки відмінено нову закупівлю, яка тривала понад 8 місяців. Не проведено кампанії з інформування громадськості, прес-конференцій та круглих столів з питань реформи управління соціальною підтримкою населення тощо.**

Зазначені факти стали головною **причиною** ініціювання Мінсоцполітики наприкінці 2019 року **реструктуризації позики**: збільшення її обсягу на **100 млн дол. США** за частиною 1, продовження терміну реалізації Проєкту **до 31.03.2023** і перегляду заходів із реформування інтернатних закладів за частиною 3.

2. Незважаючи на певне прискорення реалізації Проєкту в 2018 році **Мінсоцполітики як відповідальному його виконавцеві не вдалося повністю надолужити темпи, втрачені упродовж усього терміну реалізації Проєкту, і виправити допущені у попередній період помилки щодо невизначення пріоритетів і черговості** виконання заходів за частинами 2, 3, оперативного та якісного проведення процедур закупівель, укладання та виконання договорів і впровадження їх результатів. **Суттєвим ризиком на початку 2020 року залишалася недостатня обґрунтованість системи заходів впровадження Проєкту щодо використання додаткового фінансування та реформування інтернатних закладів на вже пролонгований період його дії – до 31.03.2023**, **як наслідок – бачення іншої концепції реалізації.**

У результаті станом на 01.01.2020 не використано 140,1 млн дол. США позики. З початку реалізації Проєкту за частиною 2 непродуктивно використано 31,4 млн грн, з них у 2018, 2019 роках – 17,5 млн грн, за частиною 3 – 62,7 і 18,6 млн грн відповідно.

З порушеннями вимог МБРР щодо закупівель і ОПП **станом на 01.01.2020** Мінсоцполітики у 2018, 2019 роках укладено договорів із змінами на загальну суму 16 млн дол. США і 42,1 млн грн, за якими у 2018 році використано 7,3 млн дол. США (203,3 млн грн), у 2019 році – 4,1 млн дол. США (105,5 млн гривень). При цьому **державою з початку реалізації Проєкту**

сплачено разову комісію за відкриття позики (**0,75 млн дол. США**), **відсотки** за користування нею (**9,3 млн дол. США**) і з грудня 2019 року розпочато **погашення** основної суми (**7,9 млн дол. США**). Сплата зазначених коштів з державного бюджету без досягнення більшості визначених Проєктом цілей є непродуктивним їх використанням.

Головним розпорядником бюджетних коштів за КПКВК 2501630 допущено випадки порушення законодавства на етапі формування показників бюджетного запиту (у 2018 році – 27,3 млн грн) і кошторису (у 2018 році – на 26 млн грн, 2019 році – на 45,6 млн грн), неефективного управління коштами позики (понад 17 млн грн на спеціальному рахунку Проєкту і **3,4 млн грн** на рахунку відкритих асигнувань спеціального фонду державного бюджету Мінсоцполітики**) і використання 4,3 млн грн на оплату договорів, не передбачених кошторисом на 2019 рік.**

3. Управління Проєктом (заступники Міністра соціальної політики – координатори Проєкту Шамбір М. І., Коваль О. П.) у 2018, 2019 роках відбувалося у встановлених випадках із порушеннями керівних положень МБРР із закупівлі, ОПП, а також термінів звітування, передбачених Угодою, що **спричинено системними організаційними недоліками у роботі створених органів управління (**ГУП) **і Комітету з конкурсних торгів** (ККТ)**, при складанні та поданні планових і звітних документів, непослідовною організацією проведення процедур закупівель і гальмуванням укладання та виконання договорів. Як наслідок – незавершення багатьох заходів Проєкту в заплановані терміни. Управління операційними ризиками ГУП взагалі не здійснювала, що призвело до непродуктивного витрачання коштів позики за частинами 2, 3 Проєкту з початку його реалізації у сумі 94,1 млн грн, у тому числі 36,1 млн грн у 2018, 2019 роках,** зокрема:

- **ККТ у 2018, 2019 роках майже всі процедури закупівлі за частинами 2, 3 Проєкту здійснено з недотриманням планових термінів, встановлених Планом закупівель**, **і майже кожну – вимог керівних положень МБРР із закупівлі** та / або **ОПП.** Так, не дотримано орієнтовних термінів проведення закупівель; здійснено оцінку пропозицій, граничний термін яких закінчився або які не містили всіх передбачених документів; включено до короткого списку кандидатів, що не відповідали всім обов'язковим вимогам; не опубліковано оголошення про результати торгів; не надіслано до МБРР копій укладених договорів тощо. При цьому **через невизначення Мінсоцполітики чіткої системи заходів впровадження Проєкту впродовж 2018, 2019 років нерозподілений залишок на початок 2020 року в Плані закупівель збільшився в 14 разів (з 0,3 до 4,2 млн дол. США), а в Плані заходів – у 95 разів (з 83,4 до 7923,8 тис. дол. США), що свідчить про неефективне управління коштами;**
- **у 2019 році відбулося лише два із 4 нормативно передбачених** (не рідше ніж раз на квартал) **засідань ГУП (06.03.2019, 19.07.2019) проти 12 у 2018 році**.

Склад наглядової ради УФСІ у зв'язку зі зміною Уряду не оновлювався, внаслідок чого діяльність УФСІ, у тому числі із реалізації частини 3 Проєкту, в II півріччі 2019 року залишилася поза контролем Уряду та Мінсоцполітики. Працівників патронатної служби Міністра включено до складу керівних органів Проєкту (ГУП і ККТ)**, що суперечить їх повноваженням, визначеним частиною другою статті 12 Закону України** «Про центральні органи виконавчої влади», і **створило високі ризики перешкод / необґрунтованого їх втручання** в управління Проєктом;

- **за відсутності належного контролю Мінфіну** за діяльністю Мінсоцполітики та останнього **за наданням послуг консультантами Проєкту** в окремих періодах 2018–2019 років передбачена за Проєктом **звітність складалася з непоодинокими дрібними недоліками і подавалася несвоєчасно, що свідчить про формальне ставлення всіх залучених до цього сторін**. Так, звіт про виконання закупівель за 2018 рік складено, але до МБРР не надіслано (розглянуто за іншою процедурою), за 2019 рік станом на 25.02.2020 не підготовлено.

4. Незважаючи на доступність коштів позики, **через неефективно використаний час з початку реалізації Проєкту за частинами 2, 3 не досягнуто мети і не виконано основних заходів Проєкту на заплановану дату його закриття**. **Водночас, незважаючи на значну затримку у виконанні основних заходів Проєкту, спрямованих на реформування соціальної сфери, оплата послуг консультантів, що супроводжували їх виконання, здійснювалася регулярно і не залежала від досягнутих результатів.** Зокрема:

- **на початок 2020 року відставання у впровадженні системи E-Social від графіка становило 7–12 місяців.** За етапом I виконано роботи **за шістьма з 12 компонентів** (планова дата впровадження – 31.05.2019), етапом II – **за двома із семи** (30.11.2019). **За два роки виконання базового договору створено ядро системи E-Social і розроблено специфікації створення та налаштування підсистеми ведення** на тестовому середовищі Мінсоцполітики **лише 12 із 213 передбачених ділових процесів у цілому та із 107 передбачених на 2018–2019 роки.** Пілотування програмного забезпечення модуля соціальних послуг за 12 розробленими діловими процесами заплановано з лютого 2020 року в м. Києві, Київській та Вінницькій областях – **із запізненням на 8 місяців**. **Не наповнено створеного дослідного зразка Єдиного державного реєстру соціальної сфери для надання, призначення та виплати соціальної підтримки**, який складається з двох підреєстрів – отримувачів та надавачів послуг. **Не розпочато процесу автоматизованої інтеграції системи E-Social та існуючих інформаційних систем,** які експлуатуються іншими установами, та отримання даних із зовнішніх систем у режимі онлайн. **Не прийнято** до **31.05.2019 програми-методики міграції даних і програми дослідної експлуатації** (проєкти подано **із запізненням на 3,5 та 1,5 місяця** відповідно і через наявність зауважень триває їх доопрацювання);

- за відсутності належного контролю Мінсоцполітики та координації роботи з місцевими органами влади **понад половині об'єктів Проєкту до завершення на них ремонтних робіт завчасно поставлено обладнання і меблі на суму 31,2 млн грн для створення центрів соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс», що свідчить про непродуктивне використання коштів позики.** Зокрема, усіма шістьма охопленими аудитом об'єктами Проєкту в Тернопільській, Дніпропетровській областях та м. Хмельницькому допущено невикористання або використання не за призначенням таких матеріальних цінностей, а трьома з них – порушення законодавства у сфері бухобліку щодо їх своєчасного та коректного відображення в обліку на суму 3,4 млн гривень. Так, управлінням праці та соціального захисту населення Хмельницької міськради 38 од. обладнання для IP-телефонії на суму 210,5 тис. грн не використовувалися 18 місяців у зв'язку з відсутністю у кошторисі видатків на суму 15 тис. грн для завершення його встановлення;
- **недотримання термінів виконання окремих договорів унеможливило подальшу закупівлю товарів і послуг** для забезпечення реалізації трьох заходів щонайменше на суму **44,4 млн дол. США**, **або майже 45 відс. сум, передбачених на реалізацію частин 2, 3 Проєкту;**
- загалом на оплату послуг консультантів із координації та управління Проєктом з початку його реалізації вже використано **808,1 тис. дол. США**, з них у 2018, 2019 роках – **44,2 відсотка**. Аудит засвідчив, що кількість індивідуальних консультантів, залучених до реалізації частин 2, 3 Проєкту, незважаючи на недотримання термінів виконання його заходів, наприкінці 2019 року – на початку 2020 року **стрімко збільшувалась**: до п'яти осіб для створення системи E-Social (у січні – лютому 2020 року – до 9 осіб), трьох (договори на суму 52,5 тис. дол. США) за компонентом «Удосконалення комунікаційної, промоційної та просвітницької роботи» і на одного (29 тис. дол. США) за компонентом «Координація та управління Проєктом». Завдання цих консультантів у встановлених аудитом випадках були тотожні і дублювали завдання працівників Міністерства та / або один одного, що призвело до **непродуктивного використання коштів на суму 221 тис. гривень.** Відсутність **чіткого розмежування компетенції та визначення їх завдань і надалі залишає ризик непродуктивного використання коштів позики;**
- **заходи частини 3 Проєкту, спрямовані на підтримку розвитку сімейних форм опіки, виконано на 17,1 відс., використано 77,7 млн грн (3 млн дол. США), але жодного інтернатного закладу не реформовано.** На початок 2020 року розроблено лише два плани трансформації інтернатних закладів у м. Києві, вісім – у Київській та два – в Тернопільській областях. При цьому технічні завдання на послуги з розроблення таких планів, з огляду на можливість їх масштабування для типових закладів, **є практично ідентичними;**
- **відсутність результатів за частиною 3 Проєкту відтермінувала до кінця 2018 року початок УФСІ ремонтних робіт в інтернатних закладах, що підлягали реформуванню, а у зв'язку зі зміною пріоритетів новим**

керівництвом Міністерства у II півріччі 2019 року взагалі зупинено такі роботи. Як наслідок, УФСІ тільки у 2019 році здійснено видатки на обслуговування підготовки проведення ремонтних робіт на суму 2,6 млн грн, з них 1,4 млн грн у II півріччі 2019 року не відображено в обліку та Міністерством не профінансовано. Це та зволікання Мінсоцполітики з прийняттям рішень щодо продовження участі УФСІ в реалізації Проєкту призвело до непродуктивного витрачання коштів позики у сумі 1,2 млн грн і накопичення заборгованості перед виконавцями, частини якої можна було б уникнути у разі прийняття оперативного управлінського рішення;

- **виключення з 2020 року з Угоди умов щодо фінансування робіт із ремонту / реконструкції інтернатних закладів за рахунок коштів позики підвищило ризики відмови місцевих органів влади від подальшого їх реформування.** При цьому **не враховано максимальних витрат** на ремонтні роботи закладів єдиного успішного регіону за частиною 3 Проєкту, які становитимуть за рахунок коштів місцевих бюджетів щонайменше **36,3 млн грн** (Тернопільський обласний спеціалізований будинок дитини) і **32,5 млн грн** (Збаразька санаторна загальноосвітня школа-інтернат I–III ступенів), що створює **ризик** надмірного **фінансового навантаження** на місцеві бюджети і, як наслідок – відмови місцевої влади від реформування закладів із підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

5. Мінфіном і Мінсоцполітики не забезпечено обґрунтованого планування щорічної вибірки коштів позики у 2018, 2019 роках, що призвело до нерезультативного впровадження Проєкту за КПКВК 2501630.

Планові показники за КПКВК 2501630 на 2018, 2019 роки Мінсоцполітики сформовано узагальнено і за різними підходами: потреби – у розрізі заходів Проєкту, бюджетного запиту – за пакетами закупівель / договорами, що суперечить пункту 2.1 Інструкції з підготовки бюджетного запиту і спричинило необґрунтоване включення до бюджетного запиту та кошторису на 2018 рік 27,3 і 26 млн грн відповідно і до кошторису на 2019 рік – 45,6 млн грн капітальних видатків на виконання заходів Проєкту, які фактично були поточними видатками.

Надалі внаслідок порушення планових термінів проведення закупівель, несвоєчасного укладання договорів та неналежного їх виконання та інших недоліків кошти позики в окремих випадках накопичувалися на рахунках і тривалий період очікували підстав для використання, що призвело до неефективного управління ними. При цьому показники кошторису виконано у 2018 році лише на 64,5 відс., що дало змогу досягти 13 із 34 результативних показників, визначених паспортом бюджетної програми, у 2019 році – на 35,1 відс., внаслідок чого досягнуто тільки 7 із 45 показників. Зокрема:

- до загального фонду державного бюджету за частиною 1 Проєкту у 2018 році несвоєчасно надійшло 30 млн дол. США, у 2019 році – 20 млн дол. США, оскільки порушено терміни досягнення ІПВ на 2–4 роки;

• для оплати двох договорів щодо забезпечення меблями і комп'ютерним обладнанням центрів соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс», укладених та виконаних з порушенням планових термінів, замовлено за 22 заявками із серпня 2018 року по грудень 2019 року загалом 5239,8 тис. дол. США, а фактично у 2018, 2019 роках використано 1280,3 тис. дол. США;

• порушення Мінсоцполітики і Мінфіном терміну проходження документів за заявкою № 54 від 04.12.2018, задоволеною 07.01.2019, зменшило суму витрат, включених до витратних відомостей у 2018 році, на 295,4 тис. дол. США і унеможливило ефективне використання на цілі Проєкту 143,3 тис. дол. США, які надійшли на його спеціальний рахунок для оплати двох договорів уже після проведення розрахунків за ними (оплату договору ІС-С7 завершено 19.12.2018, а частину оплати за договором ІСВ-А5 здійснено прямими платежами з рахунку позики);

• у 2019 році здійснено 4,3 млн грн видатків за 8 договорами Проєкту, які не передбачалися у розрахунках до кошторису за КПКВК 2501630, що не узгоджується з вимогами пунктів 3, 11, 29 Порядку № 228;

• кількість встановлених паспортом бюджетної програми за КПКВК 2501630 на 2018, 2019 роки результативних показників (25 і 45 відповідно) відрізнялася від визначених у бюджетному запиті (36 і 30), що за незмінних у цих роках сумах видатків суперечило вимогам пункту 5 розділу II Правил та абзацу другого пункту 8 Загальних вимог. При цьому, оскільки Мінсоцполітики не розроблено методики, показники визначалися за різними підходами, застосовувалися некоректні назви, допускалися технічні помилки, показники були численними і складними не лише для сприйняття, а й виконання, що унеможливлювало релевантну оцінку стану їх досягнення.

Так, показник «рівень готовності програмного забезпечення «E-Social» визначено на підставі власних міркувань консультантів Проєкту, відповідальних у 2018, 2019 роках за цей захід, які постійно змінювалися. У результаті планове значення показника на 2019 рік розраховано, виходячи із кількості етапів (5), а фактичне – із кількості ділових процесів (213).

6. Мінсоцполітики не вжито вичерпних заходів для виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту щодо активізації реалізації заходів Проєкту і забезпечення ефективного використання придбаних у межах попереднього проєкту матеріальних цінностей. Водночас у кінці 2019 року ініційовано внесення змін до Угоди з метою реструктуризації позики: продовження терміну реалізації Проєкту, отримання додаткового фінансування на 100 млн дол. США за досягнення індикаторів за частиною 1 і перегляд виконання заходів частини 3 Проєкту (виключення УФСІ та здійснення завдань із фінансування ремонтних робіт інтернатних закладів за рахунок коштів місцевих бюджетів). Зокрема:

• зважаючи на існуючу практику управління Проєктом, непродумане планування шляхів його реалізації та втрачений час у попередніх роках, **залишаються високі ризики невиконання його заходів і подальшого неефективного витрачання кредитних ресурсів.** Так, додаткове

фінансування у розмірі **100 млн дол. США за досягнення визначених Мінсоцполітики трьох індикаторів**, які, **зокрема, передбачають необмеження максимального розміру державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям і спрощення правил її отримання, за відсутності належного контролю і функціонуючої інформаційної системи створить високі ризики втрати мотивації до офіційного працевлаштування працездатного населення та сприятиме тіньовій зайнятості.** Крім того, Мінсоцполітики повідомлено, що наприкінці березня 2020 року МБРР надано дозвіл на отримання Проєктом **ще 50 млн дол. США** на фінансування витрат, пов'язаних із протидією поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), але на сьогодні розрахунки і напрями використання цих коштів не надано;

- **на дату аудиту підтверджено наявність лише 8 відс. (за розрахунками) первинної вартості матеріальних цінностей, придбаних у 2012 році на суму 52 млн дол. США (включаючи обладнання та стандартне програмне забезпечення на суму майже 35 млн дол. США) в межах проєкту МБРР «Удосконалення системи соціальної допомоги» із майже аналогічними із Проєктом завданнями, фактичний знос яких становив більше двох третин. При цьому з оприбуткованих у центральному апараті Міністерства матеріальних цінностей первинною вартістю 22,2 млн грн (залишковою – 6,7 млн грн) фактично використано для побудови E-Social 13,3 млн грн (3,9 млн грн), застосування** решти **Міністерством з'ясовується.**

Стан використання матеріальних цінностей, переданих структурним підрозділам з питань соціального захисту населення, **Міністерством не досліджено,** тобто є ризик **втрати належного державі майна** на суму, за розрахунками, **34 млн дол. США**, переданого структурним підрозділам з питань соціального захисту населення, та **відповідних зловживань.** У разі невжиття заходів для збереження майна, придбаного за Проєктом, такий ризик буде наявний і щодо цього майна, що вже підтверджено аудитом.

За результатами проведеного аудиту **Рахункова палата інформує Верховну Раду України** та **рекомендує:**

- пришвидшити прийняття законопроєкту «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціальних гарантій для певних категорій осіб» від 25.11.2019 № 2494;

- розглянути результати аудиту на засіданнях комітетів Верховної Ради України з питань бюджету, з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів і з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, провести спільне засідання з цієї проблематики.

За результатами проведеного аудиту **Рахункова палата рекомендує Кабінету Міністрів України** розглянути питання щодо:

- вжиття заходів щодо забезпечення повноцінного функціонування системи соціального інспектування; розвитку сімейних форм опіки та визначення підходів до реформування інтернатних закладів;

- оновлення складу наглядової ради УФСІ;

- надання доручення Мінфіну щодо підготовки пропозиції про внесення змін до Порядку № 1090 у частині удосконалення форми звіту про рух коштів на спеціальному рахунку Проєкту, яка б враховувала існуючий порядок використання через рахунки Казначейства коштів за проєктами, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями.

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики забезпечити усунення виявлених в ході аудиту недоліків та виконати надані за результатами аудиту рекомендації:

- вжити заходів щодо забезпечення повноцінного функціонування системи соціального інспектування, визначення підходів до реформування інтернатних закладів;

- посилити відповідальність ГУП і ККТ, підвищити вимоги до їх персонального складу та забезпечити документування їхньої роботи;

- посилити контроль за дотриманням вимог МБРР щодо закупівель і ОПП, планових строків проведення закупівель; актуалізувати План заходів з реалізації частин 2, 3 Проєкту на 2014–2020 роки і привести План закупівель у відповідність із ним;

- вжити заходів щодо встановлення наявності та стану використання структурними підрозділами з питань соціального захисту населення матеріальних цінностей, придбаних у 2012 році в межах проєкту МБРР «Удосконалення системи соціальної допомоги»;

- забезпечити повноту та достовірність досягнення результативних показників Проєкту, підтвердження їх звітністю, обґрунтований перегляд з урахуванням додаткового фінансування;

- забезпечити дотримання термінів звітування відповідно до вимог Угоди, Бюджетного кодексу України, порядків № 70, № 1090 та Правил;

- вжити заходів щодо своєчасного та повного залучення коштів позики у встановлені Угодою терміни та посилити контроль за їх надходженням для поповнення спеціального рахунку Проєкту;

- посилити контроль за плануванням видатків за КПКВК 2501630, управлінням і використанням бюджетних коштів на всіх рівнях;

- удосконалити результативні показники паспорта бюджетної програми за КПКВК 2501630 та забезпечити належне формування звіту про його виконання;

- вжити заходів для пришвидшення темпів впровадження системи E-Social, забезпечити ефективну координацію роботи всіх залучених сторін для пришвидшення впровадження окремих складових цієї системи із визначенням відповідальності за несвоєчасне та неякісне виконання необхідних заходів, посилити контроль за дотриманням умов договорів;

- надати методичні рекомендації щодо обліку матеріальних цінностей об’єктами Проєкту згідно з положеннями ОПП та нормами чинного законодавства, а також забезпечити контроль за належним їх збереженням після завершення Проєкту;

- забезпечити координацію роботи зі створення центрів надання соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс» із місцевими органами влади;

- вжити заходів щодо забезпечення координації при реалізації взаємопов'язаних заходів Проєкту, зокрема створенні системи E-Social і забезпеченні ОТГ комп'ютерним обладнанням;

- врахувати вимоги Порядку № 70 у договорах з індивідуальними консультантами; переглянути доцільність їх відбору, перелік визначених їм завдань для уникнення дублювання функцій, а також у подальшому утриматися від недостатньо обґрунтованих управлінських рішень з цього питання;

- вирішити питання оплати послуг, наданих у 2019 році за договорами УФСІ, підтвердні документи за якими перебувають на розгляді Мінсоцполітики;

- урахувати ідентифіковані під час аудиту ризики реалізації Проєкту, визначити відповідальних посадових осіб за регулярний моніторинг та переоцінку ризиків;

- поінформувати Рахункову палату про вжиті заходи в місячний строк з дня отримання рішення і Звіту.

Рахункова палата повідомляє Державне бюро розслідувань і Офіс Генерального прокурора про виявлені ознаки кримінальних правопорушень, які мали місце внаслідок неналежного виконання посадовими особами Мінсоцполітики службових обов'язків, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом державним інтересам (заступники Міністра соціальної політики – координатори Проєкту Устименко С. О., Шамбір М. І.):

- Мінсоцполітики, незважаючи на незадовільну роботу консорціумів у м. Києві, Київській та Чернігівській областях, за трьома незавершеними договорами станом на 01.01.2020 сплачено 56,1 млн грн (2,1 млн дол. США), а у січні – лютому 2020 року повідомлено про їх дострокове розірвання, як наслідок – втрати державного бюджету. При цьому жодного інтернатного закладу не реформовано, а технічні завдання на послуги консорціумів згідно з укладеними посадовими особами Міністерства (заступники Міністра соціальної політики – координатори Проєкту Устименко С. О., Шамбір М. І.) договорами є практично ідентичними;

- наприкінці 2019 року – на початку 2020 року збільшено кількість індивідуальних консультантів, залучених до реалізації частин 2, 3 Проєкту, завдання яких у встановлених аудитом випадках були тотожні і дублювали завдання працівників Міністерства;

- Мінсоцполітики не виконано рекомендації за результатами попереднього аудиту щодо контролю за подальшим використанням обладнання, придбаного у 2012 році в межах попереднього проєкту МБРР «Удосконалення системи соціальної допомоги». Як наслідок, аудитом підтверджено лише дані про введені в експлуатацію в центральному апараті Мінсоцполітики матеріальні цінності первинною вартістю 22,2 млн грн, тобто є ризик втрати належного державі майна на суму, за розрахунками, 34 млн дол. США, переданого структурним підрозділам з питань соціального захисту населення, та відповідних зловживань.

1. ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ

1.1. Підстава для аудиту

Мета Проєкту, що реалізується за кошти позики МБРР, згідно з Угодою – покращення результатів діяльності системи соціальної допомоги та соціальних послуг України для малозабезпечених сімей.

Структура та механізм впровадження Проєкту є **специфічними** і передбачають **поєднання елементів системного** та **інвестиційного проєктів**, тобто кошти позики:

- за частиною 1 Проєкту відносяться до зовнішніх запозичень, які згідно з частиною першою статті 15 Бюджетного кодексу України є джерелом фінансування бюджету, спрямовуються до загального фонду, а видатки за рахунок них не можуть бути підтверджені аудитом;

- за частинами 2, 3 Проєкту згідно із законами про державний бюджет на відповідні роки спрямовуються до спеціального фонду за бюджетною програмою КПКВК 2501630 (головний розпорядник і відповідальний виконавець Мінсоцполітики).

Основні фінансові характеристики Проєкту: загальний обсяг позики – **300 млн дол. США**, у тому числі за частиною 1 Проєкту – **200 млн дол. США**, за частинами 2, 3 – **99,25 млн дол. США**, одноразова комісія – **0,75 млн дол. США;** умови залучення позики: **період** – **18 років**, **пільговий період** – **5 років**, **одноразова комісія** за відкриття позики – 0,25 відс., **погашення позики** розпочалося **з 15.12.2019**, а її обслуговування здійснюється за рахунок коштів державного бюджету; **дати початку і закриття** Проєкту – **02.10.2014** і **01.10.2020.**

Процедури управління Проєктом, технологію і послідовність його впровадження, механізми, вимоги та детальні процедури фінансового управління, проведення закупівель визначено в Угоді та ОПП. Виконання частин 1, 2 Проєкту позичальник (Мінфін) здійснює через Мінсоцполітики, а частини 3 – через Мінсоцполітики та УФСІ (стаття ІІІ Угоди).

Аудит засвідчив, що **з початку реалізації Проєкту** і станом на 01.01.2020, **тобто за 9 місяців** до дати закриття Проєкту, з рахунку позики наростаючим підсумком знято ледь **більше половини сум, передбачених Угодою** (**53,6 відс**.), які **майже всі** використано (**159,9 млн дол. США**). Водночас **виконання Проєкту**, навіть з урахуванням певного пришвидшення у 2018 році, здійснювалося з **недотриманням** планових **термінів** досягнення ключових **індикаторів, ІПВ** і виконання **заходів,** окремі з яких у зв'язку **зі зміною** наприкінці 2019 року **новим керівництвом** Мінсоцполітики пріоритетів у сфері реформування системи соціального захисту вже **втратили свою актуальність**. Зазначене унеможливило **використання коштів позики** у повному обсязі **до завершення Проєкту** та призвело до ініціювання Міністерством **у грудні 2019 року реструктуризації позики**.

Внаслідок цього не відбулося підвищення ефективності адміністрування соціальних виплат та послуг: не створено єдиного інформаційного середовища соціальної сфери шляхом інтеграції даних про

виплати і послуги, **не удосконалено державного контролю** за дотриманням законодавства при наданні соціальної підтримки, **не поширено** сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, тощо. На ці ризики вказувала Рахункова палата під час розгляду в 2018 році питання стану впровадження Проєкту (звіт від 11.09.2018 № 23-4), проте більшість рекомендацій з їх усунення **залишилась нереалізованою**.

1.2. Цілі аудиту:

- аналіз реалізації наданих Рахунковою палатою рекомендацій з метою оцінки їх результативності;
- оцінка продуктивності, результативності та економності використання коштів державного бюджету, призначених на реалізацію Проєкту;
- оцінка своєчасності та обґрунтованості управлінських рішень виконавців Проєкту у процесі його впровадження шляхом надання рекомендацій щодо удосконалення стану контролю за реалізацією Проєкту, його організаційної структури та внутрішніх процесів.

1.3. Обсяг аудиту

Предмет аудиту:

- нормативні, розпорядчі акти та інші документи, що регулюють порядок отримання та використання коштів позики МБРР, призначених на реалізацію Проєкту, Угода, листування щодо Проєкту, договір про безповоротну передачу коштів позики між Мінфіном і Мінсоцполітики та УФСІ, Адміністративна угода між Мінсоцполітики та УФСІ, Посібник (Регламент) діяльності УФСІ;
- управлінські рішення Мінсоцполітики, Мінфіну, ГУП, ККТ та інших органів, створених для забезпечення виконання Проєкту, матеріали звітування УФСІ як співвиконавця Проєкту та його листування з Мінсоцполітики;
- кошти позики (кошти спеціального фонду державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 2501630) у 2018, 2019 роках;
- планові документи, якими врегульовано використання бюджетних коштів на реалізацію Проєкту на 2018–2019 роки за КПКВК 2501630 (бюджетні запити, розрахунки до них, паспорти бюджетної програми та звіти про їх виконання за відповідні роки, кошториси та розрахунки до них, плани спеціального фонду і зміни до них з обґрунтуваннями та інші планові документи з питань аудиту), розподіли відкритих асигнувань, реєстр бюджетних та фінансових зобов'язань за Проєктом і документи, на підставі яких було здійснено їх реєстрацію;
- звітність за Проєктом за 2018, 2019 роки, подана до МБРР, бюджетна звітність за КПКВК 2501630 та інші форми звітності, що подається в межах Проєкту, звіти про виконання плану заходів реалізації Проєкту, інформація про досягнення показників результативності Проєкту, щопівріча інформація МЗС про стан виконання Угоди;
- План заходів Проєкту (в тому числі щорічні плани на 2018, 2019 роки), дані бази даних Інформаційної системи обліку та звітності Проєкту, дані комп'ютерної системи фінансового управління Проєктом, матеріали

моніторингових місій МБРР щодо оцінки реалізації Проєкту, План закупівель та зміни до нього, конкурсна документація та інші матеріали з питань закупівель;

- документи за операціями з рахунків Проєкту, первинні бухгалтерські документи, платіжні, фінансові та документи, що підтверджують витрати (договори та зміни до них, акти виконаних робіт (послуг), накладні, рахунки, звіти, платіжні доручення тощо), статистичні дані, дані фінансової, бюджетної, оперативної звітності та інші документи з питань аудиту (у тому числі за січень – лютий 2020 року).

Об'єкти аудиту:

- Мінсоцполітики як головний розпорядник бюджетних коштів за КПКВК 2501630, відповідальний виконавець цієї бюджетної програми та Проєкту, що безпосередньо забезпечує виконання частин 1, 2 Проєкту і спільно з УФСІ (запит) – частини 3;

- Мінфін як представник позичальника, орган, який безпосередньо взаємодіє з МБРР у частині зняття коштів позики, виконання зобов'язань за нею, звітування та моніторингу виконання Проєкту (запит);

- виконком Тернівської райради, Департамент Кам'янської міськради, Управління у м. Кривому Розі, Управління Хмельницької міськради, Скала-Подільська селищна рада (смт Скала-Подільська, Борщівський район, Тернопільська область); Мельнице-Подільська селищна рада (смт Мельнице-Подільська, Борщівський район, Тернопільська область); Байковецька сільська рада (с. Байківці, Тернопільський район, Тернопільська область), Департамент праці та соціального захисту населення Новоград-Волинської міської ради (м. Новоград-Волинський, Житомирська область); виконавчий комітет міської ради міста Кропивницького (м. Кропивницький, Кіровоградська область).

За результатами аудиту складено сім актів, з них два підписано із зауваженнями.

Період проведення аудиту та складання звіту: грудень 2019 – початок квітня 2020 року.

1.4. Методика та методи аудиту

Під час аудиту використано Регламент Рахункової палати, затверджений рішенням Рахункової палати від 28.08.2018 № 22-7 (зі змінами), матеріали пілотного аудиту ефективності, затвердженого рішенням Рахункової палати від 13.09.2017 № 18-4. Основну увагу приділено питанням продуктивного, результативного та економного використання коштів державного бюджету на впровадження Проєкту. Додатково використано елементи аудиту відповідності, оскільки обрана тема аудиту є складною і потребує комплексного підходу з позиції оцінки відповідності досягнутих результатів плановим показникам Проєкту.

Під час аудиту застосовано такі методи:

✓ аналіз дотримання вимог нормативних, розпорядчих актів та інших документів, що регулюють порядок отримання та використання коштів позики,

призначених на реалізацію Проєкту, а також їх відповідності міжнародним стандартам при впровадженні Проєкту; аналіз стану впровадження Проєкту за 2014–2019 роки, обґрунтованості планування видатків за КПКВК 2501630 на реалізацію частин 2, 3 Проєкту у 2018, 2019 роках;

✓ перевірка дотримання законодавства при здійсненні видатків, укладанні договорів та їх виконанні; первинних бухгалтерських та інших документів з використання коштів за КПКВК 2501630 у 2018, 2019 роках; аналіз відомчої, бюджетної, статистичної та оперативної звітності з питань аудиту;

✓ використання результатів фінансового аудиту Проєкту за 2017, 2018 роки у частині питань, що стосуються предмету аудиту;

✓ обстеження майна та отримання письмових і усних пояснень посадових осіб об'єктів аудиту, опрацювання матеріалів ЗМІ, Інтернет-видань, запитів;

✓ оцінка відповідності фактичних результатів визначеній меті та запланови м завданням Проєкту.

2. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ СТАНУ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЄКТУ

2.1. Оцінка стану реалізації рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту

Мінсоцполітики не вжито дієвих заходів на виконання рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту, що негативно вплинуло на продуктивне витрачання коштів позики і своєчасність досягнення мети та завдань Проєкту.

2.1.1. Законодавча база.

Рахункова палата у 2018 році провела аудит ефективності Проєкту (звіт від 11.09.2018 № 23-4), за результатами якого рекомендувала, у тому числі Мінфіну і Мінсоцполітики, забезпечити дотримання строків реалізації Проєкту, досягнення показників результативності, визначених Угодою та Планом заходів, розглянути питання прискорення виконання заходів Проєкту, зокрема створення системи соціального інспектування, застосування нових підходів з перевірки надання соціальної допомоги, забезпечення своєчасного і повного використання коштів позики, а також усунення виявлених недоліків.

2.1.2. Виявлений стан справ і висновок.

Рахунковою палатою **надано 20 рекомендацій.** Верховною Радою України виконано одну з двох рекомендацій, Кабінетом Міністрів України – дві з трьох, Мінфіном – одну з двох, Мінсоцполітики **в повному обсязі не виконано жодної** з 13 (**п'ять – частково**). Водночас аналіз виконаних рекомендацій засвідчив, що їх досягнення **практично не вплинуло на стан реалізації Проєкту.**

Як наслідок, упродовж 2018, 2019 років **не забезпечено в повному обсязі належного усунення виявлених недоліків** упровадження Проєкту, а окремі вжиті заходи були недієвими та **потребують подальшого реагування**, зокрема:

✓ виконання окремих ІПВ частини 1 Проєкту забезпечено шляхом **прийняття / ініціювання нормативних актів, реалізацію яких станом на 01.01.2020 не розпочато**, що свідчить про **відсутність ефекту від впровадження Проєкту**, зокрема:

- постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1070 **утворено Державну соціальну службу України,** що забезпечило досягнення ІПВ та отримання до загального фонду державного бюджету **20 млн дол. США**, але і **на початок 2020 року система соціального інспектування** за новим зразком в Україні **не функціонує**;

- **за результатами апробації** під час пілотного проєкту «Рука допомоги», що **завершено 31.12.2018, розроблено законопроєкт** «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціальних гарантій для певних категорій осіб» від 25.11.2019[4] № 2494, який **на початок 2020 року не прийнято, нові механізми повернення** на ринок праці **непрацюючих працездатних осіб** з числа малозабезпечених сімей та ВПО в країні **не поширено**;

✓ незважаючи на **задовільне** порівняно з іншими проєктами портфеля Світового банку в Україні виконання Проєкту, а також забезпечення **більше половини вибірки коштів** позики станом на 01.01.2020, головних **реальних результатів не досягнуто.** Із визначених **Операційним планом підвищення ефективності** реалізації Проєкту **на 2018, 2019 роки** заходів за частинами 2, 3 **не завершено жодного**. Крім того, **висока ймовірність невиконання заходів**, визначених Планом заходів з реалізації Проєкту на І півріччя 2020 року, узгодженим 26.11.2019 за результатами перегляду портфеля проєктів Світового банку, **досягнення** яких залежить **від запуску E-Social**, **створення** якої розпочато із значним запізненням. **Це стало однією з причин** ініціювання Мінсоцполітики внесення змін до Угоди, зокрема щодо **продовження** терміну реалізації Проєкту **до 31.03.2023, отримання додаткового фінансування** у сумі **100 млн дол. США** за частиною 1 Проєкту за досягнення трьох ІПВ. Водночас, враховуючи недотримання термінів реалізації Проєкту в попередніх роках, слід більш виважено підходити до відпрацювання нових результативних показників.

Довідково. *За даними Мінсоцполітики, станом на 28.02.2020 додаткове фінансування передбачається спрямувати на здійснення видатків за трьома бюджетними програмами: «Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення» (КПКВК 2501030), «Реалізація пілотного проєкту «Розвиток соціальних послуг» (КПКВК 2501490), «Компенсація частини витрат на здійснення заходів з реалізації державних програм соціального захисту населення» (КПКВК 2501510), а також на підвищення кваліфікації фахівців з питань реформ.*

Згідно з додатковою статтею 4 Угоди (зі змінами 2020 року) для досягнення нового ІПВ «Розширення програми ДСДМС з метою сприяння всебічному та справедливому охопленню бідних верств населення»

[4] Верховною Радою України 14.01.2020 прийнято за основу, 06.02.2020 вручено таблицю правок.

передбачено, зокрема, **збільшення порогового значення доходу**, що дає право на отримання допомоги для певних категорій, які входять до складу сім'ї; **усунення обмеження максимального розміру** допомоги; **спрощення правил на її отримання**. Проте такі фактори **за відсутності належного контролю** за призначенням ДСДМС і **дієвих заходів стимулювання до праці створять умови, за яких доходи одержувачів допомоги** перевищать доходи працюючого населення, і **спричинять високі ризики втрати** малозабезпеченим населенням **мотивації** до офіційного працевлаштування, що **сприятиме тіньовій зайнятості.**

Довідково. *За призначенням ДСДМС у лютому 2020 року звернулись дві родини, в кожній виховується троє дітей (2, 5 та 10 років), один з батьків перебуває у відпустці по догляду за дитиною до трьох років і отримує щомісячну допомогу в розмірі 860 грн; другий працює та отримує зарплату: в родині І – на рівні мінімальної, в родині ІІ – на рівні середньої по Україні – 10727 грн (дані Держстату за січень 2020 року), сукупний середньомісячний дохід родин – 5124,67 і 11587 грн відповідно. При призначенні ДСДМС за новими правилами дохід родини І становитиме 10292 грн, а родині ІІ відмовлено у призначенні через перевищення на 2045 грн її доходів (11587 грн) над прожитковим мінімумом на родину (9542 гривні).*

За результатами ознайомлення зі звітом **Мінсоцполітики 06.04.2020** повідомлено, що отримано згоду МБРР (лист від 26.03.2020 № 2020/03/26-02 до Мінфіну) на **додаткове збільшення** суми позики на **50 млн дол. США**[5] для фінансування витрат, пов'язаних із протидією поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19). Деталізацію таких витрат не надано;

✓ **питання подальшого використання матеріальних цінностей** на суму **52 млн дол. США** (включаючи обладнання та стандартне програмне забезпечення на суму майже **35 млн дол. США**), придбаних у 2012 році в межах попереднього проєкту МБРР «Удосконалення системи соціальної допомоги» із майже аналогічними завданнями на створення інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України, **остаточно не вирішено**. **Заходи,** затверджені **Мінсоцполітики наказом** від 17.04.2019 № 590 «Про підвищення техніко-економічних можливостей обладнання центрів обробки даних», **на дату аудиту не завершено.** Фактично Мінсоцполітики **володіє**[6] інформацією лише про введені в експлуатацію в центральному апараті матеріальні цінності **первинною вартістю 22,2 млн грн** (залишковою – **6,7 млн грн)**, з яких **10,2 млн грн** (3 млн грн) використано для побудови серверної інфраструктури тестового центру обробки даних Мінсоцполітики та розміщення тестового ІТ-обладнання E-Social; **3,1 млн грн**

[5] Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2020 № 383-р «Про залучення позики від Міжнародного банку реконструкції та розвитку для реалізації інвестиційного проекту «Додаткове фінансування для проекту «Модернізація системи соціальної підтримки населення України» визнано за доцільне залучення позики в сумі 150 млн дол. США.

[6] Письмове пояснення, надане заступником директора Департаменту інформаційних технологій А. Куліничем і начальником Управління бухгалтерського забезпечення – головним бухгалтером Марченко І. Л.

(0,9 млн грн) – для роботи серверної; **8,9 млн грн** (2,7 млн грн) **тестується** для прийняття рішення щодо подальшого використання обладнання.

Стан використання обладнання, переданого структурним підрозділам з питань соціального захисту населення, Міністерством **не відстежувався,** тобто **через відсутність системного підходу** до впровадження соціальних проєктів за рахунок коштів позики у попередніх роках **та обґрунтованих управлінських рішень придбано матеріальні цінності**, відомості про наявність яких за результатами аудиту **встановлено лише щодо 8 відс. їх первинної вартості, яка внаслідок фізичного зносу зменшилася на дві третини.**

2.1.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує **Верховній Раді України** пришвидшити прийняття законопроєкту «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціальних гарантій для певних категорій осіб» від 25.11.2019 № 2494; **Кабінету Міністрів України і Мінсоцполітики** активізувати заходи щодо створення системи соціального інспектування; **Мінсоцполітики** розглянути питання більш виваженого підходу до підготовки та перегляду показників результативності Проєкту з урахуванням додаткового фінансування; удосконалити механізм передання придбаних матеріальних цінностей за Проєктом та забезпечити їх збереження після його завершення.

2.2. Оцінка впливу змін у нормативно-організаційному забезпеченні у 2018, 2019 роках на впровадження Проєкту

Сформована організаційна структура впровадження Проєкту в цілому є достатньою для його ефективної реалізації і залежною від ефективності, обґрунтованості та своєчасності прийняття управлінських рішень. У 2018 році оптимізовано темпи реалізації Проєкту, однак остаточно не усунено організаційних недоліків на всіх етапах – від планування видатків, проведення закупівель, укладання та виконання договорів до складання і подання звітності, що загальмувало у 2019 році виконання заходів Проєкту.

2.2.1. Створені Мінсоцполітики для забезпечення впровадження Проєкту постійно діючі органи ГУП і ККТ у межах своїх повноважень у 2018, 2019 роках не забезпечили ефективного управління Проєктом та прозорості у прийнятті рішень, що негативно вплинуло на стан внутрішнього контролю за реалізацією його заходів. Склад наглядової ради УФСІ у зв'язку зі зміною Уряду не оновлено, внаслідок чого діяльність УФСІ щодо реалізації заходів частини 3 Проєкту в II півріччі 2019 року залишилася поза контролем Уряду та Мінсоцполітики.

2.2.1.1. Законодавча база.

ГУП згідно із затвердженим наказом Мінсоцполітики від 24.11.2016 № 1416 положенням є постійно діючим консультативно-координаційним органом (очолює заступник Міністра – координатор Проєкту: у 2018 році і до 06.09.2019 – Шамбір М. І., з 24.09.2019 по 31.12.2019 – Коваль О. П.), утвореним Мінсоцполітики з метою забезпечення реалізації Проєкту, завданнями якої є забезпечення підготовки та виконання плану заходів

Проєкту, звітування про їх виконання; нагляд за дотриманням строків реалізації Проєкту, досягнення показників його результативності, моніторинг; розгляд і погодження документів, розроблених для впровадження заходів та управління Проєктом.

Закупівлі в межах частин 2, 3 Проєкту здійснюються Мінсоцполітики через ККТ (очолює координатор Проєкту), який діє згідно із затвердженим наказом Мінсоцполітики від 17.09.2012 № 583 (зі змінами) положенням. На виконання рекомендацій за результатами фінансового аудиту Проєкту Положення про ККТ наказом Мінсоцполітики від 24.12.2019 № 1808 затверджено у новій редакції, а його норми узгоджено з Порядком № 70. Діяльність УФСІ щодо впровадження частини 3 Проєкту координується Мінсоцполітики через ГУП і наглядову раду УФСІ.

2.2.1.2. Виявлений стан справ і висновок.

У періоді, що підлягав аудиту, **значно послаблено внутрішній контроль** за реалізацією Проєкту, що **негативно вплинуло** на **стан його реалізації**, зокрема:

✓ у 2019 році **відбулося лише два засідання** ГУП (06.03.2019, 19.07.2019) **проти 12 у 2018 році**, що не узгоджується з пунктом 9 Положення про ГУП, згідно з яким засідання групи проводяться у міру потреби**, але не рідше ніж раз на квартал**. Питання підготовки та реалізації Проєкту здебільшого розглядалися та опрацьовувалися членами ГУП за окремими дорученнями координатора Проєкту. Впродовж 2019 року координатором Проєкту видано 7 окремих доручень проти п'яти у 2018 році. При цьому ГУП не в повному обсязі виконувала покладені на неї повноваження. Зокрема, **у 2018 році** ГУП обговорення **стану досягнення показників** результативності Проєкту **не здійснювалося**, у 2019 році це питання розглянуто одноразово 06.03.2019, а протокол засідання не відображав змісту обговорення;

✓ **практика нумерації протоколів** засідань ККТ за датою їх проведення без зазначення порядкового номера та передбачення їх документальної реєстрації **створює ризики зловживань.** Так, за наданими до аудиту протоколами встановлено, що **у 2018 році** проведено **21 засідання** ККТ у період з 04.01.2018 (протокол № 18-01/04) по 20.12.2018 (№18-12/20), у 2019 році – **19 засідань ККТ** у період з 22.01.2019 (протокол № 19-01/22) по 27.12.2019 (протокол № 19-12/27);

✓ **наглядова рада УФСІ у 2019 році фактично не виконувала своїх повноважень** через неоновлення її персонального складу[7] у зв'язку зі зміною Уряду та кадровими переміщеннями членів, що зменшило контроль за витрачанням УФСІ, зокрема, коштів позики на реалізацію частини 3 Проєкту;

---

[7] Затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 827-р зі змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.05.2019 № 318-р, у складі голови – Міністра соціальної політики України Реви А. О., відповідального секретаря – начальника управління міжнародних зв'язків Мінсоцполітики Попова Н. М. і 11 членів (зокрема, заступника Міністра соціальної політики Шамбіра М. І., заступника Міністра охорони здоров'я Ілика Р. Р.).

✓ включення працівників патронатної служби Міністра до керівних органів Проєкту (ГУП і ККТ) **суперечить їх повноваженням, визначеним частиною другою статті 12 Закону України** «Про центральні органи виконавчої влади», і **створює високі ризики перешкод** в управлінні Проєктом, оскільки згідно з частиною другою статті 9 Закону України «Про державну службу» під час виконання своїх обов'язків державний службовець **не зобов'язаний виконувати доручення таких працівників**. Рахунковою палатою наприкінці лютого 2020 року отримано скаргу консультанта ГУП із наріканнями на **надмірне втручання**, починаючи з жовтня 2020 року, **радника Міністра** в управління Проєктом, а також на надання неправомірних доручень працівникам Міністерства і консультантам ГУП тощо. **Існує ризик**, що саме такі факти були **однією з причин відтермінування реалізації Проєкту та численних випадків неефективного використання коштів позики.**

2.2.1.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує **Кабінету Міністрів України** забезпечити оновлення складу наглядової ради УФСІ; **Мінсоцполітики** посилити відповідальність ГУП і ККТ, удосконалити вимоги до їх персонального складу та забезпечити документування їх роботи.

2.2.2. Мінсоцполітики як відповідальним виконавцем Проєкту не забезпечено належного планування та оперативної організації проведення процедур закупівель відповідно до вимог, установлених Угодою, Керівництвом МБРР із закупівель і ОПП.

Як наслідок, відтерміновано до двох років укладання договорів, станом на 01.01.2020 з порушенням керівних положень МБРР з питань закупівель і ОПП Мінсоцполітики у 2018, 2019 роках укладено договорів (зі змінами) на загальну суму 16 млн дол. США і 42,1 млн грн, за якими фактично використано у 2018 році – 7,3 млн дол. США (203,3 млн грн), у 2019 році – 4,1 млн дол. США (105,5 млн гривень).

ККТ і консультантами Проєкту процедури закупівель товарів і послуг для реалізації переважної більшості заходів проведено з недотриманням усіх планових термінів, визначених Планом закупівель. Недотримання термінів виконання окремих договорів унеможливило подальшу закупівлю товарів і послуг для забезпечення виконання трьох заходів щонайменше на суму 44,4 млн дол. США, або майже 45 відс. коштів позики на реалізацію частин 2, 3 Проєкту. На початок 2020 року не визначено напрямів використання 4,2 млн дол. США, що у разі невідпрацювання Мінсоцполітики подальших шляхів впровадження Проєкту може призвести до неефективного витрачання коштів позики.

2.2.2.1. Законодавча база.

Угодою визначено, що планування та проведення закупівель за Проєктом повинно здійснюватися відповідно до процедур та правил МБРР. Опис процедур закупівель наведено у Керівництві МБРР із закупівель і ОПП.

Закупівлі за Проєктом здійснюються на двох рівнях: Мінсоцполітики – закупівлі товарів і послуг за частинами 2, 3 Проєкту та УФСІ – закупівлі робіт і

пов'язаних з ними послуг за частиною 3. Мінсоцполітики та УФСІ відповідно до пункуту 2.1.1 частини ІІ ОПП мають використовувати окремі плани закупівель та складати орієнтовні кошториси, які є підгрунтям для визначення орієнтовної вартості кожного пакета закупівель за Проєктом, за впровадження яких вони відповідають.

Стратегічними документами Проєкту згідно з частиною І ОПП є План заходів і План закупівель за частинами 2, 3 Проєкту, який відповідно до розділу 5 частини І ОПП визначається на підставі Плану заходів.

2.2.2.2. Виявлений стан справ і висновок.

Аудит засвідчив, що формування Плану заходів і Плану закупівель за частинами 2, 3 Проєкту супроводжувалося **рядом недоліків і порушень**, які **спотворювали** цілі реалізації Проєкту, зокрема:

- **у 2018 році** План закупівель за частинами 2, 3 Проєкту **оновлювався** 30.03.2018 і 19.07.2018 (**двічі)** та до серпня 2018 року в порушення пункту 2.1.1 частини ІІ ОПП складався лише для Мінсоцполітики[8]. Водночас **План заходів у 2018 році всупереч** розділу 5 частини І ОПП сформовано і затверджено рішенням ГУП від 06.11.2018 **на підставі оновленого Плану закупівель** у редакції від 19.07.2018, що мало відбуватися навпаки;

- **у 2019 році** План закупівель **оновлювався** 19.04.2019 і 26.09.2019 **(двічі)**. При цьому **План заходів** у 2019 році взагалі не **актуалізовано**, що спричинило невідповідність показників планів майже за всіма частинами і заходами Проєкту **у вартісному виразі**. Зокрема, Планом заходів у редакції від 06.11.2018 передбачено бюджет заходу «Підтримка запровадження механізмів зміцнення нагляду та контролю» у сумі 5,8 млн дол. США, а Планом закупівель у редакції від 26.04.2019 – **6,1 млн дол. США**, бюджет заходу «Забезпечення комп'ютерним обладнанням та меблями центрів соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс» – **4,2 і 7,8 млн дол. США** відповідно;

- **внесення** впродовж 2018, 2019 років до Плану заходів і Плану закупівель численних змін щодо **вилучення одних,** включення інших закупівель і **перерозподілу** їх вартості свідчить **про відсутність чіткої позиції** щодо реалізації Проєкту за окремими напрямами та призвело **до збільшення нерозподіленого залишку** за частинами 2, 3 Проєкту **на кінець 2019 року майже в 8 разів** (з 0,3 млн дол. США відповідно до Плану закупівель у редакції від 30.03.2018 до 2,3 млн дол. США в редакції від 26.09.2019), а згідно з Планом заходів – майже в **95 разів** (з **83,4 тис. дол. США** у редакції від 19.12.2016 **до 7923,8 тис. дол. США** в редакції від 06.11.2018).

ККТ 27.12.2019 з метою посилення інституційної спроможності Мінсоцполітики та з огляду на поточну реструктуризацію Проєкту (для УФСІ залишено 130 із 5000 тис. дол. США) затверджено оновлений План закупівель частин 2, 3 Проєкту (на початок 2020 року координатором Проєкту не підписано та не погоджено МБРР), згідно з яким **нерозподілений залишок**

[8] Сума коштів позики для заходів УФСІ зазначена окремим рядком, а окремий документ не складався.

збільшено до 4,2 млн дол. США. Наприклад, внаслідок **відсутності у Мінсоцполітики чіткого бачення змісту закупівлі ІСВ-А1/2** «Розробка та удосконалення прикладного програмного забезпечення інформаційної системи управління (друга черга)» її вартість впродовж 2018 року **зменшено** майже в **10 разів** – до **0,5 млн дол. США,** а станом на 01.01.2020 закупівлю **не розпочато** (планова дата – 03.04.2018);

- передбачення Планом закупівель УФСІ на 2018–2020 роки у всіх редакціях, затверджених ККТ і підписаних координатором Проєкту, **обрання за методом «Відбір з єдиного джерела» 8 із 9 індивідуальних консультантів за частиною 3 Проєкту** (співпраця з УФСІ на підставі контрактів на надання консультаційних послуг за рахунок інших джерел фінансування) **унеможливило створення конкурентного середовища при відборі консультантів** та мінімізацію видатків на оплату їх послуг.

Станом на 01.01.2020 загальна вартість договорів, укладених у 2018, 2019 роках Мінсоцполітики за результатами закупівель (**зі змінами**), у 2018 році – **14578,6 тис. дол. США** і **36709,3 тис. грн** (15 договорів), у 2019 році – **2885,5 тис. дол. США** і 5807,12 тис. грн (14 договорів). УФСІ лише у 2019 році укладено 9 договорів з індивідуальними консультантами на суму 219,9 тис. дол. США та один з **проєктною** організацією на суму **394 тис. гривень.** У **2019 році**, як і у 2018 році, **майже кожна закупівля Мінсоцполітики** проводилася з недоліками та / або **порушеннями** Керівництва МБРР із закупівель і ОПП, зокрема:

✓ **дві закупівлі** проведено **з недотриманням** положень **типової конкурсної документації та пункту 2.11 Керівництва МБРР із закупівель**, оскільки оцінку комбінованої техніко-фінансової пропозиції учасника за закупівлею CQS-C6 для організації та проведення навчальних заходів в ОТГ і технічних пропозицій учасників за закупівлею QCBS-3.8 для розроблення і впровадження регіонального плану реформування інтернатних закладів у Тернопільській області проведено після закінчення **граничного терміну дії пропозицій**;

✓ за **8 закупівлями не дотримано** термінів проведення етапів закупівель, встановлених орієнтовним графіком проведення закупівель (розділ 3 частини II ОПП), що у більшості випадків відтерміновувало реалізацію заходів Проєкту. Так, закупівля SH-A3 для створення тестового ЦОД системи E-Social тривала **понад 8,5 місяців** замість передбачених 2–2,5 місяців, зокрема, запрошення цінових пропозицій опубліковано через **7 місяців** після погодження ГУП технічних вимог, а їх погодження з МБРР тривало **4 місяці**. Це **унеможливило завершення** етапу 1 впровадження системи E-Social за договором ІСВ-А1/1.

При закупівлі послуг з організації та проведення навчальних заходів в ОТГ (CQS-C6) оцінка заявок на виявлення зацікавленостей тривала майже **три місяці** замість передбачених **20 днів**, а **погодження** на підписання договору з переможцем надано МБРР **майже через місяць** після звернення Мінсоцполітики замість передбачених **3 днів**. Підготовка короткого списку за закупівлею послуг з розроблення і впровадження регіонального плану

реформування інтернатних закладів у Тернопільській області (QCBS-3.8) тривала **майже півтора місяця замість 10 днів**, а оцінка технічних пропозицій та затвердження звіту з оцінки технічних пропозицій – **чотири замість одного місяця**. Як наслідок, **затримки** з укладанням двох договорів становили **10** та **5 місяців** відповідно;

✓ при проведенні **всіх завершених 14 закупівель** 2019 року **не дотримано планових термінів етапів**, встановлених Планом закупівель. Так, закупівлю NCB-A9 «Забезпечення комп'ютерним обладнанням центрів соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс» розпочато **на півтора місяця пізніше** (19.07.2018 замість 01.06.2018), затвердження звіту з оцінки за цим пакетом відтерміновано **майже на 4 місяці** (29.11.2018 замість 03.08.2018), а підписання договору – **на понад 4 місяці** (02.01.2019 замість 23.08.2018);

✓ **при відборі двох індивідуальних консультантів** (IC-A1/8 та IC-E7) **до короткого списку у порушення** розділу 5 пункту 5.3 Керівництва МБРР із закупівель **включено кандидатів, які не відповідали всім** обов'язковим кваліфікаційним **вимогам.**

Крім того, при проведенні закупівлі **SH-A3** до короткого списку **включено пропозицію** ТОВ «Ай К'ю Інжиніринг», **яка не містила всіх необхідних документів,** зокрема, щодо підтвердження повноважень особи підписувати цінову пропозицію та завіряти копії усіх документів від імені учасника (копія наказу про призначення або довіреність); відповідності учасника двом із п'яти кваліфікаційним критеріям (успішно завершені договори; дилерські сертифікати). Закупівлю завершено, але ці недоліки згідно з ДКТ могли б стати підставою **для відхилення цінової пропозиції та відміни торгів**;

✓ **копії 9 підписаних договорів** Міністерство всупереч пункту 4.5.3 частини II ОПП не надсилало МБРР; **оголошення про результати 10** конкурсних **торгів** всупереч розділу 3 частини 2 ОПП та пункту 7 додатків № 1, 2 Керівництва МБРР із закупівлі **не опубліковано**. Оголошення за закупівлею QCBS-3.8 опубліковано **майже через місяць** замість передбачених 14 календарних днів;

✓ **орієнтовні кошториси** складалися **не за кожним пакетом** закупівель, що **не узгоджується** з пунктом 2.1.1 частини II ОПП (зокрема, це стосується закупівель SH-A3, NCB-A9, CQS-A1);

✓ **5 із 6 пакетів закупівель**, за якими станом на 01.01.2020 відбір не завершено, проведено **з недотриманням Керівництва МБРР** із закупівель і ОПП. Так, **відбір трьох** індивідуальних консультантів (IC-A1/10, IC-A1/11, IC-A1/12) проведено з порушенням розділу 5 пункту 5.3 Керівництва МБРР із закупівель (до короткого списку включено кандидатів, які не відповідали всім обов'язковим вимогам). Закупівлю LCS-A1 «Проведення аудиту діяльності Пенсійного фонду України» орієнтовною вартістю 350 тис. дол. США розпочато 22.11.2018 замість 06.07.2018, тобто із запізненням **на 4,5 місяці**, а короткий список **кандидатів** за нею **погоджувався** впродовж **7,5 місяців** (з 24.01.2019 по 09.09.2019), запит на надання пропозицій надано фірмам

30.01.2020 замість 17.07.2018, тобто пізніше **більш як на півтора року**. ДКТ за закупівлею ІСВ-А2/2 «Створення корпоративної мережі Мінсоцполітики» орієнтовною вартістю **2,2 млн дол. США** затверджено ККТ 21.03.2018 і станом на 01.01.2020 **не погоджено МБРР** через невиправлення посилання на бренд «обладнання CISCO», що **негативно впливає на конкуренцію**.

Касові видатки за договорами, укладеними у 2018 році на суму **13140,6 тис. дол. США і 36341,4 тис. грн**, у 2019 році – **2885,5 тис. дол. США і 5807,1 тис. грн** з недотриманням керівних положень МБРР із закупівель і ОПП, у 2018 році становили **7297,5** тис. дол. США (**203338 тис. грн**)[9], **у 2019 році** – **4086,7** тис. дол. США **(105482,2 тис. гривень).**

Аудит засвідчив, що **неналежне виконання** окремих **договорів** призвело до відстрочення початку **взаємопов'язаних закупівель у межах трьох заходів орієнтовною вартістю 44,4 млн дол. США**, а отже, **відтерміновувало реалізацію** Проєкту в цілому. Зокрема, **порушення строків виконання договору ІСВ-А1/1**, яким передбачено створення та впровадження системи E-Social, унеможливило, починаючи з IV кварталу 2018 року, проведення **трьох закупівель** загальною орієнтовною вартістю **40,4 млн дол. США: ІСВ-А1/3** «Створення КСЗІ інформаційної системи управління» (1,5 млн дол. США); **ІСВ-А3/1** «Забезпечення комп'ютерним обладнанням та стандартним програмним забезпеченням ЦОД Мінсоцполітики» (7,9 млн дол. США); **ІСВ-А3/2** «Забезпечення комп'ютерним, офісним і супутнім обладнанням, товарами і програмним забезпеченням регіональних і місцевих органів соціальної сфери» (31 млн дол. США). Крім того, закупівлю з метою переобладнання приміщень та інженерного забезпечення ЦОД Мінсоцполітики станом на 01.01.2020 не включено до Плану закупівель через неможливість визначення її вартості та переліку обладнання, оскільки вони формуються за договором CQS-A1, виконання якого відстрочено.

2.2.2.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики посилити контроль за дотриманням вимог Керівництва МБРР із закупівель і ОПП, планових строків проведення закупівель; актуалізувати План заходів та узгодити з ним План закупівель.

2.2.3. Мінсоцполітики в окремих періодах 2018–2019 років здійснювало підготовку звітності, що вимагається МБРР та уповноваженими державними органами України, з рядом дрібних недоліків, що негативно впливало на її належне складання та своєчасне подання. Це свідчить про слабкий контроль Мінсоцполітики за наданням послуг консультантами Проєкту і Мінфіну за управлінською діяльністю Міністерства під час реалізації Проєкту. Нормативно-організаційна система моніторингу та звітування за проєктами, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, у тому числі МБРР, є складною та в окремих випадках

[9] За договорами, укладеними з порушенням керівних положень МБРР у 2018 році.

вимагає заповнення окремих застарілих форм звітності, що призводить до непродуктивних витрат робочого часу.

2.2.3.1. Законодавча база.

Форми та види звітності за Проєктом, терміни її подання до МБРР та уповноважених державних органів (Мінфіну, Мінекономрозвитку, МЗС, Казначейства) визначено Угодою, порядками № 70, № 1090.

Згідно зі статтею 22 Бюджетного кодексу України головний розпорядник розробляє та затверджує паспорти бюджетних програм і складає звіти про їх виконання (форми, визначені Правилами) та забезпечує організацію та ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової і бюджетної звітності у порядку, встановленому законодавством (Порядок № 44).

2.2.3.2. Виявлений стан справ і висновок.

Аудит засвідчив випадки порушення Мінсоцполітики термінів формування документів та умов звітування:

✓ не дотримано термінів подання **щоквартального** звіту про виконання Проєкту до МБРР і його копій до Мінекономрозвитку на виконання пункту «А» розділу II Додаткової статті 2 Угоди (не пізніше **ніж через 45 днів після** завершення відповідного звітного періоду): за II квартал 2018, 2019 років звіт подано пізніше на **один день**, за III квартал 2019 року – на **сім днів**, а за IV квартал 2019 року станом на 25.02.2020 взагалі **не подано** (звіт підписано координатором Проєкту та передано для відправлення);

✓ **не дотримано** умов звітування перед МБРР про виконання закупівель, визначених підпунктом 2 пункту «D» розділу III Додаткової статті 2 до Угоди (не пізніше 31 грудня кожного року). Звіт за 2018 рік складено, але до МБРР **не надіслано**, за 2019 рік станом на **25.02.2020 не підготовлено**, Мінсоцполітики заходів впливу до консультантів Проєкту **не застосовано**.

Довідково. *За письмовим поясненням консультанта Проєкту Ю. Паршукова, звіт за 2018 рік обговорено 19.12.2018 з представниками Світового банку під час нагляду за дотриманням процедур закупівель, проведених без попереднього погодження МБРР. У такий спосіб передбачалося подати звіт за 2019 рік, але черговий нагляд, який планувався на грудень 2019 року – січень 2020 року, станом на 25.02.2020 не відбувся.*

Водночас такий механізм звітування **суперечить Угоді** та дає змогу **маніпулювати** термінами формування та подання звітності;

✓ на виконання пункту 32 Порядку № 70 **План заходів** з реалізації Проєкту **на 2018 рік** надано Мінфіну 20.03.2018, однак **його оновлення** внаслідок збільшення за КПКВК 2501630 видатків **на 320,1 млн грн не здійснено; План заходів** на 2019 рік **надано 10.04.2019**, тобто одночасно з **поданням Мінфіну** на виконання пункту 42 Порядку № 70 **звіту про його виконання за І квартал**, що свідчить про **формальний підхід Мінсоцполітики та Мінфіну до складання документів** із планування та реалізації Проєкту;

✓ **формат і терміни подання звітності** на виконання абзаців першого та третього пункту 42 Порядку № 70 (Мінфіну щокварталу до 10 числа наступного місяця в електронному та паперовому вигляді) **дотримано, за винятком** звітності за III квартал 2018 року, яку подано із запізненням на один день. У інформації про досягнення показників результативності реалізації Проєкту за

2019 рік **значення** для визначення базового показника індикатора **5 завищено** на **6 осіб – 1414** замість **звітних 1408 осіб**;

✓ подання **щоквартальної звітності** на виконання підпункту 6 пункту 3 Порядку № 1090 здійснено **вчасно,** за винятком звіту **за IV квартал 2019 року,** поданого **на три** календарні **дні пізніше** встановленого терміну.

Водночас аудит засвідчив, що окремі форми звітності, визначені Порядком № 1090, **є недосконалими,** не враховують **існуючих механізмів** використання коштів за проєктами, що **підтримуються** міжнародними фінансовими організаціями, **та потребують оновлення**. Зокрема, звіт про рух коштів на спеціальному рахунку в іноземній валюті стосується операцій, проведених безпосередньо з цього рахунку в **банку**, які за Проєктом **не здійснюються,** оскільки такі операції проводяться **через Казначейство.** Як наслідок, Мінсоцполітики включало до звіту інформацію про залишок коштів на спецрахунку на звітні дати в розрізі КЕКВ, не підкріплену даними бухгалтерського обліку (з березня 2018 року згідно з листом Казначейства такий облік скасовано);

✓ затвердження спільним наказом Мінсоцполітики та Мінфіну від **16.02.2018** № 381/337 паспорта бюджетної програми за КПКВК 2501530 **на 2018 рік** здійснено з незначним **недотриманням терміну**, визначеного частиною восьмою статті 20 Бюджетного кодексу України, а змін до нього у зв'язку зі збільшенням обсягу видатків за програмою (спільний наказ Мінсоцполітики та Мінфіну від **14.12.2018** № 1874/1031) – з порушенням на **два дні терміну, визначеного** пунктами 6 і 10 розділу I Правил[10]. Паспорт на 2019 рік затверджено **вчасно (**наказ Мінсоцполітики від 14.02.2019 № 208), проте **звіт про його виконання**, як і за 2018 рік, сформовано з недотриманням пункту 5 розділу III Правил, яким передбачено надання пояснення причин відхилення обсягів касових видатків від затверджених у паспорті обсягів окремо за кожним напрямом використання бюджетних коштів, і **оприлюднено у 2019 році з порушенням терміну**, встановленого пунктом 2.3 Правил.

2.2.3.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики забезпечити дотримання термінів звітування, визначених Угодою, Бюджетним кодексом України, порядками № 70, № 1090 та Правилами; Мінфіну підготувати пропозиції про внесення змін до Порядку № 1090 у частині удосконалення форми звіту про рух коштів на спецрахунку, яка б враховувала існуючий порядок використання коштів за проєктами, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, через рахунки Казначейства.

2.3. Оцінка стану впровадження Проєкту на початок 2020 року

Мінсоцполітики не забезпечено належної реалізації Проєкту. З жовтня 2014 року по 31.12.2019 з рахунку позики заявлено і отримано лише 53,6 відс. сум, передбачених Угодою. На початок 2020 року на рахунку

[10] Протягом тижня після внесення Мінфіном відповідних змін до розпису державного бюджету (довідка змін від 05.12.2018).

позики було 139,1 млн дол. США, на спецрахунку і рахунках Мінсоцполітики – 1 млн дол. США, не досягнуто семи ІПВ, з них за 6 терміни прострочено, що відтермінувало надходження до загального фонду 55 млн дол. США.

За підсумками п'ятирічного терміну впровадження Проєкту не досягнуто його мети з покращення діяльності системи соціальної допомоги та соціальних послуг в Україні: інформаційно-аналітичну систему соціального захисту E-Social не створено, Державною соціальною службою України не розпочато функціонування, стимулюючі механізми до працевлаштування та економічної незалежності малозабезпечених сімей не поширено в країні та лише в одному пілотному регіоні із чотирьох реалізуються заходи підвищеного рівня із підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, малозабезпечених та соціально вразливих сімей, що створило стійкі ризики непродуктивного використання коштів позики на виконання частин 2, 3 Проєкту. Високі ризики невиконання до закриття Проєкту результативних показників стали однією з передумов ініціювання Мінсоцполітики продовження термінів його реалізації на два з половиною роки.

2.3.1. Виявлений стан справ і висновок.

Аудит засвідчив: **суттєве відставання** у **термінах** реалізації Проєкту **негативно вплинуло** на його основний показник «вибірка коштів позики» та **оперативність управління** коштами.

З жовтня 2014 року по **31.12.2019** на реалізацію Проєкту отримано **53,6 відс.** сум, передбачених Угодою, надійшло **160,9 млн дол. США,** структура надходжень яких така:

- **за роками отримання**: **57 відс**. сум надійшло у 2014–2017 роках, **25,4 відс**. – у 2018 році, **17,6 відс**. – у 2019 році;
- **за класифікацією доходів** державного бюджету:

- 83,9 відс. – надходження до **загального фонду** за результатами досягнення **10** із 17 ІПВ за **частиною 1 Проєкту.** За методом «відшкодування» на єдиний казначейський рахунок отримано **135** із 200 млн дол. США. Станом на 01.01.2020 **не досягнуто семи ІПВ**, з них за **шістьма** терміни **прострочено**, що відстрочило **надходження** до загального фонду **55 млн дол. США**;

- 16,1 відс. – надходження до **спеціального** фонду на реалізацію частин 2, 3 Проєкту шляхом проведення прямих платежів з рахунку позики, здійснення операцій з поповнення спецрахунку та на сплату у 2014 році разової комісії МБРР в сумі загалом **25,9 млн дол. США.**

Кошти позики у дослідженому періоді використано майже в повному обсязі: станом на 01.01.2018 показник становив **99,6 відс**. отриманих сум, на **01.01.2020 – 99,4 відс.,** використано **159,9 млн дол. США,** в тому числі за частинами Проєкту:

- 135 млн дол. США – за **частиною 1 Проєкту** (ці суми не мають цільового призначення і підтвердити аудитом їх використання на фінансування

надання соціальної допомоги найбільш уразливим верствам населення **не є можливим)**;

- 24,9 млн дол. США – за частинами 2, 3 Проєкту за КПКВК 2501630 на реалізацію заходів (використано **24,1 млн дол. США**, у структурі яких **56,4 відс**. становили товари, **42,6 відс**. – консультаційні послуги і **1 відс**. – неконсультаційні послуги, операційні витрати та навчання) та на сплату одноразової комісії (0,75 млн дол. США).

Аудит засвідчив, що виконання заходів частин 2, 3 Проєкту, визначених Планом заходів, відбувалося **вкрай повільно.** Так, на початок 2018 року **із 23 заходів**, визначених Планом заходів у редакції грудня 2016 року, виконувалося лише **14**, а **завершено два,** їх кількість **станом на 01.01.2019 не змінилася.** На початок 2020 року **виконувалося вже 18 із 20** заходів, визначених Планом заходів у редакції від 06.11.2018, але **досягнуто тільки 4 заходи.** Серед причин – **порушення Мінсоцполітики планових термінів** виконання заходів, які призвели до **дворазового суттєвого перегляду у 2018 році** їх загальної кількості, **бюджетів** і **термінів**. Як наслідок, з початку реалізації Проєкту станом на 01.01.2020 за частиною 2 використано **28,6 відс.** загальних обсягів, визначених Планом заходів у редакції від 06.11.2018, а за частиною 3 – **17,1 відсотка.**

Характеристика стану досягнення показників результативності Проєкту на початок 2020 року:

- **за напрямом 1** «*Розширення доступу найбідніших верств населення до удосконаленої програми боротьби з бідністю*» є **певний ризик недосягнення поставленої мети:**

- у **2018**[11] **році ключові індикатори** «*частка населення з найбіднішого дециля, що одержує державну соціальну допомогу, зростає з **10 відс**. у 2012 році (базовий рівень) до **16 відс.** у 2019 році*» та «*бюджет ДСД збільшено щонайменше у три рази в номінальному вираженні»* становили **9,6 відс**. і **11,2 млрд грн** відповідно і **погіршилися** порівняно **з показниками 2017 року** (14,5 відс. і 13,8 млрд грн), **які стали підставою для дострокового** (на два роки раніше) звітування про їх **виконання**. За інформацією фахівців Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України, зазначене зумовлено скороченням населення, охопленого програмою (з 2,9 до 2 відс.), і збільшенням похибки у зв'язку зі зниженням надійності обстеження для децилів;

- станом на **01.01.2020** досягнуто **шість** із семи ІПВ цього напряму Проєкту та отримано до загального фонду **90 млн дол. США**. Проте показник «**кількість сімей**, які щомісячно одержують ДСДМС» після **поступового досягнення впродовж 2014–2016 років трьох ІПВ з випередженням** графіка **на 3 роки** з **2017** року **зменшується** і станом на **01.01.2020** становив **224,1тис.** проти **300 тис. одержувачів** червня 2016 року; **нормативне удосконалення** механізму надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям проведено у 2017 році, як і планувалося; отримання

[11] Дані за 2019 рік будуть отримані у ІІ півріччі 2020 року

повного соціального ефекту в масштабах країни від досягнення **двох** взаємопов'язаних **ІПВ**, які включали створення нормативної бази для виконання пілотного проєкту «Рука допомоги» у відібраних регіонах, стримується неприйняттям у встановлені терміни (до 30.09.2019) відповідного законопроєкту, що **унеможливило отримання** за досягнення такого ефекту **15 млн дол. США;**

- **за напрямом 2** «*Удосконалення адміністрування допомоги та послуг*», незважаючи на вжиття окремих заходів, виконання **двох** його **ключових індикаторів при досягненні 3 із 7 ІПВ не завершено.** Так, за 3 ключовим індикатором «*функціонує система попередження, виявлення, запобігання та моніторингу помилок, випадків шахрайства і корупції*» нормативно врегульовано створення Державної соціальної служби, яка станом на 01.01.2020 **не розпочала функціонування** (кошти на її утримання у державному бюджеті на 2020 рік **не передбачено**), внаслідок чого з порушенням планових термінів **дві** тематичні **перевірки** особових справ одержувачів ДСДМС проведено **не її органами** на місцях, а соціальними інспекторами – працівниками місцевих органів соціального захисту **із супроводу платних надавачів консультаційних послуг.**

Довідково. *У грудні 2018 року (із запізненням на рік) закінчено перевірку 80 відс. особових справ одержувачів ДСДМС, яким здійснено виплати у грудні 2017 року (306548), і виявлено понад 73 тис. фактів порушень, допущених працівниками місцевих органів соціального захисту населення, близько 1800 призначень на суму більш як 6 млн грн потребували перерахунку, 4,9 млн грн – повернення до державного бюджету, понад 1,3 млн грн – донарахування внаслідок неправильного визначення розміру допомоги. У листопаді 2019 року (із запізненням більш як на рік) шляхом верифікації Мінфіном даних здійснено обмін відомостями із зовнішніми базами даних за 249845 особовими справами, проведено аналіз 182490 виявлених невідповідностей, які призвели до 5763 переглядів права і розміру раніше призначеної допомоги. За результатами виявлених помилок деяким одержувачам донараховано майже 190,5 тис. грн допомоги, станом на 20.02.2020 до бюджету одержувачами повернено 10,6 із 33 млн грн виявлених сум незаконно отриманої у січні 2019 року допомоги, укладено договори про повернення надміру виплачених коштів та розпочато претензійну роботу.*

Виконання в межах 3 ключового індикатора ІПВ-D4 «*Проведено дві тематичні перевірки: перевірку ДСД та однієї програми соціальної допомоги з підвищеним рівнем ризику з застосуванням адекватної системи визначення профілю ризику»* уже **прострочено більш як на рік** і заплановано виконати у І півріччі 2020 році за договорами QCBS-B2, QCBS-B3, а стан виконання **4 ключового індикатора** «*E-social забезпечує збір інформації в межах програм соціальної допомоги та послуг по всій країні*» є **незадовільним,** не досягнуто жодного із **4 ІПВ,** пов'язаних із ним. Умови договору від 28.02.2018 ICB-A1/1 зі створення системи E-Social **не передбачають** виконання за **визначеними критеріями** цих **ІПВ**, але за результатами обговорення з МБРР у **2019 році** зміни до Угоди Мінсоцполітики **не переглядало**. Водночас низькі темпи створення системи E-Social відстрочують **на невизначений термін забезпечення збору інформації** в межах програм соціальної допомоги та послуг по всій країні. При цьому Мінсоцполітики у звітності за Проєктом не

висвітлювало проблем та затримок у створенні системи;

- **за напрямом 3** «*підвищення рівня надання догляду на сімейній основі для підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, малозабезпечених та соціально вразливих сімей*» **5 ключовий індикатор** «*зменшення кількості дітей, які знаходяться в інтернатних закладах у вибраних регіонах, на 40 відс. порівняно з базовим рівнем*» **не досягнуто**[12]**,** а **із двох ІПВ** досягнуто із **запізненням на 2 роки лише один** (створено **правову базу** для реформування інтернатних закладів та розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування[13]). При цьому досягнення очікуваних результатів за цим напрямом **ускладнюється** через невизначення Мінсоцполітики шляхів його виконання (станом на 01.01.2020 напрям **реалізується лише у Тернопільській області**), джерела отримання звітності про досягнення напряму **не визначено** (не розроблено форми звітності та періодичності її надання).

Станом на **01.01.2020 (за 9 місяців до завершення** реалізації Проєкту) не використано **140,1 млн дол. США** (у тому числі **139,1 млн дол. США** – залишок коштів на рахунку позики та **1 млн дол. США** – залишок залучених, але неосвоєних коштів на спецрахунку та рахунках Мінсоцполітики, відкритих для реалізації Проєкту в Казначействі за КПКВК 2501630).

Разом з тим, за даними Мінфіну, Україна за 2014–2019 роки сплатила МБРР **за обслуговування коштів позики 9,3 млн дол. США** (відсотки за користування), **а з грудня 2019 року** розпочато її повернення (16.12.2019, або із запізненням на один день, погашено **7,9 млн дол. США**).

2.3.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує **Мінсоцполітики** забезпечити подальше реформування системи соціальної допомоги, перегляд показників результативності Проєкту та вжити заходів щодо прискорення їх досягнення та підтвердження звітністю.

2.4. Оцінка стану фінансового забезпечення впровадження Проєкту

2.4.1. Мінфіном і Мінсоцполітики як відповідальним виконавцем Проєкту не вжито достатніх ефективних заходів для прискорення темпів залучення коштів позики на реалізацію Проєкту з огляду на її доступність. Упродовж 2018, 2019 років до державного бюджету на реалізацію Проєкту надійшло 69,2 млн дол. США (43 відс. загального обсягу залучених коштів позики), але цього було недостатньо для повного виконання показників планів заходів, затверджених на 2018–2019 роки на піврічних переглядах портфеля проєктів МБРР, при цьому станом на 01.01.2020 на рахунку

[12] Планується досягти у І півріччі 2020 року.

[13] Зокрема, внесено зміни до Закону України «Про освіту» (пункт 7 Прикінцевих та перехідних положень), розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 526-р затверджено Національну стратегію реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки та План заходів з реалізації її І етапу.

позики знаходилося 139,1 млн дол. США (46,4 відс. її загального обсягу). Водночас через порушення Мінсоцполітики термінів досягнення ІПВ на 2–4 роки до загального фонду державного бюджету надійшло у 2018 році – 30 млн дол. США, у 2019 році – 20 млн дол. США, а через порушення планових термінів проведення закупівель, укладання договорів та їх неналежне виконання до спеціального фонду у 2018 році надійшло 10,8 млн дол. США, у 2019 – 8,4 млн дол. США. Ці суми в окремих випадках внаслідок тривалого очікування підстав для використання накопичувалися на спецрахунку, що свідчить про неефективне управління коштами позики.

2.4.1.1. Законодавча база.

Загальні положення, умови зняття коштів з рахунку позики врегульовано в розділі IV «Порядок зняття коштів позики» Додаткової статті 2 до Угоди, ОПП та додаткових інструкціях, згідно з якими, зокрема:

- *за частиною 1 Проєкту*: вибірка коштів здійснюється на підставі листів-підтверджень МБРР про досягнення конкретних результатів у сфері надання соціальної підтримки (включає 17 ІПВ) та процедуру оцінки їх досягнення (факт підтверджується МБРР на підставі протоколів перевірки ІПВ);

- *за частинами 2 та 3 Проєкту:* вибірка та використання коштів позики здійснюються відповідно до процедур МБРР щодо зняття коштів позики; бюджетних призначень за КПКВК 2501630 і Порядку № 1090; допускається використання усіх передбачених методів здійснення виплат (відшкодування, авансування, прямий платіж та спеціальне зобов'язання). При цьому мінімальна сума заявки, що може бути оплачена МБРР прямим платежем безпосередньо з рахунку позики, визначена на рівні **300 тис. дол. США**, а всі інші заявки мають оплачуватися із спецрахунку.

2.4.1.2. Виявлений стан справ і висновок.

Аудитом встановлено, що за Проєктом:

✓ у 2018 році за 14 заявками отримано **40,8 млн дол. США** коштів позики, у 2019 році за **19 заявками** – **28,4 млн дол. США**, що забезпечило виконання показників, визначених планами заходів, які затверджуються на піврічних переглядах портфеля проєктів МБРР, у І півріччі 2018 року – на **11,3 відс**., у ІІ півріччі – на **92,5 відс**., у І півріччі 2019 року – **на 47,4 відс.**[14]**;**

✓ **загальний термін** проходження заявок, підготовлених Мінсоцполітики разом з витратними відомостями та іншими підтвердними документами і поданих Мінфіну, а надалі МБРР для їх розгляду та задоволення, у **2018 році коливався від 10 до 26 робочих днів**, у 2019 році – від **6 до 23 робочих днів.** При цьому за відсутності зауважень до їх змісту **15-денний** термін, визначений підпунктом 6.2.2 частини ІІІ ОПП[15], **дотримано у 2018 році** – лише за **шістьма** заявками, **у 2019 році** – за **вісьмома**;

---

[14] На ІІ півріччя 2019 року показники не планувалися.

[15] Для уповноважених осіб Мінсоцполітики і Мінфіну не повинен перевищувати 5 робочих днів, період розгляду заявок МБРР та здійснення оплати на їх підставі становить орієнтовно 5 робочих днів для заявок у валюті позики та 10 – для заявок у інших валютах.

✓ на реалізацію частини 1 Проєкту[16] впродовж 2018, 2019 років за результатами **щорічного** досягнення **двох ІПВ** за чотирма заявками до загального фонду надійшло **30** і **20 млн дол. США** відповідно. Аналіз **обґрунтованості** та **достатності підстав** для їх спрямування з рахунку позики засвідчив окремі недоліки, спричинені **неоновленням** Мінсоцполітики **нормативної бази** Проєкту в зв'язку із переглядом напрямів реалізації окремих ІПВ і порушенням термінів **їх досягнення**, зокрема:

- у грудні 2018 року кошти за досягнення **восьмого** ІПВ D1 «*Створено при Міністерстві соціальної політики України систему соціального інспектування*» та **дев'ятого ІПВ** D2 «*Завершено перевірку 80 відс. особових справ одержувачів державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям*» у сумі **20** і **10 млн дол. США** відповідно **отримано** до державного бюджету лише на **п'ятому році** виконання Проєкту **замість першого і третього року**;

- у 2019 році у **травні** за досягнення **шостого ІПВ** С2 «*Пілотне надання послуг із залучення до зайнятості працездатних одержувачів державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям у трьох областях*», як і передбачалося, на **п'ятому році** реалізації Проєкту надійшло **10 млн дол. США,** однак надходження **у грудні 10 млн дол. США** за виконання **десятого ІПВ D3** «*Здійснено перевірку правильності надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям на основі аналізу виявлених розбіжностей під час обміну відомостями із зовнішніми базами даних та надано пропозиції щодо усунення порушень та помилок*» **замість четвертого року** здійснено на **шостому році** впровадження Проєкту;

✓ на реалізацію частин 2, 3 Проєкту за заявками **до спеціального фонду** у **2018** році надійшло **10,8 млн дол. США,** у **2019** році – **8,4 млн дол. США.** Серед поданих у 2018, 2019 роках заявок **сім** (4619,3 тис. дол. США) і **вісім** (5413,1 тис. дол. США) відповідно стосувалися поповнення спецрахунку (1000 і 1756,6 тис. дол. США як авансування, **чотири** (1065 тис. дол. США) і **три** (1 505,5 тис. дол. США) – документальне підтвердження авансування, отриманого за попередніми заявками[17]), **одна** (6194,7 тис. дол. США) і **шість** (2997,9 тис. дол. США) – **прямих платежів** за трьома договорами Проєкту (розмір оплати перевищував 300 тис. дол. США).

Дослідженням змісту заявок і залишків коштів на спецрахунку встановлено деякі **випадки** завчасного та повторного замовлення в них коштів на поповнення спецрахунку, що **за відсутності підстав для використання через порушення планових термінів проведення закупівель, укладання договорів та їх виконання призводило до неефективного**

---

[16] **Перший рік** реалізації Проєкту – з 01.10.2014 по 30.09.2015; **другий рік** – з 01.10.2015 по 30.09.2016; **третій рік** – з 01.10.2016 по 30.09.2017; **четвертий рік** – з 01.10.2017 по 30.09.2018; **п'ятий рік** – з 01.10.2018 по 30.09.2019, шостий рік – з 01.10.2019 по 30.09.2020.

[17] Такі заявки не передбачають перерахування коштів на спецрахунок, а лише звітують про витрачання авансованих коштів.

управління коштами, які в окремих періодах накопичувалися на спецрахунку внаслідок **тривалого очікування** інших підстав для використання:

- на проведення розрахунків за договором від 02.02.2019 SH-A2 з ТОВ «НЕТВЕЙВ» з модернізації системи електронного документообігу кошти для здійснення орієнтовних платежів у період з 01.01.2019 по 30.04.2019 замовлено за **трьома** заявками (у кожній по **49 тис. дол. США**). У ІІІ декаді березня 2019 року за договором використано **50,5 тис. дол. США (**100 відс. його загальної вартості);

- з 8 лютого по 16 грудня 2019 року в **10** заявках, розмір сум в яких коливався від **44** до **128,9 тис. дол. США,** замовлялися кошти на розрахунки за договором від 22.03.2019 CQS-C6 з O-Turs d.o.o. вартістю 443,1 тис. дол. США для проведення семінарів та тренінгів з питань удосконалення механізмів надання соціальної допомоги та послуг, захисту прав дітей, соціальної підтримки учасників АТО і ВПО, житлових субсидій, компенсацій та пільг. У серпні 2019 року Мінсоцполітики сплачено за договором чотирма платежами **90,3 тис. дол. США** за звіти № 1, 2, а оплату за звіти № 3-5 у зв'язку з ненадходженням до Мінсоцполітики від виконавця уточнених реквізитів для їх отримання **не здійснено**;

- для оплати двох договорів із забезпечення меблями (NCB-A10) і комп'ютерним обладнанням (NCB-A9) центрів соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс», укладання та виконання яких здійснювалося з порушенням планових термінів, загалом при замовлених із серпня 2018 року по грудень 2019 року за **22 заявками 5239,8 тис. дол. США** використано у 2018, 2019 роках **1280,3 тис. дол. США**;

- для здійснення розрахунків за договорами УФСІ **з червня по листопад** заявлено та надійшло 12,6 тис. дол. США, 25 тис. дол. США та двічі по 73,5 тис. дол. США (**без зазначення конкретних договорів**). Однак фактичне використання коштів не відповідало термінам їх замовлення. Так, **46,99 тис. дол. США**, які знято зі спецрахунку в період із 19.02.2019 по 12.08.2019, **використано УФСІ** через рахунок у Казначействі у період з 22.02.2019 по 23.08.2019 (еквівалент 1225,5 тис. гривень). Разом з тим станом на 01.01.2020 Мінсоцполітики за договорами УФСІ **не оплачено** наданих виконавцями впродовж серпня – грудня 2019 року послуг на суму **1388,8 тис. грн** у зв'язку з їх непогодженням Мінсоцполітики.

Крім того, **порушення Мінсоцполітики і Мінфіном терміну проходження документів** за заявкою № 54 від **04.12.2018**, задоволеною **07.01.2019, зменшило суму витрат**, включених до витратних відомостей **у 2018 році,** на 295,4 тис. дол. США і унеможливило ефективне управління **143,3 тис. дол. США**, які надійшли на спецрахунок для оплати **двох** договорів від 10.04.2017 IC-C7 і від 10.12.2018 ICB-A5 **уже після проведення розрахунків за ними** (оплату договору IC-C7 завершено 19.12.2018, а частину оплати за договором ICB-A5 здійснено прямими платежами з рахунку позики).

2.4.1.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики вжити заходів щодо своєчасного та повного залучення коштів позики у встановлені Угодою терміни та посилити контроль за їх надходженням для поповнення спецпрахунку.

2.4.2. Планування видатків на реалізацію частин 2, 3 Проєкту за КПКВК 2501630 на 2018–2019 роки Мінсоцполітики здійснювало з окремими недоліками та прорахунками. Питома вага видатків, здійснених у 2018, 2019 роках, у загальному їх обсязі за час реалізації Проєкту є суттєвою (77,4 відсотка). Водночас у 2018 році забезпечено виконання показників кошторису лише на 64,5 відс. (використано 303930,7 тис. грн) і досягнуто 13 із 34 результативних показників, визначених паспортом цієї бюджетної програми, у 2019 році – на 35,1 відс. (196 466,8 тис. грн), досягнуто 7 із 45 показників.

Неналежний внутрішній контроль Мінсоцполітики та Мінфіну за формуванням планових документів за КПКВК 2501630 і непослідовність дій Мінсоцполітики у реалізації Проєкту призвели до порушень законодавства на етапі формування показників бюджетного запиту (у 2018 році – на суму 27271,1 тис. грн) і кошторису (у 2018 році – 25999 тис. грн, у 2019 році – 45558,6 тис. грн), неефективного управління коштами позики (не використано понад 17 млн грн на спецрахунку і 3382,4 тис. грн на рахунку № 9076), а також до використання 4257,6 тис. грн на оплату договорів Проєкту, не передбачених у кошторисі на 2019 рік.

2.4.2.1. Законодавча база.

Питання формування видатків за КПКВК 2501630 на реалізацію частин 2, 3 Проєкту та їх здійснення врегульовано Бюджетним кодексом України, Інструкцією з підготовки бюджетного запиту, Порядком № 228 і частиною ІІІ ОПП. Порядком № 1090 визначено механізм надходження сум позики на виконання бюджетної програми через рахунки, відкриті в Казначействі, а Порядком № 309 – реєстрації зобов'язань для проведення оплати. Порядок формування паспорта бюджетної програми та звіту про його виконання визначено Правилами та Загальними вимогами.

2.4.2.2. Виявлений стан справ і висновок.

Аудит засвідчив, що **реалізація** Мінсоцполітики **бюджетної програми за КПКВК 2501630** у 2018–2019 роках супроводжувалася **двома змінами** Плану заходів, **чотирма змінами** Плану закупівель і суттєвим коливанням курсу валюти, **що вплинуло на обсяги і напрями** прогнозованих видатків на ці роки та створило **ризики неповного їх освоєння**.

Бюджетним запитом за КПКВК 2501630, сформованим у межах доведених граничних обсягів, **видатки** на реалізацію частин 2, 3 Проєкту **на 2018 рік –151500 тис. грн**, **на 2019 рік – 559984 тис. грн** забезпечували **потребу** в коштах лише на **40,5 і 38,3 відс**. відповідно, що у 2018 році Мінфіном пояснено загальним **низьким рівнем реалізації** Проєкту (**низька вибірка**

коштів і **щорічне недовиконання** показників держбюджету: станом на 01.09.2017 **використано лише 8 відс**. річних сум).

Розрахунок **видатків** до бюджетних запитів проведено із застосуванням доведеного Мінфіном прогнозного середньорічного курсу гривні до долара США, що у 2018 році становив **29,3 грн** за 1 дол. США, у 2019 році – **28,2 грн** і **суттєво** відрізнявся від фактичного **середнього курсу**, який склався за операціями з відкриття бюджетних асигнувань за КПКВК 2501630 за рахунок спецрахунку (у 2018 році – **27,2 грн** за 1 дол. США, у 2019 році – **25,91 грн**), що **унеможливило** освоєння затверджених обсягів видатків.

В основу для **формування показників** покладено лише **показники Плану закупівель** (на **2018 рік –** у редакції від **24.02.2017 і 19.04.2017**, на **2019 рік** – від **19.07.2018** з урахуванням змін, внесених ККТ та погоджених МБРР, на дату їх підготовки), що не **відповідає вимогам** пункту 2.2 частини ІІІ **ОПП**, яким передбачено врахування також і **Плану заходів**.

При цьому Мінсоцполітики сформовано показники **узагальнено: потреби –** в розрізі заходів Проєкту, **бюджетного запиту** – за пакетами закупівель / укладеними договорами, що **суперечить вимогам пункту 2.1 Інструкції з** підготовки бюджетного запиту. Як наслідок, через **відсутність детальних** розрахунків видатків Мінсоцполітики необґрунтовано передбачено в бюджетному запиті на 2018 рік **27271,1 тис. грн капітальних видатків** на виконання **заходів** Проєкту «Удосконалення адміністрування виплат і послуг» та «Підтримка впровадження регіональних планів стосовно збільшення обсягів надання послуг з догляду на сімейній основі», фактичне виконання яких передбачало надання **консультаційних послуг (поточні видатки)**.

Суми **граничних обсягів** між частинами та заходами Проєкту **розподілено непропорційно,** потребу на виконання частин 2, 3 Проєкту у **2018** році задоволено на **33,1** і **54,2 відс.,** найбільші суми розподілено на виконання заходу з підтримки впровадження **регіональних планів** для збільшення обсягів надання послуг з догляду на сімейній основі (**34,5 відс**.), **у 2019** році **–** на **36,3** і **48,8 відс**. відповідно, а **53,6 відс**. сум передбачено на **зміцнення інституцій** органів та установ соціальної сфери.

Згідно із законами про **державний бюджет** на 2018, 2019 роки **затверджені** суми **залучення** коштів **спеціального фонду** державного бюджету (додаток № 9) та **їх використання** за **КПКВК 2501630** (додаток № 3) через Мінсоцполітики (головний розпорядник і відповідальний виконавець) становили **151500** і **559984 тис. грн** відповідно, планове надходження коштів згідно з помісячним розписом спеціального фонду державного бюджету було **непропорційним** (у І кварталі 2018 року – 76,3 відс. річних сум, у І півріччі 2019 року – 93 відсотки).

Показники зведеного кошторису та плану асигнувань за КПКВК 2501630 на 2018, 2019 роки відповідали бюджетним призначенням і передбачали використання **94,8 і 93,1** відс. відповідно через **Мінсоцполітики** та **5,2** і **6,9 відс**. – УФСІ.

Аудит засвідчив, що розподіл показників кошторисів у розрізі заходів і КЕКВ суттєво відрізнявся від показників бюджетного запиту. Наприклад, на реалізацію частини 2 Проєкту в бюджетному запиті на 2018 рік передбачалося 80454,8 тис. грн, а кошторисі – на **34711,8 тис. грн більше**, на 2019 рік – 446260,2 тис. грн і на **8021,2 тис. грн менше**.

Реалізація програми у 2018 році супроводжувалася **трьома** змінами показників річного розпису спецфонду та **у 2019 році** – **однією.** З урахуванням змін уточнено зведені планові документи за програмою.

Так, **більш як через рік** від першого звернення Мінсоцполітики, здійсненого у **липні 2017** року, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.10.2018 № 736-р[18] у межах загального обсягу залучення кредитів **видатки за КПКВК 2501630 збільшено на 320100 тис. грн** за рахунок зменшення обсягу надання кредиту з державного бюджету Мінфіну **за КПКВК 3511620**. Згідно з пояснювальною запискою зміни проведено з урахуванням норм Бюджетного кодексу України (статті 23, 108) і Закону України від 07.12.2017 № 2246 «Про Державний бюджет України на 2018 рік» (стаття 4), а їх прийняття стримувалося **низьким відсотком** реалізації програми в цілому.

Аудит засвідчив: ініційовані **тричі** Мінсоцполітики зміни обґрунтовували різні суми (222515,7 і 320100 тис. грн) і перегляд напрямів їх використання, що спричинено **переглядами Плану заходів**, **Плану закупівель** і **фактичною** реалізацією частин 2, 3 Проєкту, що здійснювалася за результатами проведення закупівель, укладання договорів і фактичних термінів їх виконання, які, незважаючи на вжиття Мінсоцполітики окремих заходів, **суттєво відставали** від **планових**.

При цьому зміни показників річного розпису спецфонду, які відбулися у вересні 2018 року та грудні 2019 року, стосувалися збільшення поточних видатків за КПКВК 2501630 на 12176,5 і 37200 тис. грн відповідно за рахунок зменшення сум капітальних видатків.

Зазначене спричинено, зокрема, **недоліками**, допущеними **Мінсоцполітики спільно з консультантами Проєкту** при проведенні розрахунків до показників кошторису за програмою на 2018, 2019 роки (**детальні розрахунки** у розрізі заходів Проєкту **не здійснювалися**, пакети закупівель або договори наведено без зазначення кількості товарів і послуг, їх вартості за одиницю). За такого стану справ до показників кошторису за КЕКВ 3110 у 2018 році **Мінсоцполітики некоректно** включено **25999 тис. грн** на виконання договорів з надання консультаційних послуг **за трьома заходами**, що є поточними видатками, у 2019 році – **45558,6 тис. грн за п'ятьма заходами**. Завдяки вищезазначеним змінам зменшено суму необґрунтовано віднесених видатків **у кошторисі на 2018 рік** за КЕКВ 3110 – на **9128,7 тис. грн**, у 2019 році – на **37200 тис. грн,** решта сум не перерозподілялася.

[18] Погоджено 22.10.2018 Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Метою бюджетної програми згідно з паспортами на 2018, 2019 роки визначено **покращення результатів діяльності** системи соціальної допомоги та соціальних послуг в Україні для малозабезпечених сімей, а для **оцінки** виконання **6** і **7 завдань** програми відповідно – **25 і 45** результативних показників **проти 36 і 30**, визначених у бюджетному запиті, що за **незмінних** у цих роках **сумах видатків** за КПКВК 2501630 **не відповідало вимогам пункту 5 розділу II Правил** та абзацу **другого пункту 8 Загальних вимог**.

У 2018 році змінами, внесеними **до паспорта** в грудні у зв'язку зі збільшенням видатків за програмою, **63,8 відс.** коштів розподілено на виконання нового завдання «Технічна підтримка заходів з оснащення комп'ютерним обладнанням та програмним забезпеченням центрів обробки даних ПФУ», а кількість результативних показників збільшено до **34**.

У складі результативних показників 2018, 2019 років **23 і 31** відповідно характеризували виконання **частини 2** Проєкту, **7** і **11** – частини 3 (з них 3 і 6 для УФСІ); **2** – виконання Проєкту («Вартість Проєкту за частинами 2 і 3 за курсом НБУ на 01 січня звітного року» та «Рівень реалізації частин 2 і 3 Проєкту за рахунок кредитних коштів МБРР») і **один** – погашення кредиторської заборгованості. **Досягнення трьох показників у звіті про виконання паспорта виходить за межі бюджетного року, що унеможливлює оцінку ступеня досягнення поставленої мети та виконання завдань бюджетної програми, та одного (лише у 2018 році) – виконання частини 1 Проєкту за іншою бюджетною програмою** (кількість учасників пілотного проєкту із залучення до роботи непрацюючих працездатних членів малозабезпечених сімей та ВПО).

Мінсоцполітики, незважаючи на **значну кількість** показників, складність **розуміння** їх назв, змісту та різні джерела інформації (договори, дані внутрішньогосподарського обліку, постанови Кабінету Міністрів України, накази Мінсоцполітики, математичні формули тощо), **не розробило** передбаченої пунктом 7 **Загальних вимог методики та порядку розрахунку показників**. Це **за окремими показниками призвело до різних механізмів їх визначення за роками реалізації Проєкту, застосування некоректних назв, допущення технічних помилок при розрахунку, що викривляло рівень їх фактичного досягнення.**

Так, **показник** «рівень готовності програмного забезпечення «E-Social» визначався із **власних міркувань** консультантів Проєкту, відповідальних у 2018, 2019 роках за створення і впровадження цієї системи, які періодично **змінювалися** (план розраховувався із кількості етапів (5), а виконання у 2019 році – з огляду на кількість ділових процесів (213)); показник «**рівень технічного оснащення центрів соціальних послуг** у форматі «Прозорий офіс» у пілотних регіонах» **некоректно розраховано** на підставі рівня охоплення (співвідношення планової кількості адміністративно-територіальних одиниць у пілотних регіонах до загальної їх кількості, визначеної розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.10.2017 № 736-р зі змінами); а **розрахунок показника** «рівень реалізації технічного завдання на

проведення аудиту ПФУ» (у 2019 році – 30 відс.) є **незрозумілим**. Крім того, використані у 2018, 2019 роках суми на погашення кредиторської заборгованості за договорами Проєкту **не включено** до фактичних даних з виконання показників затрат, але **враховано** при визначенні показників ефективності. Такі факти **ускладнили оцінку результативних показників** бюджетної програми під час аудиту.

Аудитом встановлено, що склад надходжень спеціального фонду державного бюджету за КПКВК 2501630 формували **прямі платежі** з рахунку позики, **бюджетні асигнування** за програмою та курсова різниця, утворена за операціями, здійсненими на валютних рахунках Мінсоцполітики.

У 2018 році сума **прямих платежів** становила **173450,6 тис. грн**, у 2019 році – **77 666,8 тис. грн**, курсова різниця (-67,6 тис. грн) і (-183,5 тис. грн) відповідно, решта – бюджетні асигнування.

Результати оцінки операцій на спецрахунку засвідчили:

- для відкриття бюджетних асигнувань за КПКВК 2501630 з рахунку знято впродовж **2018 року** загалом **95,8 відс**. наявних ресурсів цього періоду[19] (**4684,3 тис. дол. США,** або 127 389,6 тис. грн), **2019 року** – **82,7** відс. (**4646,7 тис. дол. США,** або 120376,6 тис. грн);

- залишок коштів на рахунку у 2018 році коливався від **213,4 тис. дол. США** станом на 01.02.2018 до **2066 тис. дол. США** на 01.10.2018, у 2019 році – від **203 тис. дол. США** станом на 01.01.2019 до **1539,2 тис. дол. США** на 01.03.2019. Станом **на 01.01.2020** на рахунку було **969,4 тис. дол. США**, що в **4,8 раза перевищувало залишок** на початок 2019 року;

- загальна сума за операціями **з нарахування відсотків** на залишок, що утворився впродовж попереднього місяця на рахунку, який є власністю Казначейства, у 2018 році становила **18,6 тис. дол. США,** у 2019 році – **14,9 тис. дол. США** і є несуттєвою порівняно із сумами, що сплачуються за обслуговування коштів позики (за 2014–2019 роки, за даними Мінфіну, сплачено МБРР **9,3 млн дол. США** відсотків за користування позикою);

- залишок спецрахунку у валюті за результатами балансової переоцінки у гривневому еквіваленті у 2018 році збільшився на **394,5 тис. грн**, але внаслідок зміцнення національної валюти у 2019 році зменшився на **2502,7 тис. гривень.**

У 2018, 2019 роках **терміни** здійснення Казначейством операцій з відкриття асигнувань (з дати надіслання листів Мінсоцполітики до Казначейства до надходження коштів на рахунок відкритих асигнувань) коливалися від **одного до 6 днів**, що свідчить про оперативність проведення таких операцій. При цьому мали місце випадки **тривалого акумулювання** сум на рахунку № 9076 Мінсоцполітики, що, зокрема, зумовлено особливістю відкриття бюджетних асигнувань за спецфондом держбюджету для здійснення реєстрації бюджетних фінансових зобов'язань за програмою, визначених пунктом 2.1 Порядку № 309, **і не забезпечує ефективного управління**

[19] Включали залишок коштів на початок року та поточні надходження з рахунку позики.

коштами. Зокрема, повне освоєння **900 тис. грн** асигнувань, які надійшли **у грудні 2016 року** для оплати за програмне забезпечення «Автоматизована система управління документами «ДОК ПРОФ 3», тривало більш як **21 місяць** (у грудні 2016 року використано **450 тис. грн**, у травні 2017 року – **270 тис. грн**, у вересні 2018 року – **180 тис. грн**); використання **1313,8 тис. грн асигнувань,** отриманих у грудні 2017 року для оплати за комп'ютерне обладнання для забезпечення центрів «Прозорий офіс» за договором від 30.10.2017 NCB-A1, тривало **понад рік**.

Загалом із спеціального фонду державного бюджету за КПКВК 2501630 у 2018 році надійшло **304156,2 тис. грн, у 2019 році – 198085,4 тис. гривень.**

Показники виконання бюджетної програми за КПКВК 2501630 за 2018, 2019 роки з реалізації частин 2, 3 Проєкту наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Показники виконання бюджетної програми за КПКВК 2501630 за 2018, 2019 роки з реалізації частин 2, 3 Проєкту

тис. грн

Роки	Заборгованість на початок періоду		Кошторис уточнений	Сума бюджетних асигнувань	Касові видатки	Відсоток виконання	Залишок асигнувань на кінець року	Заборгованість на кінець періоду	
	дебіт	кредит						дебіт	кредит
2018	79,3	3268	471 600,0	304156,2	303 930,7	64,5	225,5	3994,3	20151,8
2019	3994,3	20151,8	559 984,0	198085,4	196 466,8	35,1	1618,6	0	16887,5

Із отриманих за КПКВК 2501630 сум на реалізацію частин 2, 3 Проєкту в 2018 році використано **303930,7 тис. грн** (10994 тис. дол. США), що забезпечило виконання показників кошторису на **64,5 відс**., у 2019 році – **196466,8 тис. грн** (7592,5 тис. дол. США) – на **35,1 відсотка.** На кінець 2018, 2019 років на рахунку № 9076 невикористаними залишилися **225,5 і 1618,6 тис. грн** відповідно бюджетних асигнувань, які внаслідок **незбереження Казначейством** під час закриття рахунків **всупереч статті 57 Бюджетного кодексу України** повернено до державного бюджету. Кошти стали доступні для освоєння **з 14.01.2019 та 16.01.2020** відповідно, що **зумовило неефективне управління** ними.

Наявність на початок звітних періодів **дебіторської** та **кредиторської** заборгованості спричинено **специфікою** умов договорів та їх виконання. Ця **заборгованість** здебільшого була **поточною, за винятком окремих випадків**. Так, станом на 01.01.2018 **дебіторська** заборгованість в сумі 79,3 тис. грн, станом на 01.01.2019 – **3994,3 тис. грн** утворилася **в грудні 2018 року** і стосувалася **10 відс.** передоплати за договором від 10.12.2018 ICB-A5 щодо забезпечення комп'ютерним обладнанням ОТГ, що поставлено у визначені терміни (впродовж **лютого** – **квітня у 2019 року**).

У структурі **кредиторської** заборгованості, яка рахувалася станом на 01.01.2020, майже **9,6 відс**. **простроченої**, що пов'язано з **неготовністю п'яти об'єктів Проєкту** до встановлення поставленої їм комп'ютерної техніки та меблів для обладнання центрів «Прозорий офіс». Наслідок – **неефективне управління бюджетними асигнуваннями (1618,6 тис. грн),** зарезервованими для погашення за процедурою реєстрації фінансових зобов'язань, визначеною

пунктом 2.1 Порядку № 309. **Станом на 01.01.2020** на рахунку відкритих асигнувань № 9076 **понад два роки** знаходилося **90,9 тис. грн,** понад рік – **239,2 тис. грн** і **понад 10 місяців** – **1288,5 тис. грн бюджетних асигнувань.**

Водночас **фактичний** розмір **кредиторської заборгованості** за КПКВК 2501630 станом на **01.01.2020** є більшим **на 1388,8 тис. грн** (цю **суму не відображено** у звітності через неприйняття Мінсоцполітики видатків, здійснених УФСІ за частиною 3 Проєкту), що загалом **негативно позначилося на виконанні кошторису** програми за 2019 рік.

Використання коштів за програмою здійснювалося **непропорційно: 74,4 відс**. видатків проведено у **IV кварталі** 2018 року та **67,8 відс**. – у І півріччі 2019 року. Крім того, у **вересні** внаслідок зволікання нового керівництва Мінсоцполітики **до 08.10.2019** із наданням дозволів на оплату документів за договорами Проєкту **видатки не здійснювалися взагалі.** Це призвело до **неефективного управління 712,8 тис. дол. США (17 млн грн)**, які знаходилися на спецрахунку з 01.09.2019 по 08.10.2019, і за наявності коштів **відстрочило розрахунки за надання послуг** (зокрема, звіти за серпень 2019 року консультантів ГУП на суму **791,1 тис. грн** прийнято та оплачено у жовтні, або на місяць пізніше).

Аналіз структури **касових видатків 2018, 2019 років** засвідчив:

- на реалізацію частини **2 Проєкту** у 2018 році використано **97,5 відс**. таких видатків, у 2019 році – **86,7 відс**., частини **3 Проєкту** – **2,5 відс**. і **13,3 відс**. відповідно;
- **у 2018 році 57,1 відс**. обсягу видатків здійснено з **рахунку позики**, **23 відс**. – з валютного рахунку Мінсоцполітики і **19,9 відс**. – з реєстраційного, у **2019 році** – **39,5** і **27,3 відс**. відповідно і **33,2 відс**. – з реєстраційних рахунків Мінсоцполітики та УФСІ;
- **79,4 відс**. у 2018 році та **75,5 відс**. у 2019 році становили **поточні** видатки та **20,6** і **24,5 відс**. відповідно – **капітальні** видатки.

При цьому встановлено, що у **2019 році** здійснено **4257,6 тис. грн** видатків **за 8 договорами Проєкту,** які не передбачалися у розрахунках до кошторису Мінсоцполітики, що **не узгоджується** з нормами **Порядку № 228** (пункти 3, 11, 29).

У 2018, 2019 роках невиконання показників кошторису за КПКВК 2501630 за касовими видатками **унеможливило** досягнення більшості **результативних показників затрат**, з якими пов’язана більшість показників програми, що **негативно вплинуло** на стан **виконання її завдань**.

Середній відсоток виконання **результативних показників:**

- за 2018 рік – **69,5 відс**., виконувалося **29** із **34** показників, але виконано лише **13** (у тому числі **1** із 9 показників затрат, **6** із 10 показників продукту, **4** із 6 показників ефективності, **2** із 9 показників якості), **погіршилися** результати виконання одного **показника** ефективності. Натомість зростанню середнього відсотка виконання сприяло включення **менш як за місяць** до завершення бюджетного року **8 результативних** показників з виконання нового завдання бюджетної програми «Технічна підтримка заходів з оснащення комп’ютерним

обладнанням та програмним забезпеченням центрів обробки даних ПФУ», з яких 7 **виконано;** виконання показника затрат було неповним і завершено у 2019 році за результатами погашення поточної кредиторської заборгованості, яка рахувалася станом на 01.01.2019;

- за 2019 рік – **44,7 відс**., виконувалося **28** із 45 показників, з яких виконано лише **7** (у тому числі **4** із 13 показників продукту, **2** із 7 показників ефективності та **1** із 10 показників якості), **погіршилися результати двох показників** ефективності.

Як наслідок, за більшістю завдань програми **не досягнуто** запланованих результатів, що **зумовлено суттєвим відставанням** у виконанні заходів, визначених Планом заходів, **порушенням планових термінів** закупівель, укладання більшості договорів та їх виконання. Зокрема, на створення системи E-Social у 2018 році використано **9503,1 тис. грн** (**у 6 разів менше** плану), що дало змогу створити повну технічну документацію для побудови цієї системи, але **унеможливило будь-який рівень досягнення готовності тестового середовища для неї**, запланованого на рівні 100 відсотків. **У 2019 році** на цю мету використано **22309,2 тис. грн (у 2,9 раза менше)**, а рівень готовності програмного забезпечення E-Social становив **лише 5,6 відс.** (**прийнято 12 із 213 процесів).**

На здійснення технічної підтримки заходів із забезпечення обладнанням ОТГ для впровадження моделі адміністрування надання послуг із соціальної підтримки населення у 2018 році використано **10992,8 тис. грн (у 3,5 раза менше**, ніж планувалося), їх реалізацію проведено **у 39 ОТГ із 156** запланованих, а **середні витрати** на технічне оснащення однієї ОТГ **перевищили планові** на 31,2 тис. грн і становили **281,9 тис. гривень**. У 2019 році завдання виконано з певною економією коштів (2422,1 тис. грн внаслідок коливання курсу валюти); на технічну підтримку **234 ОТГ** використано 35995,6 тис. грн, **середні витрати** на одну ОТГ становили **153,8 тис. грн** і **суттєво зменшилися** порівняно з 2018 роком. Виконання завдання з реалізації частини 3 Проєкту відстрочено через неналежне виконання договорів щодо розроблення і впровадження планів трансформації інтернатних закладів і неспромогу УФСІ здійснювати ремонтні роботи на них, що **унеможливило** виконання у 2018 році **4** результативних показників, у 2019 році – 7 показників.

2.4.2.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики посилити контроль за плануванням видатків та управлінням бюджетних коштів за КПКВК 2501630, удосконалити результативні показники паспорта цієї бюджетної програми та затвердити методику їх визначення.

2.5. Оцінка своєчасності, економності, продуктивності та результативності використання коштів позики на впровадження частин 2, 3 Проєкту

Втрата часу з початку реалізації Проєкту, незважаючи на певне прискорення у 2018 році, через зволікання Мінсоцполітики з прийняттям

управлінських рішень на всіх етапах (від визначення пріоритетності та черговості заходів до укладання договорів з надавачами послуг і контролю за їх своєчасним і якісним виконанням за частинами 2, 3 Проєкту) створила за наявності фінансових ресурсів високі ризики невиконання основних заходів. Водночас аудит звертає увагу на стрімке збільшення чисельності індивідуальних консультантів, що супроводжують створення системи E-Social, забезпечують комунікації за Проєктом тощо, дублювання встановлених їм згідно з договорами з Мінсоцполітики завдань. У результаті за частинами 2, 3 у 2018, 2019 роках використано 24,1 із 99,25 млн дол. США, з них з порушенням законодавства з бухобліку – 3,4 млн грн, непродуктивно – 36,1 млн грн, а з початку реалізації Проєкту непродуктивні видатки становили 94,1 млн гривень.

2.5.1. Законодавча база.

Для реалізації заходів за частинами 2, 3 відповідно до Плану закупівель Проєкту передбачено укласти та забезпечити виконання договорів. Процедури контролю за виконанням укладених договорів повинні здійснюватися згідно з Угодою, Порядком № 70, ОПП та умовами самих договорів.

2.5.2. Виявлений стан справ і висновок.

Згідно з Угодою та ОПП частина 2 Проєкту сприятиме удосконаленню програм соціальної допомоги та послуг, зокрема розвитку інституційного потенціалу для підтримки реформування виплат і послуг.

Основним документом, що визначає терміни виконання заходів Проєкту, є План заходів на 2014–2020 роки, який неодноразово переглядався. Показники, що характеризують узагальнену зміну показників Плану заходів та стан їх виконання на початок 2020 року, наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Показники, що характеризують узагальнену зміну показників Плану заходів за 2014–2020 роки та стан їх виконання на початок 2020 року

тис. дол. США

Показники	Разом	Частина 2						Частина 3*
		всього	компонент A	компонент B	компонент C	компонент D	компонент E	
План заходів у ред. від 19.12.2016	99166,6	67933,7	54414,80	7049,10	2582,00	2116,00	1771,80	31232,90
Кількість заходів	23	17	5	4	4	3	1	6
План заходів у ред. від 06.11.2018	91326,2	74031,4	60073,80	6878,30	4798,30	509,20	1771,80	17294,80
Кількість заходів	20	15	4	3	4	3	1	5
Зміни 2018 року	-7840,4	6097,7	5659,0	-170,8	2216,3	-1606,8	0	-13938,1
Використано станом на 01.01.2020	24147,82	21181,98	11955,06	3326,44	4522,38	434,30	943,80	2965,84*
Відс. виконання	26,4	28,6	19,9	48,4	94,2	85,3	53,3	17,1

***** Складається з двох компонентів, з них за компонентом 3.2 «Здійснення ремонтних робіт УФСІ» видатки на суму 47 тис. дол. США здійснено лише у 2019 році.

Структуру видатків частин 2, 3 Проєкту відображає діаграма.

Діаграма. Використання коштів на виконання заходів частини 2, 3 Проєкту за п'ять років

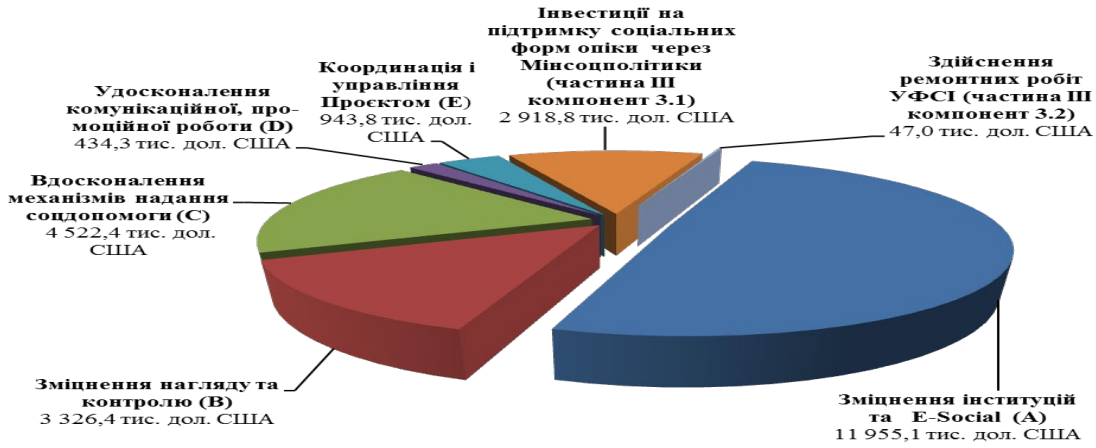

У цілому **на виконання заходів за частинами 2, 3 Проєкту** з початку його реалізації використано **24147,8 із 99250 тис. дол. США**. Водночас аудитом встановлено, що бюджет частин 2, 3 Проєкту згідно з Планом заходів у редакціях, що діяли у 2018, 2019 роках, за обсягами був менший, ніж загальний бюджет Проєкту. Так, Планом заходів у редакції від 19.12.2016 передбачено реалізацію **23 заходів** на суму **99166,6 тис. дол. США**, або на 83,4 тис. дол. США менше; а в редакції від 06.11.2018 – 20 заходів на суму **91326,2 тис. дол. США**, або на 7923,8 тис. дол. США менше.

2.5.1. Оцінка стану реалізації заходів компонента А «Зміцнення інституцій і поліпшення управління інформацією» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»

Мінсоцполітики на всіх етапах (від проведення закупівель і укладання договорів до контролю за належним їх виконанням) не забезпечено вжиття оперативних та обґрунтованих заходів для активізації створення системи E-Social, що відтермінувало її впровадження і створило високі ризики незавершення всіх робіт до закриття Проєкту і незапуску системи для призначення та виплати населенню всіх видів соціальної підтримки (01.10.2020). У результаті за два роки виконання договору ІСВ-А1/1 створено лише ядро системи E-Social, здійснено розроблення специфікацій, створення та налаштування підсистеми ведення на тестовому середовищі Мінсоцполітики 12 із 213 передбачених ділових процесів та із 107 передбачених на 2018–2019 роки, їх пілотування у м. Києві, Київській та Вінницькій областях заплановано на лютий 2020 року (із запізненням на 8 місяців). Створений дослідний зразок Єдиного державного реєстру соціальної сфери на сьогодні не наповнено. Проведено часткову міграцію з

двох реєстрів Мінсоцполітики замість п'яти запланованих. За послуги, виконання яких у повному обсязі унеможливлено внаслідок порушення планових термінів виконання договору ІСВ-А1/1, індивідуальному консультантові сплачено, за розрахунками, 5,6 тис. дол. США (137,2 тис. гривень). Забезпечення комп'ютерним обладнанням і програмним забезпеченням центрів соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс» у багатьох випадках здійснено до завершення ремонтних робіт на об'єктах (на два роки раніше), що зумовило невикористання або використання не за призначенням такого обладнання, його моральний знос і, відповідно, непродуктивне витрачання коштів з початку реалізації Проєкту на суму 31,2 млн грн, з них у 2018, 2019 роках – 17,3 млн грн, із порушенням законодавства з бухобліку – 3,4 млн гривень.

2.5.1.1.Законодавча база.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 17.07.2019 № 676 «Про Єдину інформаційно-аналітичну систему управління соціальною підтримкою населення України (E-Social)» з 01.10.2020 має розпочатися використання системи E-Social під час надання, призначення та виплати соціальної підтримки.

Планом пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.05.2016 № 418-р, передбачено реалізацію проєктів з відкриття центрів надання адміністративних послуг у форматі «Прозорий офіс» у п'яти обласних центрах (міста Дніпро, Київ, Львів, Одеса та Харків, визначені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.08.2016 № 578-р[20]).

Розпорядженням № 736-р (зі змінами): затверджено перелік міст обласного значення та ОТГ, що мають намір створити та забезпечити функціонування центрів «Прозорий офіс» (пункт 1); рекомендовано органам місцевого самоврядування визначити приміщення для створення зазначених центрів, забезпечити розроблення ПКД на проведення робіт (капітальний ремонт, реконструкція, будівництво, реставрація) та їх проведення на умовах співфінансування (не менше 10 відс. з місцевих бюджетів) (пункт 2); зобов'язано Мінсоцполітики з Мінфіном передбачати в законах про Державний бюджет України на відповідний рік видатки для співфінансування проведення робіт, Мінсоцполітики за погодженням з МБРР у межах виконання Проєкту забезпечити обладнанням створені центри надання адміністративних послуг, у тому числі послуг соціального характеру, у форматі «Прозорий офіс» та організовувати навчання спеціалістів центрів[21] (пункт 3).

Створення центрів «Прозорий офіс» розпочато з 2017 року згідно з Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету міським бюджетам мм. Дніпра, Києва, Львова та Одеси на проведення робіт, пов'язаних

[20] Втратило чинність з прийняттям розпорядження № 736-р.

[21] До договорів із забезпечення комп'ютерним обладнанням включено супутні послуги навчання персоналу (по 2 особи) роботі на обладнанні «Інформаційний термінал» та «Система «Електронна черга».

зі створенням і забезпеченням функціонування центрів надання адміністративних послуг у форматі «Прозорий офіс», затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 166, яка втратила чинність на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 11.10.2017 № 779 (зі змінами) «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення робіт, пов'язаних зі створенням і забезпеченням функціонування центрів надання адміністративних послуг, у тому числі соціального характеру, в форматі «Прозорий офіс».

2.5.1.2. Виявлений стан справ і висновок.

Аудит засвідчив, що за компонентом А частини 2 Проєкту у 2018, 2019 роках згідно з Планом заходів у відповідних редакціях здійснювалося **виконання чотирьох заходів.**

- **Ключовий** захід **компонента А частини 2 Проєкту** *«Розробка та удосконалення прикладного програмного забезпечення інформаційної системи управління»* **впроваджувався вкрай низькими темпами, зі значним недотриманням** планових строків укладання договорів та їх виконання, **що** створило **високі ризики незапуску системи E-Social** до дати закриття Проєкту **(01.10.2020)**.

Як наслідок, на початок **2020 року** використано **лише 21,6 відс.** з передбачених Планом заходів у редакції від 06.11.2018 **6,2 млн дол. США,** при цьому бюджет заходу впродовж 2018 року **вже зменшувався на 40 відс.** (з 10,1 млн дол. США). У **2018 році** на оплату чотирьох договорів, з них 3 з індивідуальними консультантами, за заходом використано **8743,3 тис. грн** (314,4 тис. дол. США), **у 2019 році** на оплату 9 договорів (6) – **22309,2 тис. грн** (939,4 тис. дол. США).

Одна з причин – **відтермінування** на **два роки і чотири місяці планової дати** укладання **базового договору** на розроблення програмного забезпечення та впровадження **системи E-Social** (від **28.02.2018** ІСВ-А1/1 з консорціумом[22]), а **також численні зміни** до нього впродовж 2018–2019 років (**5 додаткових угод**, три з яких з доданням нових завдань), що зумовили збільшення вартості на 8,3 відс. – **до 4102,35 тис. дол. США**. У 2018, 2019 роках за договором ІСВ-А1/1 сплачено **23,6 відс.** (**23764 тис. грн,** або 969,6 тис. дол. США) його **вартості**.

Довідково. *Система E-Social має охопити у єдиній інформаційній мережі майже 2100 установ (у тому числі 700 управлінь соціального захисту) і понад 5 тис. об'єктів, що надають послуги[23], з метою адміністрування всіх видів соціальної допомоги і послуг, забезпечить спрощену процедуру визначення права на їх отримання, уникнення дублювання даних, дасть змогу автоматично відстежувати неправомірні призначення, контролювати прозорість процесу оформлення послуги як державою, так і громадянином. Наповнення системи планується здійснити за рахунок міграції даних з існуючих інформаційних систем*

[22] Консорціум у складі відповідального партнера Belintech Ltd (Великобританія) та ПАТ «Центр комп'ютерних технологій «ІнфоПлюс» (Україна), ТОВ «Лайм Системс» (Україна) та ТОВ «Лайм Системс карт сервіс» (Україна).

[23] Кількість користувачів системи E-Social становить близько 46 тис., з них 30 тис. одночасно працюючих (у тому числі у 15 тис. користувачів підсистем аналітики та звітності).

соціальної підтримки населення Мінсоцполітики в ЦОД, що в подальшому будуть поступово виведені з експлуатації, автоматизованої інтеграції з 8 існуючими системами, які експлуатуються іншими установами (зокрема, ПФУ, Державною службою зайнятості, Фондом соціального захисту інвалідів), та отримання даних із зовнішніх систем у режимі онлайн (МОЗ, ДФСУ, Мін'юст, МВС, ДМС, Адміністрація Держприкордонслужби, інші установи, організації, підприємства тощо). Система має бути централізованою, мати центральний[24] (ЦОД), регіональний та місцевий рівні та складну чотириетапну хронологію створення, за якою кожен етап складається з компонентів, за результатами виконання яких виконавець подає звіти до Мінсоцполітики. Згідно з договором ІСВ-А1/1 здійснюється розроблення специфікацій, створення та налаштуванням підсистем ведення 213 ділових процесів[25].

Аудит засвідчив, що **Мінсоцполітики на всіх етапах (від укладання договорів до контролю за належним їх виконанням) не вжито відповідних оперативних заходів для створення системи E-Social**, зокрема:

- при розробленні специфікацій ділових процесів системи за договором ІСВ-А1/1 **не встановлено системного підходу** до визначення послідовності їх виконання (від взяття на облік відповідної категорії осіб до отримання нею послуг), а здійснено це **одночасно за всіма категоріями** отримувачів соціальних послуг, **що ускладнює** виявлення на початковому етапі недоліків програмного забезпечення та шляхи їх усунення;

- непередбачення умовами договору ІСВ-А1/1 **штрафних санкцій за недотримання термінів виконання** згідно з графіком впровадження окремих компонентів системи **створило умови** для їх **порушення**, а **невстановлення термінів доопрацювання звітів** відстрочувало виконання компонентів **в окремих випадках до 4 місяців.** При цьому **встановлено лише** неустойку в разі недодержання терміну проведення **дослідних експлуатацій** за етапами впровадження системи E-Social;

- **включення** додатковою угодою від 09.12.2019 № 5 до договору ІСВ-А1/1 додаткового **завдання** «аудит ділових процесів ЦБІ[26]» для визначення необхідності модернізації таких ділових процесів у межах створення системи E-Social **збільшило вартість** договору на 25 тис. дол. США, але **не передбачило строків виконання та переліку** ділових процесів ЦБІ, що підлягатимуть аудиту;

- **зволікання** Мінсоцполітики з підготовкою **зауважень і затвердженням звітів** і консорціумом **з їх доопрацюванням** порушувало терміни виконання робіт за договором в окремих випадках **на понад рік**.

Так, подані з дотриманням термінів, встановлених графіком впровадження за результатами виконання компонентів системи E-Social, **у 2018 році 5 звітів** та у 2019 році **4 звіти затверджено** координатором Проєкту з **порушенням 14-денного терміну**, встановленого **статтею 21.3.2** загальних

---

[24] Центральний апарат Мінсоцполітики, державне підприємство «Інформаційно-обчислювальний центр Мінсоцполітики».

[25] Діловий процес – це складова механізму отримання особою конкретної послуги, допомоги, компенсації (зокрема, взяття на облік, призначення допомоги).

[26] Центральний банк даних з проблем інвалідності.

умов договору ІСВ-А1/1 для затвердження звіту або надання зауважень. При цьому **більшість** наданих **звітів** була **неналежної якості**, за кожним з них Міністерство у термін **21–69 днів надавало зауваження**, після отримання яких **переважна частина звітів** знову неодноразово доопрацьовувалася **від 2 до 9,5 місяців**.

Станом на 01.01.2020 у Міністерстві на затвердженні перебувало **три звіти**. Зокрема, звіт № 3.1.5а «Розробка проєкту серверної інфраструктури ЦОД Мінсоцполітики» **Мінсоцполітики не прийнято,** а плановий термін **не дотримано на 13 місяців (перша версія** технічного проєкту серверної інфраструктури ЦОД Мінсоцполітики надіслана Консорціуму 24.05.2019 – **на майже півроку** пізніше, остання версія звіту доопрацьовувалася **чотири місяці** і 27.01.2020 знову відправлена на доопрацювання). При цьому **Міністерством майже рік** (з березня 2019 року по лютий 2020 року) **не вживались ефективні заходи** для укладання додаткової угоди до договору ІСВ-А1/1 щодо внесення змін до змісту технічного завдання для розроблення цього проєкту.

Звіт про виконання компонента № 3.2.1а «Розробка технічного завдання, технічного проєкту на впровадження засобів захисту і регламенту технічного та інформаційного супроводу КСЗІ системи E-Social» із плановим терміном **31.05.2019 на початок 2020 року не подано**, а проміжний звіт № 3.2.1а.2 «Формування завдання на створення КСЗІ (етап 3) та розробка політики безпеки інформації (етап 4)» **вперше подано 11.01.2019** і координатором Проєкту затверджено **29.11.2019**. Разом з тим виконання цього компонента унеможливлено через **відсутність** результатів за компонентом № 3.1.5а і **неприйняття** технічного проєкту на інженерну інфраструктуру ЦОД за договором від 19.07.2019 CQS-A1;

- **створення Мінсоцполітики тестового середовища** завершено лише 26.11.2019, інсталяцію програмного забезпечення цього майданчика проведено 23.12.2019 – **із запізненням майже на 8 місяців,** що відстрочило **проведення дослідної експлуатації** впровадження етапу І системи E-Social;
- на початок 2020 року внаслідок **несвоєчасного** (до 30.06.2018) і **не в повному обсязі** надання **Мінсоцполітики** консорціуму **доступу до бази даних** з правами, необхідними для забезпечення **міграції даних з існуючих інформаційних реєстрів** Мінсоцполітики, **до 31.05.2019** проведено **лише часткову тестову міграцію даних з двох реєстрів замість планових п'яти**. Частковий доступ до двох реєстрів (ЄДАРП та ВПО) надано 17.04.2019 – **на 9,5 міс. пізніше**;
- **не розпочато трьох процедур закупівлі,** а укладання і виконання **двох** супутніх договорів здійснено із запізненням, **що відтермінувало виконання** окремих компонентів **створення системи E-Social** згідно з плановими строками.

Зокрема, **через тривалу процедуру закупівель** договір SH-A3 з ТОВ «АРТ-Комфорт» **для створення тестового ЦОД** для системи E-Social вартістю **2895,6 тис. грн** укладено **17.05.2019 – із затримкою на понад 8,5 місяців.** Аудит засвідчив: цим виконавцем **прострочено на три дні**

постачання обладнання на суму 578,8 тис. грн, за що сплачено штраф у сумі 1,7 тис. грн, а послуги **надано вчасно** у серпні 2019 року, але акти приймання послуг координатором Проєкту **затверджено із запізненням на 2–3 місяці** з дати прийняття звітів (19.11.2019), що пов'язано зі зміною керівництва Міністерства. Це **відстрочило розгортання тестового майданчика до грудня 2019 року.**

Договір CQS-A1 з ТОВ «ДЦ «Інжиніринг» для проєктування переобладнання приміщень та інженерного забезпечення ЦОД для розміщення ІТ-обладнання системи E-Social вартістю 1539,5 тис. грн укладено лише **19.07.2019 (термін** надання послуг – **до 28.02.2020), штрафних санкцій** за порушення термінів подання звітів за надані послуги не встановлено. Відповідні зміни до договору внесено додатковою угодою від 28.12.2019 № 2, тобто **вже після недотримання** виконавцем **строків подання двох звітів** (звіт № 2 про надання послуг з розроблення ПКД подано із запізненням **більш як на місяць**, звіт № 3 про результати супроводу експертизи ПКД для отримання позитивного рішення станом на 01.01.2020 за планового терміну **16.11.2019 взагалі не подано)**. Цією угодою **відтерміновано до 01.03.2020** (на **3,5 місяці) надання послуг** за **звітом № 3**, що **відстрочило** проведення конкурсних торгів для закупівлі обладнання, переобладнання приміщень та інженерного забезпечення двох ЦОД і гальмує впровадження системи E-Social.

Як наслідок, **на початок 2020 року відставання** у впровадженні **системи E-Social** від графіка становило **7–12 місяців.** За етапом 1 виконано роботи за **шістьма** з 12 компонентів (планова дата впровадження – **31.05.2019),** етапом 2 – за **двома** із семи (**30.11.2019). Не проведено дослідної експлуатації етапів 1, 2** впровадження системи E-Social.

За два роки виконання договору ICB-A1/1 **програмне забезпечення** для **впровадження 1 етапу** встановлено **на тестовому середовищі Мінсоцполітики**, але звітні документи за цим етапом **не прийнято**, оскільки **система не пройшла приймальних випробувань.** Створено ядро системи E-Social та здійснено розроблення специфікацій, створення та налаштування підсистеми ведення **на тестовому середовищі Мінсоцполітики** лише **12 із 213** передбачених **ділових процесів** та із **107** передбачених **на 2018–2019 роки.** При цьому пілотування програмного забезпечення модуля соціальних послуг за розробленими 12 діловими процесами **відстрочено** до **лютого 2020 року** у м. Києві, Київській та Вінницькій областях, або **на 8 місяців. Не наповнено створеного дослідного зразка** Єдиного державного реєстру соціальної сфери для надання, призначення та виплати соціальної підтримки, який складається з двох підреєстрів – отримувачів та надавачів послуг. **Не розпочато процесу автоматизованої інтеграції** з існуючими інформаційними системами, які експлуатуються іншими установами, та отримання даних із зовнішніх систем у режимі онлайн.

Довідково. *За поясненням Мінсоцполітики, наданим за результатами обговорення Звіту, у І кварталі 2020 року реалізовано отримання інформації з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань у режимі онлайн для перевірки інформації про підприємство при включенні його до реєстру надавачів*

послуг. Також повідомлено, що за ІІ етапом прийнято 67 процесів, з яких близько 40 реалізовано в програмному забезпеченні, встановленому на тестовому середовищі розробника.

Не прийнято до **31.05.2019 програми-методики міграції даних і програми дослідної експлуатації** (проєкти подано **із запізненням на 3,5 і 1,5 місяця** відповідно, через наявність зауважень триває їх доопрацювання).

Водночас аудитом встановлено, що **на оплату послуг індивідуальних консультантів** із супроводу впровадження системи E-Social (розмір місячних ставок коливався від 2000 до 2700 дол. США) **у 2018 році** використано **1483,3 тис. грн (54,5 тис. дол. США)**, у 2019 році – **1986 тис. грн** (77,4 тис. дол. США), що **на 34 відс. більше** порівняно з 2018 роком.

Прийняття Мінсоцполітики **необґрунтованих** управлінських рішень щодо залучення індивідуальних консультантів і визначення завдань призвело до збільшення їх **кількості** впродовж 2019 року з трьох **до п'яти, а на початку** 2020 року – щонайменше **до 9 осіб. Водночас більшість завдань за договорами ІС-А1/8, ІС-А1/10, ІС-А1/11 стосувалася виконання договору ІСВ-А1/1,** а перевірку специфікацій ділових процесів, крім індивідуальних консультантів, **здійснюють працівники департаментів / управлінь Міністерства.** Укладені в січні 2020 року два договори (ІС-А1/10 на суму 23,2 тис. дол. США, ІС-А1/11 «Консультант з аналізу частини бізнес-процесів, які визначає, організовує та контролює Мінсоцполітики» – 25,7 тис. дол. США), **незважаючи на типовість їх умов і завдань**, **відрізнялися** за розмірами місячної ставки (2500 і 2800 дол. США), а за змістом завдань **повністю дублювали завдання**, визначені договором від 18.11.2019 ІС-А1/8. У лютому 2020 року з метою посилення інституційної спроможності Міністерства **заплановано укладення двох договорів** вартістю **18 тис. дол. США** кожний: ІС-А1/14 «Консультант з підтримки сайту Мінсоцполітики» і ІС-А1/15 «Консультант з юридичного аналізу нормативно-правової бази».

Умови за договором від 21.01.2019 ІС-А1/6[27] «Консультант із захисту інформації з обмеженим доступом в єдиному інформаційному середовищі соціальної сфери» у частині продовження часткової зайнятості (8 днів на місяць) у червні – листопаді 2019 року не переглядалися. Як наслідок, за відсутності підстав для оплати послуг на умовах повної зайнятості **непродуктивно використано,** за розрахунками, **5,6 тис. дол. США (137,2 тис. гривень)**. **У цей період консультантом не виконувалася більшість завдань із супроводу створення КСЗІ системи E-Social через відсутність технічного проєкту створення КСЗІ,** що розробляється за договором ІСВ-А1/1 із недотриманням планових строків.

[27] За рекомендацією МБРР через відсутність технічного проєкту створення КСЗІ на момент укладання договору ІС-А1/6 консультант із січня по травень 2019 року надавав послуги на умовах часткової зайнятості.

За поясненням Мінсоцполітики, відбір бізнес-аналітиків (договори ІС-А1/8, ІС-А1/10, ІС-А1/11) зумовлено необхідністю забезпечення належного рівня планування, проєктування, розроблення та запровадження ефективних рішень на підтримку основних організаційних функцій та ділових процесів і потреб Мінсоцполітики за договором ІСВ-А1/1. Міністерством повідомлено, що після відбору трьох консультантів – бізнес-аналітиків прийнято рішення четверту закупівлю бізнес-аналітика ІС-А1/12, завершену в січні 2020 року, замінити закупівлею «Консультант з відбору та розробки оптимальних архітектурних ІТ рішень для побудови системи E-Social», яку МБРР погоджено 23.01.2020.

За заходом «Забезпечення комп'ютерним обладнанням та меблями центрів соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс» **у 2018, 2019 роках** виконувалося **сім** договорів на загальну суму **36341,4 тис. грн і 1250,4 тис. дол. США** відповідно, видатки за якими **у 2018, 2019 роках** становили **22628,2 і 33083,4 тис. грн** відповідно.

Особливістю виконання цього заходу є попереднє **проведення робіт з реконструкції, будівництва, капітального ремонту приміщень** для центрів надання адміністративних послуг, у тому числі послуг соціального характеру, у форматі «Прозорий офіс» за рахунок **субвенції** з державного бюджету за КПКВК 2511170. Це мало **прискорити створення** таких центрів, але в окремих випадках, **навпаки, за відсутності неналежної координації Мінсоцполітики роботи** призвело **до завчасного постачання** меблів і комп'ютерного обладнання **на об'єкти Проєкту**, **ремонтні роботи** на яких **не завершено.** Зокрема, **за наявності інформації про неготовність приміщень** не внесено змін до договору NCB-A9 у частині **відстрочення** поставки комп'ютерної техніки на об'єкти.

З 2016 по 2019 роки місцевим бюджетам 39 міст і ОТГ спрямовано субвенції на загальну суму 385055,2 тис. грн, з яких використано 338870,4 тис. грн, або 88 відс. загального обсягу.

На початок 2020 року за рахунок коштів позики забезпечено обладнанням та меблями **22 центри «Прозорий офіс» (35,5 відс. уточненої** загальної кількості міст та ОТГ, включених до переліку, визначеного пунктом 1 розпорядження № 736-р (початково **налічував 18** міст обласного значення і **п'ять ОТГ,** а після внесення впродовж 2018–2019 років **чотирьох змін** перелік **збільшено до 62 міст і ОТГ))**. При цьому повноцінно функціонують на початок 2020 року лише **18 центрів**.

Дані щодо стану створення центрів «Прозорий офіс» за регіонами України (формат план / факт) наведено на схемі.

Схема. Стан створення центрів «Прозорий офіс» за регіонами України

Аудит засвідчив, що створення центрів «Прозорий офіс» здійснювалося **за відсутності належного внутрішнього контролю**, що призвело до **непродуктивного і нерезультативного витрачання** коштів позики, зокрема:

- незважаючи на **неготовність приміщень дев'яти із 22 об'єктів Проєкту** до встановлення та монтажу обладнання і меблів, їх **поставку здійснено в повному обсязі та у строки**, передбачені умовами договорів. У результаті обладнання та меблі на суму **31215 тис. грн тривалий час (у окремих випадках понад рік) не використовувалися** або використовувалися **не за призначенням**.

Зокрема, за договором від 02.01.2019 **NCB-A9** поставку **2782 од.** комп'ютерного обладнання **на 14 об'єктів** проведено з **25.02.2019 по 15.04.2019** у повному обсязі, незважаючи **на неготовність** приміщень **у половини з них.** Як наслідок, навіть у лютому 2020 року на **трьох об'єктах** Проєкту (м. Кропивницький, м. Новоград-Волинський Житомирської області та Скала-Подільська селищна рада Тернопільської області) обладнання на суму **9293,3 тис. грн не змонтовано, а на трьох об'єктів** (Мельнице-Подільська селищна рада, Тернівська районна у м. Кривому Розі рада, Мирноградська міська рада) **монтаж** обладнання на суму **3656,9 тис. грн** проведено через **3,5–7 місяців** після поставки.

Із цієї ж причини **на початок 2020 року** не змонтовано меблі на суму **2392,2 тис. грн**, поставлені за договором від 29.10.2018 **NCB-A10, на два об'єкти** у м. Новограді-Волинському (06.08.2019) і Скала-Подільській селищній раді (01.03.2019); **обладнання** на суму **13921,6 тис. грн,** поставлене за договором **NCB-A1** від 20.10.2017 до Холодногірського і Новобарського районів м. Харкова.

Випадки тривалого (**9–18 місяців**) невикористання обладнання та меблів на суму **1528 тис. грн, неналежного** їх використання на суму **423 тис грн** встановлено на чотирьох об'єктах Проєкту, охоплених аудитом. Зокрема, Департаментом Кам'янської міськради **допущено різні недоліки і порушення** при управлінні поставленими матеріальними цінностями, а саме:

систему «Електронна черга», інформаційні термінали, робочі місця працівників фронт-офісу тощо на загальну суму **1250,3 тис. грн**, отримані в липні – серпні 2018 року, **передано для використання** до центру «Прозорий офіс» в **червні 2019 року (через 9 місяців);**

обладнання та меблі на загальну суму **370 тис. грн** (у тому числі **7 комплектів меблів** для фронт-офісу вартістю **31,4 тис. грн**) на понад 9 місяців передано **іншому структурному підрозділу** – відділу праці та соціально-трудових відносин Кам'янської міськради. У січні 2020 року ці матеріальні цінності повернено **без відображення в бухгалтерському обліку факту повернення;**

два дивани для зони очікування на суму **27,4 тис. грн**, отримані **для відвідувачів центру** «Прозорий офіс», розміщено **в їдальні для працівників** Департаменту Кам'янської міськради. Так само Управлінням у **м. Кривому Розі** два дивани на суму **25,6 тис. грн**, призначені для зони очікування, розміщено **в кабінетах керівників;**

із 33 отриманих **комплектів меблів** для **робочого місця адміністратора фронт-офісу 12** передано фронт-офісу **центру надання адміністративних послуг** Департаменту муніципальних послуг та регуляторної політики Кам'янської міськради, **решта використовується працівниками різних відділів** Департаменту Кам'янської міськради.

Управлінням Хмельницької міськради **38 од. обладнання** для IP-телефонії на суму **210,5 тис. грн не використовувалося 18 місяців** у зв'язку з відсутністю у кошторисі 15 тис. грн для завершення його встановлення. Байковецькою сільською радою **18 од.** обладнання та меблів на суму **67,2 тис. грн,** отриманих у лютому – квітні 2019 року, **не використовувалися** і на дату аудиту **(понад 10–12 місяців)** внаслідок **незаповнення окремих вакансій** працівників центру «Прозорий офіс»;

- **вартість окремих позицій меблів**, придбаних Мінсоцполітики для облаштування центрів «Прозорий офіс» **за результатами** закупівель у відібраних за найменшою ціною пропозиції учасників, **перевищувала в 1,5–2,6 раза ринкову вартість**[28]. Це спричинило **додаткові витрати** за договорами NCB-A8 з ТОВ «Розком» (240,6 тис. грн) і NCB-A10 з ТОВ «КомфортЗон» (2274,1 тис. грн), за розрахунками, щонайменше на **2514,7 тис. гривень**. Зокрема, за договором **NCB-A8**, 34 шафи для паперів, тип 2, придбано за ціною **2819 грн за од.** проти **1372–1509 грн** згідно з даними інтернет-ресурсу, тобто **майже вдвічі дорожче**; 12 диванів – за 11000 грн проти 1900–4700 грн;

[28] За даними інтернет-ресурсу станом на 5–6 лютого 2020 року без урахування супутніх послуг, зокрема, транспортування товарів, збірки та їх монтажу на місцях.

15 дзеркал – за 1400 грн проти 654 грн; за договором **NCB-A10 –** 543 крісла офісних за 2693,3 грн проти 1350–1784 грн, 64 дивани для зони очікування – 12791,25 і 4871 грн, 128 стелажів архівних пристінних (7 полиць) – 2941,25 грн і 1600–1665 грн відповідно.

Аудитом в Управлінні у м. Кривому Розі встановлено, що виконавець договору NCB-A10 ТОВ «КомфортЗон» фактично є **посередником** ПАТ «Новий стиль», а вартість поставлених ним **4 позицій меблів** згідно з видатковою накладною від 24.04.2019 № CD265446 **вища на 75 тис. грн** за відпускну вартість ПАТ «Новий стиль» (зокрема, 64 офісних крісла типу 1 коштують **2693,3 грн** за од., або у 1,7 раза більше (**1625 грн**));

- Мінсоцполітики, незважаючи на окремі звернення об'єктів Проєкту, **не забезпечено належного методичного супровіду** відображення в **обліку** обладнання та меблів, придбаних за кошти Проєкту. У результаті аудитом встановлено численні випадки **порушень Закону № 996** і **пункту 4.4 частини III ОПП, неврахування Методичних рекомендацій**.

Зокрема, **трьома об'єктами Проєкту обладнання та меблі** на загальну суму **3357,8 тис. грн** відображено в облікових регістрах **бухгалтерського** обліку із **запізненням на 1–9 місяців** після їх надходження, що **не відповідає** частині п'ятій статті 9 **Закону № 996** (Департаментом Кам'янської міськради обладнання на суму **2192,4 тис. грн,** отримане в липні – серпні 2018 року, оприбутковано у вересні 2018 року; Скала-Подільською селищною радою обладнання на суму **640,5 тис. грн,** отримане у період з грудня 2018 року по квітень 2019 року, – в грудні 2019 року, січні 2020 року; Управлінням Хмельницької міськради обладнання на суму **524,9 тис. грн,** отримане в серпні 2018 року, – у вересні 2018 року). Усі отримані Управлінням у м. Кривому Розі матеріальні цінності на суму **2363,9 тис. грн** прийнято на баланс **виконкомом Тернівської райради,** що є **балансоутримувачем майна** Управління, при цьому відповідної **комісії не створено,** що **не узгоджується** зі статтею 8 Закону № 996 та пунктом 4.4 частини III ОПП і **не відповідає** пункту 5 розділу III Методичних рекомендацій.

Довідково. *На звернення виконкому Тернівської райради до Мінсоцполітики (лист від 24.04.2019 № 1/3-3) з проханням змінити отримувача обладнання та меблів Міністерство відмовило у зв'язку з виконанням договорів на поставку в повному обсязі.*

У межах заходу *«Зміцнення інституцій органів та установ соціальної сфери»* у 2018–2019 роках планувалося здійснити закупівлі для забезпечення ПФУ комп'ютерним обладнанням та програмним забезпеченням, проведення аудиту його діяльності, створення корпоративної мережі Мінсоцполітики, а також для забезпечення телекомунікаційним, серверним, офісним обладнанням центрального апарату Мінсоцполітики та регіональних, місцевих органів соціальної сфери. При цьому орієнтовний бюджет заходу згідно з Планом заходів **зріс з 39,9 до 48,9 млн дол. США**, що становило **66,1 відс**. бюджету за компонентом А. Станом на 01.01.2020 використано **7,2 млн дол. США** (**14,7 відс**. уточненого бюджету).

Аудит засвідчив, що протягом двох років за заходом виконано **лише один договір** від 17.09.2018 **ICB-A2/1** з консорціумом у складі ТОВ «Білінтех

Україна» і ТОВ «ВМ Констракшн Україна» на суму **7347,8 тис. дол. США,** закупівлю за яким до Плану закупівель включено за зверненням ПФУ (лист від 04.10.2017 № 31658/04/01), а кошти на її здійснення передбачено при збільшенні у листопаді 2018 року видатків за КПКВК 2501630. Використання коштів **за рештою напрямів** у складі заходу **уповільнено через порушення планових термінів проведення закупівель**, передбачених у його складі.

За результатами виконання договору ІСВ-А2/1 у листопаді 2018 року здійснено поставку **основного ЦОД** ПФУ в м. Київ (система збереження даних та 126 од. програмного забезпечення) і **резервного ЦОД** ПФУ в смт Баришівка Київської області (6 од. серверного обладнання і 164 од. програмного забезпечення) та проведено оплату 98 відс. суми договору (**200,4 млн грн,** або **7,2 млн дол. США)**. Остаточні розрахунки за договором згідно з його умовами має бути проведено **до 04.04.2020** (180,8 тис. дол. США – супутні послуги за підтримку користувачів протягом одного року).

За заходом «*Розробка та впровадження системи електронного документообігу*» у 2018, 2019 роках виконувалося два договори SH-A1, SH-A2.

Аудит засвідчив: ЄСЕД створено за результатами виконання договору від 23.08.2016 SH-A1 із порушенням **на більш як рік** терміну надання послуг та введено в промислову експлуатацію згідно з наказом Мінсоцполітики **від 23.11.2018 № 1769**. При цьому **недоопрацьованість** умов **за договорами** SH-A1, NCB-A3 від 20.10.2017 призвела до укладання 12.02.2019 договору SH-A2 «Модернізація системи електронного документообігу» з ТОВ «НЕТВЕЙВ» вартістю **1372 тис. грн** на постачання **додаткового обладнання та стандартного програмного забезпечення** для підключення наявних серверів до дискового масиву, закупівлі за яким внаслідок тривалого процесу погодження технічних вимог проводилося майже **п'ять місяців** з жовтня 2018 року. Постачання цього обладнання **здійснено 14.03.2019.**

2.5.1.3.Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики вжити заходів для прискорення темпів впровадження системи E-Social, посилити контроль за дотриманням умов договорів, забезпечити ефективну координацію роботи всіх залучених сторін для прискорення впровадження окремих складових цієї системи із визначенням відповідальності за несвоєчасне та неякісне виконання заходів; надати методичні рекомендації щодо обліку матеріальних цінностей об'єктами Проєкту згідно з положеннями ОПП та нормами чинного законодавства, а також забезпечити координацію роботи зі створення центрів надання соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс».

2.5.2. Оцінка стану реалізації заходів компонента В «Розробка, створення та впровадження механізмів зміцнення нагляду та контролю» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»

2.5.2.1. На передбачену за компонентом В «Розробка, створення та впровадження механізмів зміцнення нагляду та контролю» Проєкту

підтримку для підвищення результативності та економічної ефективності роботи соціальних інспекторів за весь період реалізації Проєкту використано майже 50 відс. запланованих сум. При цьому за п'ять років впровадження Проєкту реформу інституту державних соціальних інспекторів не завершено, а кошти позики використано на розроблення нових принципів перевірок отримувачів соціальних виплат, які фактично здійснювалися соціальними інспекторами – фахівцями місцевих органів соціального захисту населення із супроводу платних надавачів послуг, відібраних у межах Проєкту.

2.5.2.2. Виявлений стан справ і висновок.

Аудит засвідчив, що в межах цього компонента передбачено **виконання трьох заходів:**

✓ виконання заходу «*Технічна підтримка запровадження нової системи контролю за здійсненням соціальної підтримки населення»* (0,8 млн дол. США) **відтерміновано** з 10.04.2018 до **31.12.2019, а бюджет зменшено на 4,1 млн дол. США** і станом на 01.01.2020 **не розпочато**.

Комплекс заходів зі створення соціальної інспекції **проводиться** Мінсоцполітики **з початку 2017 року**, **але станом на 01.01.2020 функціонування Державної соціальної служби України не розпочато**.

При цьому цей орган початково передбачалося створити після прийняття закону, однак законопроєкт від 06.03.2017 № 6159 «Про забезпечення державного контролю під час надання соціальної підтримки» Верховною Радою України не розглянуто і майже через 2,5 роки (29.08.2019) повернено згідно з нормами Регламенту Верховної Ради України. Як наслідок, Державну соціальну службу України **утворено** згідно з постановою Кабінету Міністрів України **від 12.12.2018** № 1070, але через **непродуктивну роботу** Кабінету Міністрів України і Мінсоцполітики **Положення про** Державну соціальну службу України затверджено **лише в травні 2019 року (через півроку)** (постанова Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 458, яка **втратила чинність** з прийняттям постанови Кабінету Міністрів **від 18.12.2019** № 1053 (на дату підготовки Звіту Голову не призначено)).

Довідково. *Норми щодо визначення чисельності працівників Державної соціальної служби України шляхом внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 «Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів» спочатку мали набрати чинності з 01.10.2019 (пункт 3 постанови Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 458 (120 штатних од.), а потім – з 01.01.2020 (постанови Кабінету Міністрів України від 25.09.2019 № 848 і 18.12.2019 № 1053 (50 штатних од.)) і передбачали її скорочення;*

✓ **на виконання заходу** «*Вивчення досвіду зарубіжних країн стосовно боротьби з помилками і шахрайством під час надання соціальної підтримки»* (0,3 млн дол. США) на початок 2020 року використано **лише 56,5 відс.** його бюджету. При цьому у 2018, 2019 роках **закупівлю** послуг за заходом не проведено **через затримки з прийняттям управлінських рішень**, зокрема **підготовку візиту** до Республіки Молдова **для вивчення досвіду боротьби з**

порушеннями у сфері соціального захисту населення внаслідок зміни двічі протягом року Уряду в Республіці Молдова із січня 2020 року розпочато знову;

✓ за заходом *«Підтримка запровадження механізмів зміцнення нагляду та контролю»* (бюджет на початок 2020 року використано на 54,6 відс.) у 2018, 2019 роках виконувалися два договори та здійснювався їх супровід двома індивідуальними консультантами (у 2018 році здійснено видатки на суму **50286,98 тис. грн** (1865,3 тис. дол. США), **у 2019 році – 26 563,7 тис. грн** (1058 тис. дол. США). За результатами виконання договору:

- QCBS-B2 від 26.12.2017 на розроблення підходів і запровадження механізмів контролю під час надання соціальної підтримки населенню вартістю **3219,5 тис. дол. США** з консорціумом під головуванням Maks Travel D.O.O., зокрема, проведено всеукраїнське дослідження громадської думки з вибіркою 3 тис. осіб щодо виявлення початкового **рівня поінформованості населення про** систему контролю; **розроблено нормативно-правові акти про діяльність соціальних інспекторів**, які використано Мінсоцполітики при розробленні постанов Уряду про створення та забезпечення діяльності Державної соціальної служби; проведено дві мінікампанії щодо інформування громадськості про поточний стан державного контролю і необхідності підвищення адресності соціальної допомоги та контролю під час її надання і здійснено **дві перевірки** програм ДСДМС.

Під час другої перевірки, проведеної **протягом червня – жовтня 2019 року соціальними інспекторами** місцевих органів соціального захисту населення, встановлено, зокрема, недоліки, які негативно впливають на якість перевірок, спричинені **непроведенням Мінсоцполітики аналізу результатів верифікації** та контролю якості відпрацювання місцевими органами соціального захисту населення рекомендацій, наданих Мінфіном, що **суттєво знизило її ефективність**; **здійснення** лише третиною місцевих органів соціального захисту населення **запитів** до Державної фіскальної служби на **регулярній основі та в автоматичному режимі,** а **більше половини – у ручному режимі**.

Довідково. *Аналогічні висновки щодо встановлених недоліків зроблено Рахунковою палатою за результатами аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання (звіт від 25.09.2018 № 24-3)*;

- QCBS-B3 від 22.12.2017 на розроблення і запровадження ризико-орієнтовних перевірок достовірності даних та непрямої оцінки доходів громадян під час надання соціальної підтримки вартістю **2180,5 тис. дол. США** з консорціумом під головуванням INVESTA STM s.r.o. **відтерміновано** додатковими угодами **в середньому на півроку** передбачені етапи **проведення соціальними інспекторами** місцевих органів соціального захисту населення **апробації** ризико-орієнтовних перевірок достовірності даних та непрямої оцінки доходів громадян за консультаційної підтримки консорціуму. **Причини** – **затримки** у проходженні **проєктів** нормативних **актів**, які мають врегульовувати апробацію; **надходженні повного обсягу** інформації про отримувачів соціальної підтримки, яка містить ознаки порушень для

розроблення відповідних моделей; **налагодженні співпраці** з Мінфіном через особливості роботи з персональними даними і тривалий період, необхідний для розроблення профілів ризиків.

Довідково. *Застосування ризико-орієнтованих перевірок полягає в профілюванні ризиків, як набору статистичних процедур, що дає змогу соціальним інспекторам ефективно виявляти справи з високою ймовірністю помилок, шахрайства та корупції. На основі профілів ризику відбувається сортування справ за рівнем ризику і формування планів робіт соціальних інспекторів, у яких в першу чергу передбачається перевірка справ з найбільшим рівнем ризику.*

Консорціумом відібрано та Мінсоцполітики погоджено для апробації ризико-орієнтовних перевірок та непрямої оцінки доходів **дві програми соціальної допомоги** (субсидія для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива та державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям) і **одну соціальну послугу** для апробації ризико-орієнтовних перевірок (компенсація фізичним особам, які надають соціальні послуги) у **м. Києві і трьох пілотних областях** – Запорізькій, Львівській, Закарпатській.

Пілотними регіонами спільно з консорціумом здійснено **перевірку 7758 справ отримувачів (понад 17,8 тис. осіб**) державної підтримки і **виявлено 615 невідповідностей різного ступеня значущості**, які не виявлено під час призначення соціальної підтримки і перевірок соціальних інспекторів та верифікації Мінфіну.

За підсумками першого етапу апробації встановлено: порівняно з результатами роботи органів соціального захисту до реалізації пілотного проєкту **ефективність перевірок** в окремих регіонах за деякими виплатами **зросла у сотні разів** (від 0,1-0,5 до 93,3 відс.), імовірне **перевищення доходів заявників становило 30 відс.** і більше порівняно із зареєстрованими доходами, а також наголошено на необхідності автоматизації процесу перевірок, яка буде можливою після запровадження системи E-Social.

2.5.2.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує Кабінету Міністрів України і Мінсоцполітики вжити заходів щодо забезпечення повноцінного функціонування Державної соціальної служби України.

2.5.3. Оцінка стану реалізації заходів компонента С «Удосконалення механізмів надання соціальної допомоги та соціальних послуг» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»

2.5.3.1. Станом на 01.01.2020 із чотирьох заходів компонента С «Вдосконалення механізмів надання соціальної допомоги та соціальних послуг» завершено лише два: у 2016 році – «Розробка інституційної бази для аутсорсингу послуг» (32,3 тис. дол. США) і у 2019 році – «Підтримка виведення малозабезпечених сімей зі стану бідності» (2,5 млн дол. США). Водночас результати успішного виконання заходу пілотного проєкту «Рука допомоги» (апробовано механізми активації непрацюючих членів

малозабезпечених сімей до працевлаштування) через рік після його завершення у зв'язку із законодавчим неврегулюванням не поширено в країні. На початок 2020 року комп'ютерним обладнанням забезпечено 273 ОТГ (26,1 відс. від 1045 ОТГ, створених на цю дату за даними Мін'юсту), а розширення їх переліку призупинено внаслідок відміни нової закупівлі, яка тривала понад 8 місяців.

2.5.3.2. Виявлений стан справ і висновок.

На реалізацію **трьох заходів** компонента С у 2018 році **використано 33618,9 тис. грн** (1 226,4 тис. дол. США), у 2019 році – **53059,8 тис. грн** (2004,1 тис. дол. США). Аудит стану виконання заходів цього компонента у 2018, 2019 роках засвідчив:

✓ **за заходом** «*Підтримка виведення малозабезпечених сімей зі стану бідності»* методичний, навчальний та інформаційний **супровід реалізації пілотного проєкту** «Рука допомоги» здійснено за договором QCBS-C1 від 22.08.2016 із консорціумом під головуванням ISS GROUP s.r.l. вартістю **2327,5 тис. дол. США** та за підтримки індивідуального консультанта з питань вдосконалення надання соціальної допомоги, а безпосередню реалізацію – **за КПКВК 2501500** «Фінансова підтримка заходів із залучення до роботи членів малозабезпечених сімей та внутрішньо переміщених осіб в умовах експерименту» (у 2017 році використано **3,1 млн грн**; у 2018 році **– 18,2 млн гривень)**.

Довідково. *Пілотний проєкт «Рука допомоги» реалізовувався у Львівській, Харківській, Полтавській областях, Баранівській міській ОТГ Житомирської області, Кіптівській сільській ОТГ Чернігівської області та Миколаївській міській ОТГ Донецької області* ***з 01.12.2016*** *по 31.12.2018, його учасниками стали понад 5,8 тис. осіб, з яких 73 відс. – непрацюючі працездатні одержувачі ДСДМС, 27 відс. – внутрішньо переміщені особи, середній розмір допомоги яким становив близько 70 тис. гривень.*

Результати Проєкту в пілотних регіонах відповідно до звітних даних консорціуму – **зменшення в 1,6 раза** чисельності малозабезпечених і осіб, які не працюють та не зайняті доглядом; **збільшення майже на 6 млн грн доходів** бюджетів усіх рівнів за рахунок сплачених податків на доходи фізичних осіб, загальна **сума ЄСВ**, сплачена учасниками, – **майже 7,1 млн гривень.**

Критерієм успішності пілотного проєкту мало **стати поширення** апробованих **механізмів активації** непрацюючих членів малозабезпечених сімей в країні. Проте **лише 14.01.2020 прийнято за основу** законопроєкт № 2494 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення соціальних гарантій для певних категорій осіб», яким, зокрема, вносяться зміни до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» у частині передбачення заходів із сприяння економічній самостійності таких сімей;

✓ **виконання заходу** «*Проведення семінарів та тренінгів з питань створення в об'єднаних територіальних громадах інтегрованої системи надання соціальних послуг та моделей адміністрування послуг із соціальної підтримки населення»* (0,3 млн дол. США) **за п'ять років** реалізації Проєкту

забезпечено лише на 38,4 відсотка. У 2019 році **реалізацію заходу** забезпечено шляхом виконання договору з організації та проведення навчальних заходів «Сучасні підходи адміністрування у сфері соціального захисту на рівні ОТГ» (CQS-C6 від 22.03.2019 з об'єднанням підприємств на чолі з O-Turs d.o.o на суму **443,1 тис. дол. США,** використано **90,3 тис. дол. США** на оплату двох семінарів-тренінгів у містах **Дніпрі та Одесі, за рештою трьома** підтвердні документи очікують оплати (міста **Київ, Львів та Харків**);

✓ за заходом *«Удосконалення адміністрування виплат і послуг»* у 2018, 2019 роках виконувалося два договори (ICB-A5 і NCB-A4), з яких у березні 2018 року закрито розрахунки за договором NCB-A4 із забезпечення 39 ОТГ комп'ютерним обладнанням, а також здійснювався супровід консультантом з питань впровадження нових моделей адміністрування системи соціального захисту населення в умовах децентралізації.

У зв'язку зі зміною Мінсоцполітики пріоритетів реалізації Проєкту бюджет заходу за 9 місяців 2018 року **збільшено в 6 разів** (з 0,3 до 1,8 млн дол. США), передусім за рахунок **збільшення обсягів закупівлі** комп'ютерного обладнання для ОТГ за пакетами, які в Плані закупівель **включено до компонента** А. Зокрема, **10.12.2018** Мінсоцполітики укладено з ТОВ «Айті-Солюшнс» договір ICB-A5 *«Забезпечення комп'ютерним обладнанням об'єднаних територіальних громад для виконання функцій у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей»* вартістю **1438 тис. дол. США** і **367,9 тис. грн**, за яким поставка до кінця 2018 року **не планувалася**.

Упродовж лютого – квітня 2019 року 234 ОТГ отримали комп'ютерне обладнання разом з ліцензійним програмним забезпечення для організації роботи працівників структурних підрозділів з питань соціального захисту населення, служб у справах дітей, фахівців із соціальної роботи[29].

Загалом **на початок 2020 року** комп'ютерним обладнанням забезпечено усі **273 ОТГ,** що становить **26,1 відс. від 1045 ОТГ,** створених на цю дату за даними Мін'юсту, які будуть користувачами **системи E-Social**.

У зв'язку з цим Мінсоцполітики прийнято рішення (наказ від 11.04.2019 № 551 «Про надання об'єднаним територіальним громадам технічної підтримки щодо виконання функцій у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей») щодо **розширення переліку** залучених ОТГ, а ККТ **19.04.2019** затверджено проєкт ДКТ для **закупівлі ICB-A6 «Забезпечення комп'ютерним обладнанням ОТГ** для виконання функцій у сфері соціального захисту населення та захисту прав дітей» орієнтовною вартістю **1800 тис. дол. США.**

Цю **закупівлю,** яка у зв'язку з **тривалим узгодженням** МБРР і Мінсоцполітики **технічних специфікацій** комп'ютерного і офісного обладнання здійснювалася протягом **8 місяців, 18.12.2019 відмінено через**

[29] Згідно з додатком до наказу Мінсоцполітики від 20.07.2018 № 1051 «Про надання об'єднаним територіальним громадам технічної підтримки щодо виконання функцій у сфері соціального захисту населення та захисту населення та захисту прав дітей».

невідповідність зазначених документів вимогам для запровадження системи E-Social, необхідність **перегляду потреби об'єктів** і запланованої вартості закупівлі, що свідчить **про відсутність координації дій при реалізації взаємопов'язаних заходів Проєкту.**

Довідково. *З 01.03.2019 згідно з наказом Мінсоцполітики від 20.02.2019 № 251 на базі 11 пілотних ОТГ і структурних підрозділів з питань соціального захисту населення відповідних райдержадміністрацій 11 областей розпочато впровадження програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» в режимі дослідної експлуатації, з 15.08.2019 згідно з наказом Мінсоцполітики від 24.07.2019 № 1160 долучено ще 36 пілотних ОТГ.*

2.5.3.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує **Верховній Раді України** пришвидшити прийняття законопроєкту «Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціальних гарантій для певних категорій осіб» від 25.11.2019 № 2494; **Мінсоцполітики** вжити заходів щодо забезпечення координації дій при реалізації взаємопов'язаних заходів Проєкту (створенні системи E-Social і забезпеченні ОТГ комп'ютерним обладнанням).

2.5.4. Оцінка стану реалізації заходів компонента D «Удосконалення комунікаційної, промоційної та просвітницької роботи» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»

2.5.4.1. Реалізація заходів компонента D упродовж 2018, 2019 років здійснювалася повільними темпами і, незважаючи на певне пришвидшення наприкінці 2019 року за рахунок відбору індивідуальних консультантів, не забезпечила виконання його основної мети і завдань: не проведено кампанії з інформування громадськості (виділення ефірного часу на телебаченні та радіо), не здійснено публікації аналітичних, інформаційних і просвітницьких статей у загальнодержавній пресі, проведення прес-конференцій та круглих столів з питань реформи управління соціальною підтримкою населення. Разом з тим завдання відібраних індивідуальних консультантів певним чином дублювалися одне з одним і з функціями працівників Мінсоцполітики (прес-служби тощо), що зумовило непродуктивне використання у 2019 році 1,5 тис. дол. США (36 тис. гривень).

2.5.4.2. Виявлений стан справ і висновок.

У межах впровадження компонента D частини 2 Проєкту передбачалося проведення інформаційно-просвітницьких кампаній щодо реформування системи соціального захисту в Україні, виділення ефірного часу на телебаченні та радіо, виготовлення інформаційних матеріалів, проведення прес-конференцій та круглих столів і опитування громадської думки серед цільової аудиторії та широких кіл населення тощо.

За цим компонентом для реалізації трьох заходів у 2018 році використано на оплату трьох договорів **478,4 тис. грн (17,4 тис. дол. США)**, у 2019 році – п'ять договорів – **780,4 тис. грн (30,5 тис. дол. США)**.

Аудит стану **виконання заходів** компонента засвідчив: **Мінсоцполітики** не мало чіткого бачення **змісту піар-кампаній**, які можуть бути проведені за Проєктом, що спричинило **скасування та зменшення вартості закупівель** для реалізації заходу *«Впровадження інформаційно-просвітницьких кампаній»* впродовж 2018, 2019 років **з 2116 до 519,2 тис. дол. США (у 4 рази).**

У результаті за цим заходом у 2018, 2019 роках закуповувалися **лише послуги індивідуальних консультантів,** частка видатків на їх оплату в загальній структурі видатків за компонентом зросла **з 11,6 відс. у 2018 році до 84,1 відс. у 2019 році**:

- у 2018 році укладено договір IC-D2 на суму 48 тис. дол. США (у 2018 році використано **2 тис. дол. США** (55,95 тис. грн), **у 2019 році** – **24,1 тис. дол. США** (621,5 тис. грн));

- у кінці **листопада 2019 року** з огляду на необхідність посилення інституційної спроможності Мінсоцполітики відібрано ще трьох індивідуальних консультантів (договори IC-D3, IC-D4, IC-D5 на загальну суму **52,5 тис. дол. США**, у 2019 році використано на оплату їх послуг **1,5 тис. дол. США**, або 36 тис. гривень). При цьому **перелік встановлених консультантам завдань** певною **мірою збігався** з переліком завдань консультанта, відібраного у 2018 році, а також дублював обов'язки працівників Міністерства (зокрема, адміністрування сторінок керівництва Мінсоцполітики в соціальних мережах, написання інформаційних повідомлень на сайт, підготовка відповідей на інформаційні запити ЗМІ тощо);

✓ за заходом *«Постачання комплектів інформаційних матеріалів»* бюджет **виконано на 61,2 відс.,** у тому числі за рахунок завершення у 2018 році договору SH-D6 «Забезпечення доступності центрального апарату та регіональних органів соціальної сфери для маломобільних груп населення шляхом встановлення тактильних засобів інформації» на суму **35,98 тис. дол. США**;

✓ **за заходом** *«Створення офіційного веб-сайту центрального апарату з урахуванням в тому числі доступу до нього користувачів з вадами зору та слуху»* у 2018, 2019 роках здійснювався супровід офіційного вебсайту Мінсоцполітики, створеного у 2016 році за кошти Проєкту (у 2018 році використано **4,9 тис. дол. США** (131,1 тис. грн), у 2019 році – 4,9 тис. дол. США (122,9 тис. гривень)). Офіційний вебсайт Мінсоцполітики працює в режимі промислової експлуатації і наповнений матеріалами Міністерства.

***Довідково**. Акт введення в господарський оборот об'єкта права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів № 1 від 12.05.2017 затверджено заступником Міністра Шамбіром М. І.*

2.5.4.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики переглянути доцільність відбору всіх консультантів і перелік визначених їм завдань для уникнення дублювання функцій.

2.5.5. Оцінка стану реалізації заходів компонента Е «Координація та управління проєктом» частини 2 «Інвестиції на підтримку зміцнення інституційної спроможності адміністрування соціальної підтримки населення»

2.5.5.1. Використання у 2018, 2019 роках коштів позики за компонентом Е в окремих випадках супроводжувалося низьким рівнем контролю за наданням індивідуальними консультантами послуг із координації та управління Проєктом і необґрунтованим їх залученням в окремих випадках до виконання повноважень, які мають здійснювати державні службовці – посадові особи Міністерства, і призвело у 2019 році до непродуктивного витрачання коштів позики.

2.5.5.2. Виявлений стан справ і висновок.

За компонентом Е *«Координація та управління проєктом»* здійснюються видатки на надання консультаційної та технічної підтримки щодо впровадження Проєкту, у тому числі фінансового планування та управління, проведення закупівель тощо. **З початку реалізації Проєкту** на цю мету використано **943,8 тис. дол. США (53,3 відс.** бюджету), з них **у 2018, 2019 роках – 412,3 тис. дол. США**. При цьому на початок 2020 року із загального обсягу видатків за компонентом **808,1 тис. дол. США** використано на оплату послуг, наданих індивідуальними консультантами, з них **у 2018, 2019 роках – 44,2 відсотка.**

Аудит засвідчив, що умови договорів з індивідуальними консультантами є типовими і не узгоджені з вимогами пункту 41 Порядку № 70 у частині передбачення **відповідальності за неякісне виконання ними заходів**.

Як наслідок, встановлено **випадки допущення при наданні послуг індивідуальними консультантами** окремих недоліків, помилок та неточностей, зокрема, консультантами з питань закупівель (Паршуков Ю. Ю., Жиганов О. С., Клименко О. В.) **не забезпечено підготовки** та вчасного подання до МБРР звітності з питань проведення закупівель.

Довідково. *За поясненням Мінсоцполітики, всі договори передбачають санкції у вигляді розірвання договору за неналежне надання послуг, але за наявності таких фактів жодного договору не розірвано.*

Разом з тим зазначені санкції є **радикальними заходами та в разі застосування** не поліпшать виконавської дисципліни, а будуть відтерміновувати реалізацію Проєкту.

Крім того, аудит засвідчив, що в листопаді 2019 року Мінсоцполітики **07.11.2019** укладено договір ІС-Е7 **«Консультант з управління людськими ресурсами» на суму 29 тис. дол. США** з місячною **ставкою оплати за послуги 2,5 тис**. **дол. США** (у 2019 році використано **2 тис. дол. США**

(47,8 тис. гривень)). Завданнями консультанта, зокрема, є сприяння впровадженню системи інтегрованого управління персоналом, розробленню та впровадженню політики управління корпоративною культурою та внутрішніми комунікаціями, надання професійної підтримки працівникам управління по роботі з персоналом Мінсоцполітики, організація регулярних навчальних та розвиткових заходів для його працівників.

Отже, мета надання послуг консультанта **не узгоджується із завданням Проєкту** за цим компонентом – **надання консультаційної підтримки впровадження Проєкту, а** є **завданням** служби персоналу **Мінсоцполітики** в межах закріплених за нею повноважень, що свідчить про непродуктивне витрачання коштів позики.

2.5.5.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики врахувати вимоги Порядку № 70 у договорах з індивідуальними консультантами; переглянути доцільність відбору консультанта з управління людськими ресурсами, перелік визначених за ним завдань для уникнення дублювання функцій, а також надалі утриматися від необґрунтованих управлінських рішень.

2.5.6. Оцінка стану реалізації заходів частини 3 «Інвестиції на підтримку розвитку сімейних форм опіки для забезпечення підтримки дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з інвалідністю та соціально вразливих сімей у вибраних регіонах»

Внаслідок прийняття Мінсоцполітики необґрунтованих і несвоєчасних рішень за п'ять років впровадження Проєкту заходи частини 3, спрямовані на підтримку розвитку сімейних форм опіки, виконано на 17,1 відс., при цьому використано 77,7 млн грн, або 2965,8 тис. дол. США (з них 76,5 млн грн – через Мінсоцполітики, 1,2 млн грн – УФСІ). Заходи з підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, успішно реалізуються лише у Тернопільській області із чотирьох пілотних регіонів, але жодного інтернатного закладу не реформовано. Це призвело до непродуктивного використання коштів позики з початку реалізації Проєкту за частиною 3 на суму 62,7 млн грн, з них у 2018, 2019 роках – 18,6 млн гривень.

2.5.6.1.1. На початок 2020 року розроблено лише 12 із 42 передбачених планів трансформації інтернатних закладів (два в м. Києві, вісім в Київській та два в Тернопільській областях) і жодного не впроваджено. Зміна наприкінці 2019 року бачення Мінсоцполітики у сфері реформування інтернатних закладів призвела до ініціювання розірвання в січні – лютому 2020 року незавершених договорів з трьома консорціумами, що забезпечували розроблення та впровадження планів трансформації інтернатних закладів у м. Києві, Київській і Чернігівській областях. За цими договорами на початок 2020 року, незважаючи на те, що жодного плану трансформації не впроваджено, сплачено 56099 тис. грн (2116 тис. дол. США), а технічні завдання на послуги консорціумів, за

винятком кількості закладів, є практично ідентичними, що може призвести до втрат державного бюджету.

2.5.6.1.1. Законодавча база.

Реформування інтернатних закладів здійснюється в межах реалізації Національної стратегії реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки та плану заходів з реалізації її І етапу, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 № 526-р. Мінсоцполітики визначено координатором реалізації цієї стратегії. Згідно із Законом України «Про освіту» (пункт 7 Прикінцевих та перехідних положень) існуючі школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, школи-інтернати для дітей, які потребують соціальної допомоги, мають бути перетворені до 31.12.2021 у дитячі будинки та має бути здійснений їх перехід у підпорядкування центрального органу виконавчої влади у сфері соціального захисту, або в заклади дошкільної, середньої освіти, інші заклади освіти чи соціального захисту за рішенням обласної ради.

Відповідно до пункту 1 розділу 1С Додаткової статті 2 Угоди позичальник через Мінсоцполітики повинен вибрати області для інвестування та участі в частині 3 Проєкту за погодженням з МБРР.

2.5.6.1.2. Виявлений стан справ і висновок.

Аудит засвідчив, що реалізація частини 3 Проєкту включала виконання **п’яти заходів**, з яких станом **на 01.01.2020**:

- захід *«Проведення дослідження з питань надання соціальних послуг»* завершено у 2016 році (використано 1253,4 тис. грн (49,1 тис. дол. США);

- два заходи із забезпечення **меблями та реабілітаційним обладнанням** альтернативних форм виховання дітей, створених у процесі трансформації дитячих інтернатних закладів, на суму **4 млн дол. США не розпочато,** оскільки **жоден** із розроблених **планів трансформації не впроваджено;**

- захід *«Здійснення ремонтних робіт для підтримки впровадження регіональних планів»* **розпочато наприкінці 2018 року, а бюджет використано лише на 1 відс.;**

- за заходом *«Підтримка впровадження регіональних планів»* із **запланованих до участі** в реформуванні дитячих інтернатних закладів **9 областей** (Дніпропетровська, Закарпатська, Івано-Франківська, Київська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Тернопільська, Чернігівська) **та м. Києва за п’ять років** реалізації Проєкту **укладено лише 4 договори** для трьох областей (Київська, Чернігівська і Тернопільська) та м. Києва, **6 закупівель** скасовано через **незацікавленість місцевої влади у реалізації Проєкту** (Івано-Франківська, Дніпропетровська області), решту – **через нерезультативні процедури закупівель.** На виконання заходу використано **34,8 відс. його бюджету.**

Роботу з реформування інтернатних закладів **розпочато із серпня 2016 року** з м. Києва (договір від 08.08.2016 QCBS-3.4 з консорціумом у складі

ПП «АЙТІЛЕНД» на суму 2 578,9 тис. дол. США) і в **подальшому поширено ще на три області** – Київську (від 31.01.2017 QCBS-3.3 з консорціумом у складі Euro-link Consultants S.R.L. на суму 2 468,4 тис. дол. США), Чернігівську (від 26.03.2018 QCBS-3.2 з консорціумом у складі ТОВ «Консалт Про» на суму 1326,8 тис. дол. США) та Тернопільську (від 04.01.2019 QCBS-3.8 з об'єднанням підприємств під головуванням Oxford Policy Management Limited на суму 1481,3 тис. дол. США). Цими договорами передбачено розроблення та забезпечення впровадження **регіональних планів реформування** інтернатних закладів (**29** планів трансформації інтернатних установ, з яких **24** першочергових), а за договором для Чернігівської області – оцінка додатково 13 інтернатних закладів.

Водночас **технічні завдання** на консультаційні послуги (договори QCBS-3.2, QCBS-3.3, QCBS-3.4, QCBS-3.8) **є ідентичними**[30] за змістом і відрізняються лише **кількістю закладів для реформування**, що свідчить про **витрачання коштів позики на одну й ту саму мету**.

Крім того, **супровід договорів** здійснювався **індивідуальними консультантами**, за послуги яких станом на 01.01.2020 сплачено **4139,5 тис. грн** (161 тис. дол. США), з них у 2018, 2019 роках – **1486,2 тис. грн** (56 тис. дол. США).

Аудит засвідчив: через **непередбачення** умовами **договорів штрафних санкцій виконання договорів консорціумами** в м. Києві, Київській та Чернігівській областях було **неналежним** як щодо **якості, так і строків** надання послуг, **що призвело до невиконання завдань** у встановлені терміни, зокрема:

✓ для **м. Києва** (договір QCBS-3.4) консорціумом розроблено **тільки перші два із семи** планів трансформації (спеціальної школи-інтернату № 26 м. Київ у комунальну установу «Навчально-реабілітаційний центр» і Святошинського будинку-інтернату м. Київ у комунальну установу «Комплекс «Соціальне містечко»), які **01.03.2019** погоджено на засіданні Робочої групи щодо впровадження Проєкту, однак звіт за цим етапом робіт **Мінсоцполітики не затверджено,** оскільки **роботу консорціуму визнано незадовільною**, а зміст планів **не відображає** виконання завдань **у повному обсязі**. Передбачені договором до подання за цей період 8 звітів **не надано.** Пропозицію консорціуму щодо внесення змін до договору в частині перенесення термінів їх надання Мінсоцполітики не підтримано через неодноразове попереднє перенесення.

Як наслідок, на початок 2020 року **розроблення решти п'яти планів не завершено.** Отже, платежі консорціуму у складі ПП «АЙ ТІ ЛЕНД» за

[30] Передбачають, зокрема, розроблення та впровадження регіонального плану; розроблення планів трансформації закладів інституційного догляду та виховання дітей і забезпечення супроводу їх виконання; розроблення та запровадження системи прийняття рішень, що стосується дитини та враховує її інтереси; запровадження та надання на рівні ОТГ областей соціальних та реабілітаційних послуг, які відповідають потребам дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

виконану роботу в 2018, 2019 роках не здійснювались[31], а за підготовчі роботи[32] йому сплачено **23730,7 тис. грн** (899,3 тис. дол. США);

✓ для **Київської області** (договір QCBS-3.3, використано **29 586,6 тис. грн** (1111,2 тис. дол. США), з них протягом 2018, 2019 років – **13094,1 тис.** грн (494 тис. дол. США)) консорціумом **розроблено вісім із 10 планів**. Плани трансформації **трьох інтернатних закладів**, у тому числі у містах **Боярка, Володарка та об'єднаного** в м. Тараща та Узинській ОТГ, **схвалено 21.06.2018** Міжвідомчою робочою групою і є складовими звіту, який консорціумом **доопрацьовувався тричі протягом 7 місяців і затверджений Мінсоцполітики лише 17.12.2018**.

Плани трансформації ще п'яти **інтернатних закладів**, у тому числі **двох** у м. Біла Церква та **по одному** в селах Свято-Петрівське Києво-Святошинського району, Копилів Макарівського району і Вовчків Поліського району, Трипілля Обухівського району, **схвалено 29.01.2019** Міжвідомчою робочою групою та затверджено відповідними структурними підрозділами облдержадміністрацій протягом січня–лютого 2019 року і є складовими **звіту**, який консорціумом **доопрацьовувався чотири рази протягом 10 місяців і затверджений Мінсоцполітики лише 06.08.2019;**

✓ для **Чернігівської області** (договір QCBS-3.2, використано **2781,7 тис. грн,** або 105,5 тис. дол. США) консорціумом **не забезпечено** підготовки, затвердження і впровадження планів трансформації **6 закладів,** з них 3 плани розроблено у 2014 році[33] для закладів міст Сновськ, Батурин і Прилуки, та розроблення, погодження і затвердження планів реформування додатково для **13 закладів.**

Початково згідно з умовами договору консорціум **до 31.12.2019** мав **підготувати 6 планів трансформації** та розробити, погодити з місцевими органами влади і винести на затвердження плани реформування **для восьми з 13 інтернатних закладів**. **Фактично** додатковою угодою від **09.04.2019** № 1 подання зазначених планів **у середньому відтерміновано на 6,5 місяців.**

Перший звіт, наданий з порушенням умов договору 16.05.2018 замість 02.05.2018, консорціумом доопрацьовувався **чотири рази впродовж 11 місяців**

---

[31] Інформація з обмеженим доступом. У 2018 році правоохоронними органами вилучено звіти № 2-4, акти здачі-приймання послуг за 2017 рік на суму 590,7 тис. дол. США (протокол обшуку від 25.04.2018 складено старшим слідчим Генеральної прокуратури України Фариновичем В. А. згідно з ухвалою Печерського районного суду міста Києва за справою № 757/16074/18-к від 04.04.2018).

[32] Зокрема, здійснено вивчення стану інституційного догляду за дітьми в м. Києві, механізму прийняття рішення щодо зарахування дитини до інтернатного закладу, а також стану функціонування системи надання соціальних послуг; інвентаризацію наявних форм догляду, виховання, навчання та реабілітації дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей з інвалідністю та паспортизацію цих закладів у м. Києві, розроблення проєкту плану деінституціалізації та заходів з його реалізації.

[33] Визначених регіональним планом, розробленим за кошти гранта (Угода про грант між Мінекономрозвитку і МБРР від 14.12.2012) і затвердженим розпорядженням Чернігівської облдержадміністрації від 28.07.2016 № 417.

і затверджений Мінсоцполітики **тільки 10.04.2019**. Решту звітів подано **вчасно, але через їх низьку якість** (зміст не відображає виконання завдань у повному обсязі або не містить їх взагалі) консорціуму **повернено на доопрацювання.** Зокрема, **підготовлені** згідно зі **звітом № 2 три оновлені плани** трансформації закладів у містах Сновськ, Батурин та Прилуки **надано Мінсоцполітики 31.05.2019** та **лише** 10.09.2019 **(через 4 місяці) погоджено обласною робочою групою** з координації та контролю за реалізацією заходів із виконання Проєкту.

Після опрацювання цих планів департаментом фінансів Чернігівської облдержадміністрації **надано відповідь щодо неможливості** погодити запропонований план трансформації Сновської загальноосвітньої школи-інтернату I–II ступенів, а після виїзду до Батуринської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату I–II ступенів встановлено, що реконструкція будівлі гуртожитку для використання її **для створення малого групового будиночку** згідно з державними будівельними нормами **неможлива.**

Як наслідок, **безвідповідальне ставлення консорціуму** в складі ТОВ «Консалт Про» **до взятих зобов'язань** (виконано не в повному обсязі завдання, передбачені ТЗ договору, неодноразово не враховувались надані Мінсоцполітики зауваження, коментарі та пропозиції до звітів) **ставить під сумнів можливість якісного виконання ним договору.**

З огляду на вищезазначене **29.10.2019** Мінсоцполітики повернено плани консорціуму на доопрацювання. На дату завершення аудиту **звіт,** що містить зазначені плани, після чотириразового доопрацювання **не затверджено**, а плани трансформації **не погоджено обласною робочою групою і не затверджено** відповідними структурними підрозділами облдержадміністрації.

Незадовільна робота консорціумів у м. Києві, Київській та Чернігівській областях та **зміна наприкінці 2019 року бачення** Мінсоцполітики у сфері реформування інтернатних закладів спричинили ініціювання Міністерством у січні – лютому 2020 року розірвання незавершених договорів, за якими використано **56099 тис. грн (2116 тис. дол. США)**.

Аудитом встановлено, що лише у Тернопільській області виконавцем **дотримано умови договору** QCBS-3.8 (використано **14959,1 тис. грн,** або **592,8 тис. дол. США)** з розроблення та впровадження регіонального плану реформування **6 інтернатних закладів**, який **єдиний** укладено з передбаченням **штрафних санкцій** у разі неотримання у встановлені терміни результату (звітів).

Цьому сприяла наявність **затвердженого Регіонального плану**[34], який передбачав реформування **19 закладів** протягом 2019–2024 років, але не містив плану робіт **для 6 закладів за Проєктом**. Виконавцем проведено аналіз мережі інституційних закладів та 12.02.2019 винесено на розгляд Міжвідомчої робочої групи пропозиції щодо переліку закладів, які підлягають першочерговому реформуванню.

[34] Регіональний стратегічний план дій з реформування системи інституційного догляду та виховання дітей в Тернопільській області на 2018–2026 роки, затверджений розпорядженням голови Тернопільської обласної ради від 26.02.2019 № 1335.

Комплексні плани трансформації Тернопільського обласного спеціалізованого будинку дитини та Збаразької санаторної загальноосвітньої школи-інтернату I–III ступенів **схвалено** рішенням Міжвідомчої робочої групи **від 29.10.2019** і **затверджено** Тернопільською обласною радою **14.11.2019**.

Довідково. *За результатами виконання другого етапу робіт, зокрема, розроблено інформаційно-аналітичну систему моніторингу закладів інституційного догляду та виховання дітей у Тернопільській області (питання передачі Мінсоцполітики виключних майнових прав на систему з подальшою передачею права на користування Тернопільській облдержадміністрації та Тернопільській обласній раді на час завершення аудиту вирішувалося).*

У січні 2020 року Мінсоцполітики повідомило виконавця щодо зміни змісту і масштабу заходів за частиною 3 Проєкту, зокрема виключення фінансування робіт із ремонту / реконструкції закладів за рахунок коштів позики. Водночас **максимальні витрати на реконструкцію Тернопільського** обласного спеціалізованого будинку дитини становитимуть **36,3 млн грн**, на **ремонтні роботи у Збаразькій** санаторній загальноосвітній школі-інтернаті I–III ступенів – **32,5 млн грн,** що створює **високі ризики відмови місцевих органів влади** від подальшого реформування інтернатних закладів.

2.5.6.1.3. Рекомендації

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики чітко визначитися із підходами до реформування інтернатних закладів.

2.5.6.2. Невжиття Мінсоцполітики заходів упродовж перших чотирьох років реалізації Проєкту щодо здійснення УФСІ ремонтних робіт для підтримки впровадження регіональних планів трансформації інтернатних закладів через їх нерозроблення відстрочило початок їх виконання до кінця 2018 року, а у зв'язку зі зміною пріоритетів новим керівництвом Міністерства у II півріччі 2019 року взагалі зупинило такі роботи, що призвело у 2019 році до непродуктивного витрачання коштів позики лише на обслуговування підготовки проведення ремонтних робіт на суму 1,2 млн грн і виникнення у II півріччі 2019 року внаслідок зволікання Мінсоцполітики із прийняттям рішень щодо продовження участі УФСІ в реалізації Проєкту 1,4 млн грн зобов'язань за договорами, які на початок 2020 року не відображено в обліку та не оплачено. У результаті бездіяльність Міністерства призвела до накопичення заборгованості, частини якої можна було б уникнути в разі прийняття оперативного управлінського рішення.

2.5.6.2.1. Законодавча база.

Роль УФСІ в реалізації цілей Проєкту визначено в Угоді і ОПП. Частина I ОПП, зокрема, визначає, що УФСІ здійснюватиме закупівлю робіт за частиною 3 Проєкту, безпосередньо пов'язаних з реконструкцією та ремонтом на соціальних об'єктах, а також придбання необхідних товарів та послуг для виконання вищезазначених робіт. Функції УФСІ в межах впровадження частини 3 Проєкту визначено в додатку 1 Регламенту (Посібника) діяльності УФСІ, розробленому на виконання положень Додаткової статті 2 Угоди. У всіх

питаннях, пов'язаних з впровадженням Проєкту, вимоги цього додатка мають пріоритет над положеннями Регламенту УФСІ.

Діяльність УФСІ координується Мінсоцполітики через ГУП та наглядову раду УФСІ. Відповідно до Договору про безповоротну передачу коштів між Мінфіном, Мінсоцполітики та УФСІ від 06.10.2014 Мінсоцполітики зобов'язано, зокрема, укласти з УФСІ Адміністративну угоду; здійснювати моніторинг та контроль за належним її впровадженням УФСІ та виконання Угоди та цього Договору; здійснювати перевірку та погодження платіжних документів на зняття коштів позики з реєстраційного рахунку УФСІ, відкритого в ДКСУ. Адміністративну угоду б/н від 31.12.2014 Мінсоцполітики укладено з УФСІ для здійснення вищезгаданих заходів частини 3 Проєкту.

2.5.6.2.2. Виявлений стан справ і висновок.

Аудит засвідчив, що впровадження УФСІ заходів частини 3 Проєкту безпосередньо залежало від виконання взаємопов'язаних заходів **відібраними Мінсоцполітики за результатами закупівель** консорціумами, своєчасності та якості наданих ними послуг за договорами, прийняття Мінсоцполітики **оперативних і обґрунтованих управлінських рішень** щодо визначення підходів **до реформування інтернатних закладів** та **ефективності витрачання коштів позики**, зокрема:

✓ **рішення ГУП від 06.02.2018** щодо відображення в плані закупівель заходів, що стосуються діяльності УФСІ за частиною 3 Проєкту, який УФСІ мав погодити з МБРР та подати на затвердження ККТ у лютому 2018 року, **виконано наприкінці червня 2018 року, тобто майже через півроку**. План закупівель на 2018–2020 роки УФСІ за частиною 3 Проєкту **затверджено ККТ 23.06.2018** на суму 8,4 млн дол. США, яку на підставі зауважень і коментарів, наданих директору УФСІ А. Лактіонову під час місії Світового банку представником МБРР і консультантами ГУП, зменшено **до 5 млн дол. США**, **а об'єкти для реконструкції актуалізовано.** Водночас і ця **сума була завищеною,** оскільки 4 із 8 **об'єктів впровадження**, які підлягали реконструкції (два – у м. Києві, два – у Чернігівській області), не **визначено.** Уточнений **план закупівель УФСІ** на 2018–2020 роки затверджено ККТ 31.08.2018, погоджено МБРР **05.09.2018.**

У 2019 році план закупівель УФСІ перезатверджувався ККТ двічі – 22.02.2019 і 14.08.2019, погоджений МБРР 06.03.2019 і 06.09.2019 відповідно та передбачав заміну об'єктів впровадження в межах незмінної загальної вартості закупівель (5 млн дол. США), перерозподіл сум між пакетами та актуалізацію термінів проведення етапів закупівель (початок за більшістю з них **перенесено на 2020 рік**), оскільки у 2019 році закупівлі (за винятком послуг індивідуальних консультантів та однієї проєктної організації) **не здійснювалися;**

✓ **основні керівні документи для забезпечення організації роботи УФСІ в межах реалізації частини 3 Проєкту** (Додаток 26 до Регламенту діяльності УФСІ, Алгоритм взаємодії залучених сторін щодо підготовки та здійснення ремонту та/або реконструкції об'єктів для надання альтернативних

послуг, Лист щодо намірів), **які встановлюють фактичну залежність УФСІ від підготовки** обраними Мінсоцполітики **консорціумами переліку об'єктів** для здійснення інвестицій за частиною 3 Проєкту, погоджено ГУП **лише 23.06.2018**, тобто **через чотири роки з початку реалізації Проєкту**;

✓ **УФСІ** розпочато **роботи** лише на **двох об'єктах Київської області** (Володарська СЗОШ, Боярський будинок дитини) **після погодження ГУП 06.11.2018 передпроєктних завдань на розроблення ПКД** для впровадження цих об'єктів. При цьому **рамкову угоду** № 17-32-16001 щодо впровадження субпроєкту орієнтовною вартістю **212,6 тис. дол. США** (5,6 млн грн) **УФСІ** з балансоутримувачем об'єкта **Володарською СЗОШ укладено 22.05.2019,** а Боярський будинок дитини у серпні 2019 року **взагалі відмовився від її підписання.** Для інших двох об'єктів впровадження у м. Біла Церква Київської області передпроєктні завдання УФСІ на розроблення ПКД погоджено ГУП **19.07.2019 – за півтора місяця до зміни Уряду**, роботи за ними не розпочиналися. Як наслідок, **у 2018 році УФСІ видатки на цю мету не здійснювалися.** У 2019 році Мінсоцполітики надано дозвіл на перерахування коштів на реєстраційний рахунок УФСІ для фінансування фактично **проведених упродовж січня – липня 2019 року** видатків на суму **47 тис. дол. США** (**1225,5 тис. грн**), з них 37,8 тис. дол. США (983,4 тис. грн) – на оплату послуг 9 індивідуальних консультантів, решта – операційні витрати (послуги трьох водіїв, оренда офісних приміщень, оплата комунальних послуг та Інтернету).

Аудитом встановлено, що **фактичні видатки**, проведені УФСІ за серпень – грудень 2019 року на суму 1388,8 тис. грн із підтвердними документами, Мінсоцполітики станом на 01.01.2020 **не оплачено та не відображено** у бюджетній звітності за КПКВК 2501630 у зв'язку з **неможливістю їх реєстрації як бюджетних зобов'язань 2019 року** згідно з нормами Порядку № 309. Це видатки за договором з ПП «Арх.Мед.Проект» на надання послуг з виготовлення ПКД та здійснення авторського нагляду за будівельними роботами з реконструкції та капітального ремонту Володарської СЗОШ (звіти 1, 2) – **292,7 тис. грн**, на оплату послуг восьми індивідуальних консультантів (**984,4 тис. грн**), двох водіїв (**77,8 тис. грн**), послуг Інтернету (4,6 тис. грн) та на оренду приміщення (29,3 тис. гривень).

При цьому аналіз листування УФСІ з Мінсоцполітики (листи від 11.11.2019 № 19417/0/2-19/44, від 06.12.2019 № 21026/0/2-19/41) засвідчив, що Міністерство як відповідальний виконавець Проєкту **жодного разу не запропонувало призупинити діючі договори** з індивідуальними консультантами та організаціями **з метою припинення видатків за ними, відтерміновувало «**до з'ясування обставин по суті» і 28.12.2019 повідомило про перегляд пріоритетів та механізмів реалізації частини 3 Проєкту щодо виключення фінансування робіт із ремонту / реконструкції закладів інституційного догляду та виховання дітей та **виключення УФСІ як співвиконавця Проєкту із Угоди**. Однак лише в лютому 2020 року Мінсоцполітики листом від 04.02.2020 № 1727/0/2-20/44 **у черговий раз**

запропоновано УФСІ надати **первинні документи та звітні форми**, які підтверджують факт кредиторської заборгованості за проведеними видатками, для розгляду та оплати у найкоротші терміни. На дату підготовки Звіту Рахункова палата не володіє інформацією про вирішення цього питання.

2.5.6.2.3. Рекомендації.

Рахункова палата рекомендує Мінсоцполітики вирішити питання оплати послуг, наданих у 2019 році за договорами УФСІ, підтвердні документи за якими перебувають на розгляді Мінсоцполітики.

Член Рахункової палати В. І. Невідомий